

Označavanje teksta pomoću TEI-a u digitalnoj knjižnici Edicia

Krstanović, Tanja

Master's thesis / Diplomski rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:665828>

Rights / Prava: [In copyright/Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: 2024-03-28

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet u Osijeku

Diplomski studij informatologije

Tanja Krstanović

Označavanje teksta pomoću TEI-a u digitalnoj knjižnici Edicia

Diplomski rad

Mentor: doc. dr. sc. Boris Bosančić

Osijek, 2014.

Sadržaj

Sažetak	2
1.Uvod.....	3
2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a	4
2.1. Općenito o TEI-u	4
2.2. O postupku označavanja teksta.....	8
2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta	8
2.2.2. Općenito o XML-u.....	9
2.3. Inačice TEI smjernica	10
2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (Best Practices for TEI in Libraries).....	14
3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta.....	16
4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija	22
4.1. O Ediciji	22
4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji.....	23
4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja	25
4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija	25
5. Zaključak.....	31
Literatura.....	33
Prilozi	36
Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevica Slovinska	36
Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Szvetoga Troisztva....	73
Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml).....	100

Sažetak

U ovome radu dan je prikaz razvoja TEI-a (*Text Encoding Initiative* -TEI), Inicijative za označavanje teksta, od njenih početaka do danas. Pozornost je usmjerena na osnutak TEI konzorcija i posebnih interesnih skupina, s posebnim naglaskom na onu koja se bavi knjižnicama. Ujedno predstavljeni su i *Poughkeepsie* principi na kojima se temeljila izrada TEI smjernica za označavanje teksta, te razvoj i osnovne značajke XML-a, kao i projekti označavanja teksta pomoću TEI-a. Definiran je i sam pojam označavanja teksta te je dan pregled TEI smjernica za označavanje teksta (svih 5 inačica) s posebnim naglaskom na posljednju inačicu P5. Kao jedna od najpopularnijih TEI prilagodbi, za konkretnu provedbu postupka označavanja teksta u praksi, predstavljen je *TEI Lite*. Po razinama označavanja teksta su opisane i smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine *Best Practices for TEI in Libraries*. Dan je i pregled sedam faza projekta označavanja teksta prema *Women Writers Project* vodiču za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada, prema kojima je planiran i projekt označavanja teksta u digitalnoj knjižici hrvatske tiskane baštine Edicija koji je tematiziran ovim radom. Uz opis Edicije, digitaliziranih knjiga koje sadrži te načina pretraživanja digitalne knjižnice, praktični dio rada obuhvaćao je označavanje teksta putem TEI-a dvije digitalizirane knjige u Ediciji: Abecevice Slovinske i Od Pri Szvetoga Troisztva. Dodatno su označene, i prethodno označene knjige Abecevica, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata, na način da su označena osobna i geografska imena koja su spominjana u tekstu.

Ključne riječi: označavanje teksta, TEI, TEI smjernice, XML, digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija.

1.Uvod

TEI (*Text Encoding Initiative - TEI*) kao standard za prikaz najčešće izvorno tekstualne građe u digitalnom obliku putem postupka označavanja ili enkodiranja teksta (engl. *text encoding*) svojom relativno jednostavnom i razumljivom strukturu omogućava učinkovitu obradu teksta u elektroničkom okruženju. Prvotna svrha istoimene organizacije koja stoji iza TEI-a, Inicijative za označavanje teksta, bila je razviti standard za označavanje teksta temeljen na SGML-u (*Standard Generalized Markup Language*). Pomoću TEI-a moguće je prikazati strukturu teksta u svojoj kompleksnosti označavajući ga unaprijed definiranim skupom elemenata u najobičnijem programu za uređivanje teksta poput Notepad-a++ koji se koristio prilikom izrade praktičnog dijela ovog rada.

Svrha ovog rada je prikazati kako se pomoću TEI-a označava tekst na primjeru označavanja teksta digitaliziranih knjiga u Digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija. Edicija trenutno sadrži pet digitaliziranih knjiga, od kojih dvije nisu bile označene postupkom označavanja teksta pomoću TEI-a. Prvi cilj ovoga rada je označiti tekst preostale dvije knjige: Abecevice Slovenske i Od Pri Svetoga Trojstva jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokriva strukturna i grafička svojstva teksta. Drugi cilj rada odnosi se na označavanje obilježja teksta koji su navedeni u odjeljku „Oznake“¹ na mrežnoj stranici Edicije, a koji se tiču osobnih i geografskih imena u svih pet knjiga digitalne knjižnice (uključivo, dakle, i Abecevicu, Oprostenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata.) Radom se nastoje stvoriti korisni dokumenti za daljnje znanstveno istraživanje koji će predstavljati okvir i za daljnji razvoj ove digitalne knjižnice.

U teorijskom dijelu rada osim samog razvoja TEI-a i TEI smjernica, svojevrsnih uputa za označavanje teksta koje predstavljaju specifikaciju navedenog standarda, prikazat će se provedba samog projekta Edicije prema sedam faza projekta označavanja teksta koje su izvedene iz *Women Writers Project* vodiča za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada. Kao uvod u praktični dio rada razjašnjeni su i elementi korišteni prilikom označavanja teksta u digitalnoj knjižnici.

¹ Edicija:oznake. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/digitalnaZbirka/oznake.php>

Ovim radom želi se pokazati da se označavanjem teksta starih knjiga 18. stoljeća pomoću TEI-a stvaraju važni dokumenti koji mogu biti od velike pomoći širokoj zajednici korisnika i istraživača zainteresiranih za njihovo proučavanje.

2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a

2.1. Općenito o TEI-u

Sam osnutak TEI-a dogodio se nedugo nakon pojave SGML-a (metajezika odnosno jezika za definiranje označiteljskih jezika odnosno jezika koji propisuje sintaktička pravila drugih označiteljskih jezika) te je predstavljao jedan od najznačajnijih događaja u razvoju nove discipline u okviru humanističkih znanosti - digitalne humanistike.² Na Sveučilištu Vassar u Poughkeepsiju, New York 1987. osnovana je Inicijativa za označavanje teksta TEI.³ Sljedeće organizacije sudjelovale su u osnivanju TEI-a:

- Udruženje za računala i humanistiku (*the Association for Computers and the Humanities - ACH*);
- Udruženje za literarno i jezično računarstvo (*the Association for Literary and Linguistic Computing - ALLC*);
- Udruženje za računalnu lingvistiku (*the Association for Computational Linguistics - ACL*).

Projekt je imao veliku potporu Nacionalne zaklade za humanističke znanosti (*National Endowment for the Humanities - NEH*), Uprave komisije europske zajednica (*Directorate XIII of the Commission of the European Communities - CEC/DG-XIII*), Kanadskog vijeća socijalne znanosti i humanističkog istraživanja te Zaklade Andrew W. Melloon.⁴ Cilj je TEI-a bio osigurati uspješnu razmjenu humanističkih tekstova u istraživanjima i sugerirati principe označavanja teksta. Prema osnovnoj inicijativi, TEI standard dužan je:

² Znanstvena grana koja se bavi ulogom računala u znanstveno-istraživačkom radu.

³ Usp. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal of the american society for information science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail?3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxhbmc9aHImc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Bussines Source Complete

⁴ Usp. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL: http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)

- obuhvaćati sve tekstualne značajke na koje pažnju obraća znanstveno istraživanje;
- biti jednostavan, jasan i konkretan;
- biti neovisan o softveru;
- omogućiti stroge definicije i učinkovitu obradu tekstova;
- biti u skladu sa postojećim i novim standardima.⁵

Struktura TEI-a se vremenom mijenjala pa tako TEI iz 1990-ih ima centraliziranu strukturu, u kojoj sav posao obavlja vrlo mali broj ljudi pod nadzorom organizacija koje su sudjelovale u samom osnutku ovog standarda, dok se danas TEI zasniva na distribuiranoj strukturi u kojoj zadatak održavanja i razvoja smjernica obavlja više ljudi iz široko uspostavljene zajednice.⁶

Kako bi se TEI popularizirao i razvijao, na sveučilištu Virginia i sveučilištu Bergen 1999. u Norveškoj osniva se međunarodna udruga pod nazivom TEI konzorcij čiji je zadatak skrb o TEI-u, odnosno njegovo održavanje, razvoj i promociju u svijetu. Konzorcij je neprofitna organizacija sastavljena od akademskih institucija, istraživačkih projekata i pojedinih znanstvenika diljem svijeta. Pruža mnoge izvore informacija za učenje TEI-a, informacije o projektima koji koriste TEI, bibliografije TEI publikacija i softvere razvijene za korištenje TEI-a.⁷ Članovi konzorcija sastaju se jednom godišnje kako bi raspravljali o trenutnim problemima označavanja teksta, te kako bi odabrali nove članove konzorcija. U sklopu TEI-a djeluju i posebne interesne skupine (*Special Interest Groups - SIGs*) koje se sastoje od pojedinaca sa sličnim interesima kojima je, ovim putem, omogućena razmjena ideja. Neke od tih skupina su: *Music SIG*, *Education SIG*, *TEI Tools SIG*, *TEI Manuscripts Special Interest Group* te posebna TEI interesna skupina koja se bavi uporabom TEI-a u knjižnicama *Libraries SIG*. Ova skupina ima za cilj raspravljati o temama korištenja TEI-a u knjižnicama te poboljšanju i ažuriranju smjernica za označavanje teksta prema potrebama knjižničnih projekata. Svaka interesna skupina ima mrežnu stranicu u okviru TEI mrežnog mjesta, poseban *wiki* te mogućnost sastanka na godišnjem sastanku TEI članova. Sve interesne skupine otvorene su za javnost.

⁵ Usp. Barnard, D.T.; Ide, N.M. Nav.dj. str. 622-623.

⁶ Usp. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://itei.revues.org/811> (2014-04-20)

⁷ Usp. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)

Inicijativa za označavanje teksta dogovorila je principe pri izradi TEI smjernica odnosno *Poughkeepsie* principe koji služe za pripremu smjernica za označavanje teksta za književna, jezična i povjesna istraživanja. Principi su sljedeći:

1. Smjernice bi trebale osigurati standardni format za razmjenu podataka u humanističkim istraživanjima.
2. Smjernice bi trebale sugerirati principe za označavanje teksta u istom formatu.
3. Smjernice bi trebale:
 - definirati preporučenu sintaksu za format dokumenata;
 - definirati metajezik za opis formata;
 - opisati novi format dokumenata i postojećih standarda.
4. Smjernice trebaju predložiti skup pravila označavanja teksta prigodan za različite aplikacije.
5. Smjernice trebaju uključiti minimalan skup pravila za označavanje novih tekstova.
6. Smjernice izrađuje odbor na temelju:
 - tekstualne dokumentacije;
 - tekstualne reprezentacije;
 - tekstualne interpretacije i analize;
 - definicije metajezika i opisa postojećih i predloženih standarda.
7. Kompatibilnost sa postojećim standardima održat će se što je više moguće.
8. Velik broj tekstualnih arhiva složio se podržati smjernice u svojoj funkciji kao format za razmjenu označenih dokumenata.
9. Konverzija postojećih strojno čitljivih tekstova u novi format uključuje prijevod njihovih pravila u sintaksu novog formata.⁸

Iz *Poughkeepsie* principa zaključeno je da bi TEI smjernice trebale predstavljati standardni format za razmjenu podataka te biti vodič za označavanje teksta u ovom formatu. Trebalo bi dati podršku označavanju svih vrsta tekstova i svih obilježja teksta koje proučavaju znanstvenici te osigurati njihovu učinkovitu obradu.

⁸ Usp. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=&print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)

TEI mrežna stranica pruža mnogo važnih poveznica o samom označavanju teksta, tutorijale, vježbe te izvore osnovnih informacija o TEI-u. Poveznice su prilagođene početnicima, te pružaju vrlo jednostavne primjere i definicije osnovnih značajki TEI-a. Ujedno nude i mnoštvo poveznica na druge korisne sadržaje o TEI-u. Neke od vrlo korisnih poveznica su mrežne stranice o projektima koji koriste TEI, mrežne stranice *TEI wiki*, mrežno mjesto *TEI by example* te službeni časopis TEI-a - *Journal of the Text Encoding Initiative*.

TEI wiki mrežnu stranicu stvorili su TEI korisnici za druge TEI korisnike. Na stranici se mogu pronaći razne korisne poveznice koji upućuju na daljnje informacije o TEI-u.⁹

TEI by example nudi niz besplatno dostupnih online tutorijala za upoznavanje s postupkom označavanja teksta u TEI-u te tutorijale tipa 'korak po korak', primjerice, tutorijal koji istraživača vodi kroz osam koraka različitih aspekata elektroničkog označavanja humanističkih tekstova. *TEI by example* nudi i testove, vježbe i primjere (za početnike i napredne korisnike) te alat za testiranje ispravnosti dokumenata *TEI validator* i *XML toolkit*.¹⁰

Journal of the Text Encoding Initiative je službeni časopis TEI konzorcija. Objavljuje odabране rade godišnjih TEI konferencija i susreta članova, posebne teme od interesa za zajednicu, posebna događanja te sastanke povezane s TEI-em. Radove recenziraju ugledni stručnjaci. Glavni cilj časopisa je širiti što je moguće više informacija od TEI-u. Časopis objavljuje izvješća o trendovima u području TEI označavanja teksta te područjima povezanima s TEI praksom, npr. digitalnoj obradi znanstvenih radova i predmeta znanstvenog proučavanja, lingvističkoj analizi, izradi jezičnog korpusa, masovnoj digitalizaciji i slično. Časopis se objavljuje jednom godišnje.¹¹

Na TEI mrežnoj stranici također je moguće pronaći informacije o mnoštvu projekata označavanja teksta pomoću TEI-a. Jedan od njih je Projekt spisateljica sveučilišta Brown (*Brown University Women Writers Project - WWP*) koji pruža dokumentaciju i upute za označavanje starih tiskanih knjiga (radi se o zbirci preko 200 engleskih tekstova ženskih autora iz perioda 1450-1850).¹² Projekt koji je također vrijedan spomena je Orlando projekt koji kreira digitalnu povijest tekstova britanskih spisateljica na sveučilištima Alberta i Guelph koristeći SGML. Ovaj

⁹ Usp. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)

¹⁰ Usp. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)

¹¹ Usp. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)

¹² Usp. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

projekt donio je ideju o potpuno novom obliku znanstvenog pisanja.¹³ Jedan od najvećih projekata zajednice stručnjaka koji se bave označavanjem teksta je Arhiv tekstova sveučilišta Oxford (*Oxford Text Archive - OTA*). Osnovan je 1976 i svrha mu je prikupljanje, katalogiziranje, čuvanje i distribuciju elektroničkih proizvoda istraživanja i znanosti u svim područjima tekstualnih, književnih i jezičnih studija. Sadrži veliku zbirku elektroničkih tekstova na različitim jezicima koji su od interesa znanstvenika u humanističkim zajednicama. Ti izvori su besplatni te se mogu preuzeti ili naručiti preko mrežne stranice.¹⁴ Jedan od projekata koji sadrži prijepise i prijevode mnogih grčkih, latinskih i renesansnih radova na engleskom jeziku te mnogo izvora vezanih za umjetnost i arheologiju je *Perseus* projekt. Ukupno sadrži oko 25 000 slika arhitekture, skulpture, kovanica, vaza, atlasa i mapa. Planiranje *Perseus* projekta započelo je 1985. *Perseus* je digitalna knjižnica koja se trenutno fokusira na drevni grčki svijet. Prvo izdanje za Macintosh računala objavljeno je na CD-ROM-u 1992, a drugo koje radi na PC i Macintosh platformama 2000. godine.¹⁵ Uz navedene projekte, postoje još brojni drugi projekti koji se bave označavanjem teksta pomoću TEI-a: *American Verse Project*, *British National Corpus*, *Chronicon*, *Cambridge University Press*, *Croatiae auctores Latini*, *Cursus project*, *Digital Archives and Pacific Cultures*, *FreeDict*, *ProQuest* i drugi.¹⁶

2.2. O postupku označavanja teksta

2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta

Kod korištenja pojma označavanje teksta, termin tekst odnosi se isključivo na elektronički tekst. Elektronički tekst je elektronička reprezentacija književnog teksta u računalnoj datoteci koja omogućuje kontekstualno pretraživanje ili pretraživanje po ključnim

¹³ Usp. Hockey, S. The History of Humanities Computing. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁴ Usp. University of Oxford Text Archive. URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)

¹⁵ Usp. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)

¹⁶ Usp. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)

rijećima.¹⁷ Označavanje teksta poseban je dio digitalne humanistike pomoću kojega je moguće djelo, koje je katalogizirano i opremljeno standardnim bibliografskim metapodacima, prikazati na način da se njegov tekst označi posebnim oznakama pomoću kojih je moguća izrada rječnika, konkordanci, kazala i slično. Označiti je moguće različite elemente poput vrste oštećenja, inicijale, minijature, oznake vlasništva i slično.¹⁸ Mnogi znanstvenici i urednici smatraju da označavanje teksta pomoću TEI-a daje najbolji i najpotpuniji prikaz teksta u svoj svojoj kompleksnosti, dopuštajući kreatoru ili uredniku da označi hijerarhijske strukture te mnoštvo drugih značajki pronađenih u tekstu.¹⁹ Početak provedbe postupka označavanja teksta datira iz 1949. kada je otac Roberto Busa počeo koristiti IBM bušene kartice za indeks djela Tome Akvinskoga. Stoga se može reći da je označavanje teksta gotovo iste starosti kao digitalno računarstvo.²⁰ Termin *markup* definira se kao informacija koja se formalno razlikuje od slijeda znakova digitalnog prijepisa teksta i služi za identifikaciju logičkih ili fizičkih svojstava. Termin dolazi iz tradicionalnog izdavaštva u kojem urednik obilježava rukopis dodavanjem anotacija ili simbola na papirnu kopiju teksta ukazujući izravno ili neizravno kako bi nešto trebalo izgledati u tisku.²¹ Na termin *markup* nadovezuje se i termin *mining* koji se odnosi na proces analiziranja teksta zbog skupljanja korisnih informacija za određene svrhe.

2.2.2. Općenito o XML-u

TEI standard je ispočetka bio baziran na SGML-u sve dok se iz njega nije razvila njegova poznatija inačica XML (*eXtensible Markup Language*). XML je označiteljski jezik koji služi za pohranu, strukturiranje i razmjenu podataka. Vrlo je sličan HTML-u, iako je prvenstveno namijenjen za opis podataka, za razliku od HTML-a koji služi za prikaz podataka. Može se koristiti besplatno bez plaćanja autorske naknade, te je neovisan o hardveru i softveru. XML je pojednostavljena inačica SGML-a, prilagođena mrežnom okruženju. XML-a verzija 1.0 prvi je put objavljena 1998, te obuhvaća 25 stranica, za razliku od specifikacije SGML-a koji obuhvaća

¹⁷ Usp. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁸ Usp. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 23. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)

¹⁹ Usp. Willet, P. Nav.dj.

²⁰ Usp. Renear, A. H. Nav.dj.

²¹ Usp. Isto.

155 stranica. Ista ta verzija zadnji put je ažurirana 2008. XML verzija 1.1 prvi je put objavljena 2004, a 2006. objavljeno je drugo izdanje te verzije (trenutno posljednje).²² Verzija 1.0 je uglavnom zbog svoje raširenosti više zastupljena od verzije 1.1. XML uređuje i vodi W3C (*World Wide Web Consortium*).

Što se tiče strukture dokumenta, DTD (*Document Type Definition*) određuje koji se elementi i atributi mogu koristiti te kojim redoslijedom u XML dokumentu. Kao skup deklaracija kojim se definiraju elementi, atributi i entiteti u okviru XML dokumenta, DTD se može nalaziti unutar XML dokumenta ili se može koristiti kao zaseban dokument. *XML Schema (XML Schema Definition - XSD)* je alternativa DTD-u, odnosno noviji način određivanja strukture XML dokumenta. Iako su pomoću *XML Scheme* proširene mogućnosti opisa strukture dokumenta jedan od velikih nedostataka je njezina vrlo složena sintaksa. XML sam po sebi ima stroga sintaktička pravila kojih se treba pridržavati kako bi XML dokument bio valjan. XML dokumentima nije dozvoljeno izostaviti nijednu oznaku (završnu oznaku elementa), mala i velika slova se razlikuju, elementi se ne smiju preklapati, potrebno je koristiti korijenski element, te ga, po potrebi, proširiti podelementima. Vrijednosti atributa moraju biti navedene u navodnim znakovima.²³ XML podržava *Unicode* odnosno standard za prikaz slova neovisan o jeziku. Zadani način kodiranja je UTF-8. Zbog svoje fleksibilnosti i mogućnosti proširenja ovaj označiteljski jezik ima vrlo široku primjenu te u potpunosti potiskuje korištenje SGML-a u TEI-u.

2.3. Inačice TEI smjernica

Utjecaj i opseg TEI-a premašio je sva očekivanja. Objava TEI smjernica poklopila se sa razvojem digitalnih knjižnica koje sadrže cjelovite tekstove različitih djela, te se rad na

²² Usp. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 76-77. URL: <http://hrcak.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)

²³ Usp. Renear, A. H. Text encoding. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)

projektima digitalnih knjižnica stoga bazirao na TEI-u.²⁴ TEI smjernice predstavljaju prvi pokušaj prikaza teksta u električkom obliku za potrebe istraživanja koji:

- nije ograničen ni na jednu instituciju;
- pokušava pokriti sve vrste tekstova, na svim jezicima i pismima, iz svih razdoblja;
- pokušava podržati sve vrste istraživanja (nije ograničen samo na određene discipline).²⁵

Poughkeepsie principi definirali su projekt razvoja TEI smjernica za označavanje teksta. Ubrzo nakon toga, osnovan je upravni odbor te izabrana dva urednika: Michael Sperberg-McQueen i Lou Burnard. Prvi nacrt TEI smjernica (P1) od 275 stranica objavljen je u lipnju 1990; slijedile su ga objave izmjena i proširenja odnosno druga verzija smjernica (P2). Ova verzija sadržavala je mnogo novog materijala te je objavljivana poglavlje po poglavlje od 1992 do kraja 1993. Prva službena verzija smjernica (P3) objavljena je u svibnju 1994. na međunarodnoj konferenciji u Montreuxu, dok je zadnja revidirana verzija P3 smjernica, u kojoj su ispravljene greške prethodno objavljene verzije te dodan jedan novi element, objavljena 1999. Smjernice su imale dva sveska odnosno dijela od ukupno 1300 stranica u kojima je definirano oko 600 SGML elemenata koji se mogu kombinirati na različite načine.²⁶ Četvrta verzija smjernica (P4) objavio je, u međuvremenu novoosnovani, TEI konzorcij 2002. Nova verzija je većinom bila nepromijenjena verzija P3 smjernica, osim što je koristila XML sintaksu pored SGML sintakse. TEI konzorcij je 2003. pozvao sve posebne interesne skupine da revidiraju određena poglavlja smjernica i predlože promjene. Peta i za sada zadnja važeća verzija TEI smjernica (P5) objavljena je 2007. Te smjernice koriste isključivo XML kao sintaksu za označavanje teksta.²⁷

Kao uvod smjernicama, izvorno je zamišljen *TEI Lite* koji opisuje 145 elemenata. Objavljen je 1995, te postao jedan od najpopularnijih TEI prilagodbi. Zbog svoje jednostavnosti i lakoće učenja široko je prihvaćen u TEI zajednici. Arhiv tekstova sveučilišta Oxford i Centri za

²⁴ Usp. Hockey, S. Nav.dj.

²⁵ Usp. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL: <http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)

²⁶ Usp. Burnard, L. Nav.dj.

²⁷ Usp. Renear, A. H. Nav. dj.

elektroničke tekstove na sveučilištu u Virginiji i na sveučilištu u Michiganu koriste *TEI Lite*. Sadašnja verzija *TEI Lite* izvedena je iz P5 smjernica.²⁸

Novosti u P5 verziji smjernica očituju se kroz uvođenje novih elemenata, te reorganizaciju elementa u module koji olakšavaju bolju prilagodbu korisnicima. TEI smjernice su napisane i održavane kao veliki TEI dokument koji odgovara na temeljne potrebe širokog kruga korisnika: istraživača u računalnoj lingvistici, humanistici, prirodnim i društvenim znanostima, izdavačima, knjižničarima i zainteresiranim za pretraživanje i pohranu dokumenata.²⁹ U zadnjoj inačici TEI ima 503 elementa i 210 atributa koji su organizirani kroz 21 modul standarda. Smjernice su podijeljene na poglavlja i pokrivaju širok raspon tema počevši s tri uvodnika koja se tiču općeg opisa smjernica, kratkog uvoda u XML, te kratkog prikaza korištenja jezika kao skupa znakova u elektroničkom okruženju. Daljnja poglavlja su podijeljena prema modulima u kojemu je svaki modul posebno opisan s obzirom na vrstu teksta koji se označava. Prva četiri poglavlja obuhvaćaju osnovne module TEI-a, dok se ostalih šesnaest poglavlja odnosi na module koji pokrivaju specifične aspekte postupka označavanja teksta. Predzadnje i zadnje poglavlje govore o dokumentiranju TEI prakse označavanja teksta. Sva poglavlja TEI smjernica nadopunjena su raznim dodatcima referentnog materijala.

Osnovni i obvezni TEI moduli su:

1. TEI infrastuktura (modul *tei*) - definira glavne elemente i atribute za postupak označavanja teksta. U okviru ovog modula za svaki TEI element definirani su neobavezni globalni atributi:
 - @xml:id – jedinstveni identifikator elementa;
 - @n – broj ili neki drugi znak koji pobliže označava element kojem je pridružen i koji nije nužno jedinstven (npr. broj poglavlja);
 - @xml:lang – označava jezik sadržaja elementa;
 - @rend – označava kako je element prikazan ili prezentiran u izvorniku;

²⁸ Usp. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/teiu5_en.html (2014-04-20)

²⁹ Usp. Ide, N. Nav.dj.

- @rendition – upućuje na opis prikaza ili prezentacije korištene za ovaj element u izvorniku;
 - @xml:base – pruža osnovnu URI adresu pomoću koje računalne aplikacije mogu relativnu URI adresu pretvoriti u absolutnu;
 - @xml:space – naznačuje na koji način se tretiraju praznine u tekstu.³⁰
2. TEI zaglavje (modul *teiHeader*) - elementi koji čine dio zaglavja TEI dokumenta. TEI zaglavje se sastoji od četiri dijela: bibliografskog opisa elektroničkih tekstova (*fileDesc*), detalja o postupku označavanja teksta (*encodingDesc*), ne-bibliografskih detalja vezanih uz tekst (*profileDesc*) i povijesti izmjena nastalih tijekom označavanja teksta (*revisionDesc*).
 3. Elementi dostupni u svim TEI dokumentima (modul *core*) – to su elementi koji se mogu pojaviti u bilo kojem TEI dokumentu, bez obzira na žanr. Ti elementi odnose se na označavanje odlomaka, naglašenih dijelova teksta i citiranje, pogreški, dopuna, imena, adresa, datuma, brojeva i kratica, bibliografskih referenci, popisa itd.
 4. Osnovna struktura teksta (modul *textstructure*) – sadrži elemente i atributе koji opisuju tekst i određuju strukturu TEI dokumenta. TEI struktura dokumenta definirana je elementom <teiHeader> te elementom <text>. Potonji se može sastojati od sadržaja poput naslovnih stranica, posveta i predgovora označenih u okviru elementa <front>, glavnog dijela teksta koji je označen unutar elementa <body> te sadržaja poput priloga i popisa literature koji se mogu javiti u okviru elementa <back>.

Ostali TEI moduli su:

- zastupljenost nestandardnih znakova i simbola (modul *gaiji*);
- poetski tekstovi (modul *verse*);

³⁰ Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

- tekstovi dramskih izvedbi (modul *drama*);
- transkripcija govora (modul *spoken*);
- rječnici (modul *dictionaries*);
- opis rukopisa (modul *msdescription*);
- primarni izvori (modul *transcr*);
- kritični aparat (modul *textcrit*);
- imena, datumi, ljudi i mjesta (modul *namesdates*);
- tablice, formule i grafika (modul *figures*);
- jezik (modul *corpus*);
- povezivanje, segmentacija i poravnavanje teksta (modul *linking*);
- jednostavni analitički mehanizmi (modul *analysis*);
- značajke strukture teksta (modul *iso-fs*);
- grafovi, mreže i stabla (modul *nets*);
- sigurnost i odgovornost (modul *certainty*);
- elementi dokumentacije (modul *tagdocs*).³¹

2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (*Best Practices for TEI in Libraries*)

Ove su smjernice kreirane kako bi se koristile u projektima digitalizacije knjižnične građe, te se na temelju razine 4 i 5 ovih smjernica proveo postupak digitalizacije knjiga u

³¹ Usp. Isto

digitalnoj knjižnici Edicija, o čemu će se nešto više govoriti u poglavlju o samom planiranju projekta. Postupkom digitalizacije vrši se prijenos sadržaja i forme građe u digitalni oblik najčešće pomoću skeniranja. Građa koja nastaje ovim postupkom reprodukcija je izvornika u digitalnom obliku. Produkt digitalizacije naziva se digitalni faksimil. Digitalni faksimil može predstavljati kopiju reprodukcije izvornika u različitim rezolucijama. Po potrebi je moguće određena tekstualna objašnjenja povezati sa slikovnim podatcima.³² Ove smjernice je kreirala knjižnična posebna interesna skupina *Libraries SIG* u okviru TEI-a koja u njima razlikuje pet razina označavanja teksta:

- Razina 1 – tekst je podvrgnut optičkom prepoznavanju znakova (*Optical Character Recognition - OCR*) te je podređen digitaliziranoj slici izvornika (nije u mogućnosti stajati samostalno kao elektronički tekst bez digitalizirane slike).
- Razina 2 – tekst također nastaje putem OCR-a i podređen je digitaliziranoj slici izvornika, no zadržani su načini označavanja naslova i podjele teksta.
- Razina 3 – tekst nastaje postupkom OCR-a ili unosom preko tipkovnice. Neki strukturalni elementi su označeni. Tekst se može koristiti sa ili bez digitalizirane slike izvornika.
- Razina 4 – tekst nastaje ili kroz njegovo ispravljanje (korigiranje) putem OCR-a ili prilikom unosa putem tipkovnice te može stajati samostalno bez digitalizirane slike izvornika. Mogu ga koristiti studenti, znanstvenici i ostali zainteresirani korisnici.
- Razina 5 – za ovu razinu vrijede isti načini nastanka i samostalnosti teksta, osim što još uključuje sudjelovanje predmetnih stručnjaka u postupku označavanja teksta iz područja kojemu tekst pripada.³³

³² Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

³³ Usp. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta

Women Writers Project vodič za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada razlikuje sedam specifičnih koraka odnosno faza u provedbi jednog projekta označavanja teksta. Te faze uključuju planiranje, projektu analizu, analizu dokumenata, transkripciju i označavanje, provjeru grešaka, naknadnu računalnu obradu (tzv. 'post-obradu') teksta i fazu dokumentacije.³⁴

U prvoj fazi planiranja potrebno je odlučiti o:

- razini označavanja teksta prema knjižničnim smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries* koja može biti određena financijama, problemima korisnika, stručnošću osoblja ili metodologijom rada.
- vrsti označavanja teksta kojom se odlučuje kako će se označavanje teksta i transkripcija provoditi, ručno ili automatski, te od strane koga.
- poslu urednika koji podrazumijeva donošenje odluka o detaljima transkripcije³⁵ i modernizaciji teksta, kako tretirati greške u tekstu i nestandardizirane znakove te kako prikazati slike i ostale grafičke elemente.
- dodatnim informacijama vezanim uz sadržaj teksta koje treba zabilježiti (npr. objašnjenja za nepoznate riječi, bibliografske informacije o ljudima, povijesni kontekst i sl.)

Nakon donošenja ovih odluka potrebno je napraviti realnu procjenu svrhe i cilja projekta.

U fazi projektne analize važno je utvrditi:

- kratkoročne i dugoročne planove projekta - koliko će trajati projekt, ima li određen datum završetka ili je riječ o otvorenom projektu koji se razvija u vremenu. Ako se planira projekt kroz duže vremensko razdoblje i koji od početka

³⁴ Usp. Encoding guide for early printed books. URL:

<http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)

³⁵ Transkripcija je postupak u kojemu se bilježi svaka riječ koja se pojavljuje u izvorniku.

ima zacrtane ciljeve, moguće je zaposliti osobu zaduženu za označavanje teksta, tzv. 'enkodera'.

- namjenu i cilj cjelokupnog projekta - koji su razlozi za označavanje odabranih materijala, hoće li se stvarati znanstvena izdanja, te digitalizirati sadržaji iz lokalnih arhiva i sl.
- ciljanu grupaciju korisnika - odrediti jasno tko su korisnici rezultata projekta, njihov stupanj obrazovanja i što im je potrebno (u kojem smjeru se većinom treba usmjeriti kako bi se ispunila očekivanja korisnika).
- sudionike na projektu - treba donijeti odluke o tome tko će provoditi postupak označavanja teksta. O vremenskom trajanju rada 'enkodera' ovisi koliko će stručno posao označavanja teksta biti obavljen. Osoblje koje je stručno u području rada kojim se bavi projekt također određuje kvalitetu rada s obzirom na lakoću prepoznavanja određenih značajki u materijalima.
- korisnost projekta - za koga su isključivo namijenjeni tekstovi te je li cilj osigurati samo dostupnost ili omogućiti napredniju analizu teksta.

U fazi analize dokumenta važno je obratiti pažnju na:

- homogenost teksta - jesu li tekstovi međusobno slični i je li posjeduju ista svojstva ili se razlikuju jedan od drugoga. Ako se radi o maloj zbirci sličnih tekstova lakše ih je označiti jer je moguće raditi po određenom predlošku označavanja teksta.
- vrstu odnosno žanr teksta koji je zastupljen, jer o žanru ovisi kako će se označavati tekst odnosno koji će se dio TEI modula koristiti.
- kronologiju - spadaju li tekstovi kronološki u isto povjesno razdoblje s obzirom na činjenicu da je kroz projekt važno pružiti određeni stupanj ujednačenosti svih tekstova. Ako se koriste tekstovi iz različitih razdoblja, između kojih je veliki vremenski raspon, može doći do promjene pravopisa, različitih naziva osobnih imena i mjesta te promjene u samom stilskom oblikovanju teksta.

- jezik - u tekstu se može javiti i više od jednog jezika ili sustava pisanja zbog čega je potrebno ustvrditi o kojim je jezicima riječ te u skladu s tim svaki dio teksta odgovarajuće označiti.
- tiskanu knjigu ili rukopis - ovisno o tome označava li se inačica tiskane knjige ili rukopisa potrebno je obratiti pažnju na smjernice za označavanje upravo te vrste teksta.
- čitljivost teksta - je li tekst oštećen ili mu nedostaju slova te je li ga teško čitati zbog lošeg tiska ili rukopisa.

Što se tiče faza transkripcije i označavanja teksta važno je naglasiti kako su ova dva postupka većinom dio istog procesa, odnosno stvaranja TEI označenog dokumenta. Označavanje teksta putem TEI-a daje priliku za označavanje svakog obilježja teksta, poput podcrtane, masno otisnute, riječi ili riječi u kurzivu. Prvi korak prilikom transkripcije je prepisivanje odnosno konvertiranje teksta u digitalni oblik. To se postiže na dva načina:

- ručnim prepisivanjem koje obavlja sudionik projekta ili nositelj autorskog prava teksta odnosno dokumenta;
- skeniranjem (dobivanjem digitalnog faksimila) i OCR-iranjem (dobivanjem strojno čitljive inačice teksta) dokumenta.

Prilikom ručnog prepisivanja tekst se unosi direktno u računalo. Ovaj način prepisivanja primjenjiv je na svaki tekst iako se u pravilu koristi kad je riječ o rukopisima, oštećenom tekstu te ako je tekst rijedak i vrlo star. Skeniranje i OCR su automatizirani postupci kojima se tekst prenosi u digitalni oblik. Tekst se skenira kao digitalna slika, koja se zatim obrađuje u softveru koji prepoznači oblik slova i bilježi ih kao tekst. Ovaj način primjenjiv je na dokumentima koji su ispravno i jasno tiskani te se pomoću njega vrlo brzo obrađuju velike količine dokumenata. Mnogi softveri stvoreni su kako bi bili od pomoći pri stvaranju i uređivanju XML dokumenata jer imaju mogućnost prepoznavanja strukture dokumenta te mogu otkriti sintaktičke pogreške. Neki od tih XML uređivača teksta su <oXygen/>, emacs, jEdit i XMLSpy.³⁶

³⁶ Usp. Isto.

U fazi provjere grešaka i lekture najčešće nailazimo na tipografske greške zbog čega je važno lektorirati TEI dokument u cijelosti. Prilikom provjere grešaka tekst koji se ispravlja uspoređuje se s izvornom kopijom. Uz tipografske greške mogu se javiti i greške u sintaksi koje je najlakše spriječiti koristeći dobar XML uređivač teksta koji ih može uočiti. Iako pomaže prilikom ispravljanja greški u sintaksi, XML uređivač teksta ne može pomoći ako se prilikom označavanja teksta upotrijebio pogrešni element u krivom kontekstu. Dodatne metode za uklanjanja grešaka su:

- korištenje dodatnih XML alata koji mogu, primjerice, provjeriti zadane vrijednosti unutar elementa ili hijerarhijsku strukturu dokumenta, poput *Schematrona* koji to čini na osnovi deklaracija elemenata u DTD-u ili *XML Schema*. Primjerice, ako se koristi element <persName> uz njega će se zahtijevati korištenje elemenata <forename> i <surname>³⁷
- alati za prikaz koji kreiraju dokument koji naglašava pojedine elemente i dijelove označenog teksta kako bi greške bile uočljivije.
- ručno pregledavanje odnosno čitanje dokumenta - iako je ova metoda najbolja za uklanjanje grešaka nije financijski pogodna ako je potrebno pregledati velik broj dokumenata.

U fazu naknadne računalne obrade (tzv. 'post-obrade') teksta spada svaki način obrade izvršen nakon što je početno označavanje teksta završeno. U 'post-obradu' spada nekoliko procesa:

- automatsko označavanje teksta – umetanje oznaka u tekst s vrlo malo ili nimalo ljudske intervencije detektirajući određene potrebne tekstualne značajke poput imena ili datuma na temelju oblikovanja. Ako se svi datumi sastoje od četiri znamenke te nema drugih brojeva u tom obliku u tekstu, automatski označiti sve datume čini se jednostavnim. Isto se može uraditi i s osobnim imenima detektirajući ih traženjem riječi napisanih velikim slovima.³⁸ Ovaj način označavanja teksta nije koristan prilikom označavanja starih tekstova jer u većini

³⁷ Usp. Isto.

³⁸ Usp. Isto

takvih tekstova nema ujednačenosti po pitanju toga jesu li riječi napisane malim ili velikim slovima.

- Poluautomatsko označavanje teksta – pretraživanjem teksta softver pomaže otkriti pojedine značajke riječi nakon čega 'enkoder' može odabratи način na koji će ih označiti (osobna imena, mjesta i slično).
- otkrivanje pogreški i njihovo ispravljanje – lektura koju provedi odgovorna osoba vrlo je bitna, no postoje razni alati koji se koriste za pronalaženje greški koje je ljudskom oku teško uočiti. Jedan od najvažnijih je *XML validator* koji uočava greške u sintaksi i pomaže 'enkoderu' dokument dovesti u ispravno stanje. Više o ovom problemu govorilo se u prethodnom poglavlju.
- transformacija u druge formate pohrane – može se upotrebljavati samo jednom ili kroz proces ponavljanja ako dolazi do izmjena dokumenta. Neki od najčešćih formatova su:
 - HTML – označiteljski jezik koji prevladava u mrežnom izdavaštvu, te se javlja kao najčešći oblik formata pohrane u mrežnom okruženju;
 - ne-arhivski XML – TEI XML dokument koji nastaje prilikom procesa označavanja teksta ponekad nije idealan oblik za određene svrhe objavljivanja. Ako se označavaju prijelomi redaka pomoću elementa <lb /> neki preglednici za pretraživanje neće biti u mogućnosti naći riječi koje su prelomljene pomoću navedenog elementa. Stoga se može stvoriti format u kojemu se <lb /> element može ukloniti;³⁹
 - format pogodan za razmjene i dijeljenje dokumenata među korisnicima – ako se javi želja za zajednički projekt označavanja teksta s drukčijom praksom označavanja ili doprinos podatcima na zajedničkom repozitoriju;
 - ne-XML format – kao što je na primjer PDF format za pregled i ispis dokumenta.

³⁹ Usp. Isto

Završna faza dokumentacije je možda najvažniji dio projekta, no ujedno i dio koji je najviše zanemaren s obzirom na činjenicu da se smatra kako je važnije digitalizirati sve zacrtane tekstove nego pisati o tome kako se to napravilo. Kako bi se dokumentiranje što bolje obavilo potrebno je usredotočiti se na:

- TEI prilagodbu (*TEI Customization*) dokumenta⁴⁰ - potrebno je dokumentirati TEI prilagodbu standarda koja se koristila u postupku označavanja teksta, navesti koji su se TEI moduli koristili, te elementi i vrijednosti atributa; Po mogućnosti, u dokumentaciju bi trebao ući odgovarajući DTD ili *XML Schema* dokument;
- označiteljsku praksu - također je potrebno dokumentirati kako se koristio standard. Kako bi se osigurala dosljednost u postupku označavanja teksta potrebno je dokumentirati koji su se elementi koristili i za koju svrhu, po kojem kriteriju se vršio odabir obilježja teksta koje je trebalo označiti;
- uredničku praksu – ovaj dio dokumentacije trebao bi sadržavati informacije o praksi transkripcije odnosno kako su se rješavali slučajevi nečitljivosti, kako su se tretirale praznine u tekstu, da li se pravila razlika između malih i velikih slova i slično;
- korišteni alati i procedure – bilo koji alat razvijen za vlastitu upotrebu u provedbi projekta označavanja teksta trebao bi biti dokumentiran, te razjašnjeno zbog čega je bio korišten i kako se njime koristilo. Isto vrijedi i za procedure kako bi se osigurala što bolja dosljednost u postupku označavanja teksta, kao i za svaku daljnju pomoć pri prisjećanju zašto se određeni tekst obrađivao upravo na taj način.

⁴⁰ Mogućnost prilagodbe TEI standarda vlastitim potrebama (korištenje isključivo samo određenih TEI elemenata i atributa). Ovaj proces dopušta brisanje nepotrebnih elemenata, preimenovanje elemenata, promjene atributa i njihovih unaprijed definiranih vrijednosti itd.

4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija

4.1. O Ediciji

Prema C. L. Borgman digitalne knjižnice skup su elektroničkih izvora i njima srodnih tehničkih mogućnosti za stvaranje, pretraživanje i uporabu informacija. One su produžetak i nadogradnja sustava za pohranu i pretraživanje informacija koji rukuju digitalnim podacima na bilo kojem mediju. Sadržajno gledano, digitalne knjižnice obuhvaćaju podatke i metapodatke.⁴¹

Suvremeni projekti označavanja digitaliziranih tekstova TEI oznakama vrlo su bitan pomak u digitalizaciji, prezentaciji i obradi rijetke i stare građe. Jedan od takvih projekata je i Edicija. Edicija je digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine i predstavlja ishod znanstvenog projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske naziva „Digitalna knjižnica hrvatske baštine tiskane do 1800.:izvedbene pretpostavke“ Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku. Svrha projekta ogleda se u korisnosti za potrebe znanstveno-istraživačkog rada različitih istraživača, povjesničara hrvatske književnosti i hrvatskog jezika, povjesničara knjige, nakladništva i tiskarstva, znanstvenicima i studentima srodnih znanstvenih grana.⁴² Edicija je prvi put predstavljena na LIDA (*Libraries in the Digital Age*) konferenciji 2010. u Zadru. Sljedeće godine predstavljena je na SEEDI (*The Sixth SEEDI Conference. Digitization of Cultural and Scientific Heritage*) konferenciji, održanoj u Zagrebu 2011., te na studentskoj i međunarodnoj konferenciji Bobcatsss 2011. u Szombathelyu u Mađarskoj. Tijekom prosinca 2010. Edicija je podvrgnuta testiranju pristupa i pregleda sadržaja na iPad-u, nakon čega se dokazala njezina funkcionalnost i sklad s W3C standardom. Edicija je uvrštena na stranice nacionalnog projekta digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe „Hrvatska kulturna baština“.⁴³

U Ediciji je omogućeno intertekstualno pretraživanje tekstova. Digitalna knjižnica nudi čitateljima sadržaj u slojevima čime omogućuje uvid u digitalizirani tekst knjige, zatim,

⁴¹ Usp. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // Information Processing & Management 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepata. // Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL:

<http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)

⁴² Usp. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

⁴³ Usp. Isto

prezentaciju teksta u slikovnom, ali i tekstualnom obliku, te preuzimanje sadržaja teksta u HTML, PDF, TEI i ePub formatima pohrane. Knjižnicu je moguće pretraživati na više razina, a tu se misli pomoću kazala djela, kataloga, pretraživanja cjelovitog teksta i pretraživanja pomoću oznaka. Oznake informiraju čitatelje o pojmovima, osobnim i geografskim imenima te simbolima sadržanim u djelima, te bez obzira na neujednačenosti u pravopisu, omogućuju intertekstualno pretraživanje. Dodatna pomagala za istraživanje tiskane baštine u Ediciji su bibliografija knjiga i članaka iz povijesti književnosti i povijesti knjige, djela kojima su istekla autorska prava (sekundarna literatura iz povijesti književnosti i knjige) i informacije o važnijim hrvatskim i svjetskim projektima digitalizacije te literaturi iz tog područja.⁴⁴

Pet je kriterija (5P) koji vrednuju uspješnost Edicije (pripremljenost, pristupačnost, pretraživost, pouzdanost i potpunost). Kako bi se hrvatskim istraživačima omogućio lakši pristup potencijalno zanimljivim djelima Edicija je digitalizirala pet djela iz Nacionalne knjižnice Széchényi u Budimpešti: Abecevicu, Abecevicu slovinsku, Oprostjenja osobita, Xivot Svetoga Petra Regalata i Od Pri Szvetoga Troisztva.

4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji

U prvoj fazi planiranja projekta određena je razina označavanja teksta, vrsta označavanja, kontrolirani rječnici termina i obilježja teksta za označavanje. Prilikom označavanja teksta za digitalnu knjižnicu Edicija odlučeno je da se koristi postupak ručnog označavanja teksta zbog manjeg broja knjiga koje je bilo potrebno označiti. Uostalom, riječ je o starim knjigama na hrvatskom jeziku iz 18. stoljeća. Od razina označavanja teksta prema smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries*, odabrane su razine 4 i 5. U obradi teksta, kao dodatne informacije koje će biti zastupljene pored označenih dokumenata, navedeni su kontrolirani rječnici osobnih imena i mjesta (toponimi).

U drugoj fazi, fazi projektne analize određeni su kratkoročni i srednjoročni planovi projekta, njegova svrha, te korisnici i sudionici. Kratkoročni plan se odnosio na označavanje tekstova do pet starih knjiga na razini 4 koje propisuju smjernice *Best Practices for TEI in Libraries*. Srednjoročni plan se odnosio na označavanje još sedam starih knjiga, uz mogućnost

⁴⁴ Usp. Isto

označavanja teksta pojedine knjige na razini 5 na zahtjev pojedinog znanstvenika, a za potrebe njegova znanstveno-istraživačkog rada. Korisnici digitalne knjižnice Edicija su povjesničari knjige, specijalni knjižničari, lingvisti, latinisti i stručnjaci za zaštitu građe; osim toga i oni stručnjaci i istraživači koji su zainteresirani za prijevod starije inačice jezika u novu razumljiviju inačicu, za oznake mjesta i osobnih imena u tekstu te bibliografskih informacija pohranjenih u TEI zaglavlju dokumenta. Takvim korisnicima potrebno je osigurati katalog kako bi imali uvid u bibliografske informacije o knjigama. Svrha projekta je učinkovito pregledavanje elektroničkih tekstova starih knjiga na hrvatskom jeziku do 1800. prema potrebama gore navedenih korisnika različitih znanstvenih zajednica uz poboljšanje znanstvene komunikacije unutar i između tih korisnika. Sudionici projekta su Zoran Velagić kao voditelj projekta, urednik i lektor, Boris Bosančić kao 'enkoder' odnosno osoba zadužena za provedbu postupka označavanja teksta (ujedno i mentor ovoga rada), Tomislav Jakopec kao programer, Milijana Mičunović kao lektor i prevoditelj, te Ivana Čadovska i Tihomir Vranješ kao studenti koji su provodili postupak optičkog prepoznavanja znakova (OCR) prethodno skeniranog izvornika.

U trećoj fazi, fazi analize dokumenta provedena je analiza homogenosti i žanra teksta, kronologija, jezik, čitljivost tekstova, te stavljen naglasak na to da se radi o tiskanim knjigama. Što se tiče homogenosti, tekstovi su slični i posjeduju ista svojstva. Po žanru su to stare knjige 17. i 18. stoljeća tiskane na hrvatskom jeziku, odnosno sve knjige pripadaju jednom povjesnom razdoblju. U tekstovima se koriste latinski jezik i hrvatski koji se rabio u 18. stoljeću. U pojedinim knjigama tekst je teže citati jer je na nekim mjestima oštećen ili nedostaju slova.

U četvrtoj fazi transkripcije i označavanja teksta starih knjiga govori se o metodama za dohvaćanje digitalnog sadržaja što je u slučaju digitalne knjižnice Edicija skeniranje + OCR u HTML-u, kreiranje predloška za XML TEI dokumente te kreiranje *XSLT stylesheet* datoteka za prikaz XML TEI dokumenta.

U petoj fazi provjere grešaka, greške u sintaksi rješavao je XML uređivač teksta Oxygen. Ostale greške (najčešće tipografske) otklonjene su lektoriranjem teksta odnosno detaljnim ručnim pregledavanjem dokumenta.

U šestoj fazi naknadne obrade teksta govori se o automatskom označavanju koje se ne preporučuje kod starih, slabo čitljivih knjiga te se u slučaju projekta Edicija nije ni provodio. Što se tiče transformacije TEI XML dokumenta u druge formate, Edicija omogućuje pristup istom sadržaju kroz HTML, PDF i ePub format pohrane.

U sedmoj i zadnjoj fazi dokumentacije vrlo je važno dokumentirati način na koji su tekstovi starih knjiga u Ediciji transkribirani i označeni. Ovaj diplomski rad može se uzeti kao prilog dokumentaciji projekta. Nažalost, od izrade cjelevite dokumentacije projekta prema *Woman Writers Project* vodiču na kraju se odustalo. U međuvremenu, i znanstveni projekt je dovršen (početkom 2014).

4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja

Svrha praktičnog dijela rada ogleda se u označavanju teksta pomoću TEI-a digitaliziranih starih knjiga u digitalnoj knjižnici Edicija. Kao rezultat praktičnog dijela rada, nastali označeni tekstovi starih knjiga moći će se učinkovitije koristiti za daljnja znanstvena istraživanja.

Ciljevi rada su:

- kreirati TEI XML dokumente u kojima je pomoću TEI-a označen tekst dvije knjige iz digitalne knjižnice Edicije (Abecevica Slovenska i Od Pri Szvetoga Troisztva) jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokrivaju struktura i grafička obilježja teksta;
- proširiti postupak označavanja teksta u preostale tri (već označene) knjige (Abecevica, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata) na označavanje osobnih i geografskih imena u tekstu prema 'oznakama' na mrežnoj stranici Edicije.

Postupak označavanja teksta kao korištena metodologija u ovom radu provodio se u programu Notepad++, u potpunosti oslonjen na upute za označavanje teksta zadnje inačice TEI smjernica P5. Svi TEI XML dokumenti dijele isto zaglavlje koje su prethodno kreirali sudionici projekta.

4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija

Na stranici digitalne knjižnice Edicija nalazi se, kako je to već prethodno navedeno, pet digitaliziranih knjiga. Tri su već označene pomoću TEI-a, a preostale dvije knjige označene su za

potrebe ovoga rada. Za knjige Abecevica Slovinska (69 stranica) i Od Pri Szvetoga Troisztva (107 stranica) kreirane su TEI XML datoteke (vidi Priloge 1 i 2) u kojima su pomoću TEI-a označena struktura i grafička svojstva teksta. U TEI XML datotekama u kojima je označavanje istih obilježja teksta već provedeno (Abecevica, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata) naknadno su označena osobna i geografska imena koja su navedena pod 'oznakama' na mrežnim stranicama Edicije. Isti postupak je na kraju proveden i za Abecevicu Slovinsku i Od Pri Szvetoga Troisztva.

Kod knjige Abecevica Slovinska nastao je problem oko određivanja poglavlja i potpoglavlja zbog nedostatka stilskog oblikovanja i isticanja navedenih elemenata. Naime, bilo je nemoguće sa sigurnošću utvrditi je li riječ o potpoglavlju ili samo nastavku teksta u cjelini. Obje knjige su vrlo opsežne stoga su označene samo jednostavnim skupom TEI oznaka koje su bazirane na stukturnim i grafičkim svojstvima teksta. S obzirom na količinski obim teksta nakon završetka postupka javio se problem neispravnosti dokumenata. Greške je bilo vrlo teško uočiti samostalnim pregledom, stoga je uvelike pomogao TEI validator. Greške koje su se javljale većinom su se odnosile na nedostatak zatvarajućeg taga elementa ili na krivi redoslijed zatvaranja elemenata. Svi tekstovi koji sada prolaze provjeru ispravnosti i valjanosti u TEI validator-u⁴⁵ obrađivani su u besplatnom uređivaču teksta Notepad ++, verzija 6.6.8.

Svi tekstovi imaju istu osnovnu TEI strukturu koja je već unaprijed bila definirana u označenim knjigama digitalne knjižnice. U dalnjem prikazu dan je uvid u opis osnovne strukture TEI XML dokumenata. Korijenski element je <TEI>. Atribut @xml:lang koji definira jezik naveden je u <teiHeader> elementu, odnosno elementu zaglavlja koji se sastoji od elemenata:

- <fileDesc> sadrži podatke o naslovu (<titleStmt>), izdanju (<publicationStmt>) i izvorniku (<sourceDesc>)
 - U okviru <titleStmt> su navedeni podatci o odgovornosti (<respStmt>)
- <encodingDesc> sadrži podatke o postupku označavanja (u slučaju digitalne knjižnice Edicija riječ je i o informacijama o provedenom postupku optičkog prepoznavanja znakova, OCR-u)
- <profileDesc> sadrži podatke o ne-bibliografskim informacijama vezanim uz tekst (npr. godini nastanka dokumenta i jeziku koji se rabi u tekstu)

⁴⁵ URL: <http://teibyexample.org/xquery/TBValidator.xq>

- <revisionDesc> sadrži podatke o izmjenama u postupku označavanja teksta.

U tekstu starih knjiga koje su ušle u Ediciju označena su sljedeća svojstva odnosno obilježja teksta: numeriranje stranica teksta uz dodatno označavanje poveznice svake stranice teksta sa svojom reprezentacijom u obliku digitalnog faksimila, primarni tekst, poglavlja i potpoglavlja, odlomci, prijelaz u novi red, tipografski i retorički označen tekst, slike, tablice te oznake (osobna i geografska imena).

Pomoću elementa <facsimile> označene su slike izvornika. Ovaj element pripada modulu <transcr> te je riječ o elementu koji sadrži reprezentaciju teksta u formi jedne ili više slika odnosno digitalnih faksimila. Kako bi se pomoću ovog elementa označile sve slike izvornika koristi se element <graphic> i atribut @url u obliku <graphic url="" />. Ovaj element pripada modulu <core> te putem naziva slike upućuje na njezinu lokaciju. Element <facsimile> javlja se nakon TEI zaglavlja, a prije elementa <text> u obliku:

```
<facsimile>
  <graphic url="" />
  <graphic url="" />
</facsimile>
```

Element <text> pripada modulu <textstructure> te definira opću strukturu teksta. Unutar ovog elementa koristi se element <body> koji također pripada istom modulu. U okviru elementa <body> označen je primarni tekst te su smješteni svi ostali elementi kojima se označavao tekst u ovom radu:

- U tekstovima je pomoću komentara u obliku <!-- broj stranice --> označeno gdje koja stranica u tekstu točno počinje, te su pomoću elementa <pb /> numerirane stranice teksta. Element <pb /> pripada modulu <core>. Riječ je o praznom elementu odnosno elementu koji nema zatvarajući tag. Javlja se na početku stranice koju označava. Kako bi se pomoću ovog elementa numerirale stranice koristi se atribut @n u obliku <pb n="" facs="" /> gdje @n označava brojne stranice teksta, dok atribut @facs označava lokaciju odnosno putanju do slike izvornika.
- Element <head> pripada modulu <core> te označava bilo koju vrstu naslova (naslov poglavlja, podpoglavlja, itd.) u obliku <head> </head>. Ovaj element koristi i element <title> koji pripada istom modulu. Element <title> pomoću

atributa @main označava glavni naslov, a pomoću atributa @sub podnaslov. Unutar elementa <head> pomoću elementa <title> označeni su naslovi poglavlja i podpoglavlja u obliku:

```
<head>
    <title type="main"> </title>
    <title type="sub"> </title>
</head>
```

- Tekst je podijeljen na odlomke korištenjem elementa <div> koji pripada modulu <textstructure>. Element <div> koristi atribute @type, @n i @xml:id u obliku:
`<div type="" n="" xml:id=""> </div>`

Atribut @type naznačuje je li riječ o knjizi, poglavlju ili podpoglavlju dok atribut @n označava broj poglavlja, podpoglavlja ili knjige. Atribut @xml:id u svakom <div> elementu sadrži kanonsku referencu u formi „DK1800-XX-YY-ZZ“ gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno je li riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <type> je neodređen (*undetermined*).⁴⁶ Element <div1> označava knjigu, dok <div2> označava poglavlja, a <div3> potpoglavlja. Važno je na ispravan način u sljedećem obliku vršiti zatvaranje ovih elemenata kako bi dokument bio validan:

```
<div1>
    <div2>
        <div3>
        </div3>
    </div2>
</div1>
```

- Paragrafi teksta označeni su sa elementom <p> koji pripada modulu <core> te označava tekst u obliku <p> </p>.
- Tipografski tekst (veliko početno slovo) označen je elementom <hi> u obliku <hi> </hi>. Ovaj element pripada modulu <core> te označava riječi ili fraze koje

⁴⁶ U skladu s praksom i preporukom TEI zajednice vrijednosti TEI atributa navođeni su na engleskom jeziku.

se razlikuju od teksta kojim su okružene. Korištenjem atributa @rend u obliku `<hi rend=" " > </hi>` može se naglasiti je li tekst, primjerice, u kurzivu ili centriran.

- S elementom `<emph>` označen je retorički označen tekst (tekst pisan velikim slovima) u obliku `<emph> </emph>`. Ovaj modul također pripada modulu `<core>` i koristi atribut @rend u obliku `<emph rend=" " > </emph>`.
- Element `<lb />` korišten je prilikom prijeloma redaka. Ovaj element je poput elementa `<pb />` prazan element koji nema zatvarajući tag. Ovim elementom su izričito naznačeni prijelomi gdje je rečenica ili sam naslov teksta pisan kroz nekoliko redova, a dio je jedne smislene cjeline. Pripada modulu `<core>`.
- Elementom `<figure>` označene su slike unutar teksta uz korištenje elementa `<graphic url=" " />` koji je već razjašnjen u okviru elementa `<facsimile>`. Element `figure` pripada modulu `<figures>` te sadrži i elemente `<head>` i `<figDesc>`. Element `<figDesc>` daje kratak opis slike. Slike se većinom javljaju na početku ili na kraju poglavlja.
- Tablice su označene elementom `<table>` koji također pripada modulu `<figures>`. Pomoću ovog elementa označen je tekst koji se u izvorniku nalazi u obliku tablice. Element `<table>` sadrži element `<row>` koji predstavlja jedan red tablice i element `<cell>` koji predstavlja jednu ćeliju tablice. Element `<row>` koristi atribut `@n` kako bi se naznačio broj reda. Element `<table>` označava se u obliku:
`<table>`

```
<row n=" ">
    <cell> </cell>
</row>
</table>
```

Oznake u Ediciji obuhvaćaju: bibliografske jedinice, geografska imena, godinu tiskanja, jezik, kazalo pojmove i simbola, mjesto tiska, osobna imena, pravopis, prijevod, tiskara i tiskarske pogreške. U ovom radu (u knjigama Abecevica, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga

Petra Regalata) označene su isključivo oznake: geografska i osobna imena.⁴⁷ Navedene oznake označene su pomoću sljedećih elemenata iz modula *<namesdates>*:

- `<persName key="" ref=""> </persName>` gdje element `<persName>` sadrži podatke o osobi (najčešće ime i prezime). Ovaj element koristi atribut `@key` koji definira eksterno identificiran izvor koristeći neku vrstu kodirane vrijednosti i atribut `@ref` koji upućuje na taj izvor;
- `<placeName key="" ref="" type=""> </placeName>` gdje element `<placeName>` sadrži podatke o geografskim imenima. Ovaj element također koristi atribute `@key` i `@ref`, te atribut `@type` koji definira da li je riječ o gradu, državi, selu ili je podatak nepoznat pa je vrijednost atributa nepoznata (*unknown*);
- `<date when=""> </date>` gdje element `<date>` pomoću atributa `@when` sadrži podatke o godini tiskanja.

Označena osobna i geografska imena u osnovnim TEI XML datotekama navedenih knjiga povezana su sa datotekom context.xml koja se nalazi u Prilogu 3. U toj datoteci, koja preuzima ulogu kontroliranog rječnika termina, nalaze se detaljnije informacije o označenim osobnim i geografskim imenima.

⁴⁷ Ostatak oznaka zbog velikog obima posla nije označen.

5. Zaključak

U radu je prikazana provedba označavanja teksta pomoću TEI-a na primjerima iz digitalne knjižnice Edicija. Kroz rad su prikazani razni elementi koji su upotrijebljeni prilikom označavanja teksta. Kako stranica Edicije nudi čitateljima sadržaj u slojevima, omogućen je uvid u sam digitalizirani tekst izvornika usporedno s prezentacijom teksta u tekstualnom obliku što olakšava sam postupak označavanja i ukazivanja na stilske značajke teksta.

U teorijskom dijelu rada dan je prikaz razvoja TEI-a od samih početaka pa sve do danas, te je stavljen naglasak na provedbu označavanja teksta prema *Woman Writers Project* vodiču. Zadnja verzija TEI P5 smjernica, te ujedno i mnogobrojne mrežne stranice o TEI-u poput *TEI wikija*, *TEI by Example* te TEI službenog časopisa pružaju korisne informacije za sve one koje su zainteresirani za TEI i XML te su bile od velike pomoći prilikom teorijskog i praktičnog dijela ovog rada. Kroz TEI smjernice ujedno je i pobliže predstavljen uvod u glavne module i elemente tih modula koji su se koristili prilikom označavanja tekstova u praktičnom dijelu rada.

Prilikom označavanja teksta u praktičnom dijelu rada prepreku su predstavljala nejasno određena poglavlja i potpoglavlja u knjizi Abecevica Slovenska, te nemogućnost prikaza određenih stranica u knjizi Od Pri Szvetoga Trojstva, no oba su teksta na kraju uspješno označena. Kako su oba teksta poprilično opsežna, bilo je vrlo teško uočiti pogreške u sintaksi prilikom označavanja koje su na kraju uspješno savladane zahvaljujući TEI validatoru. U Ediciji je dostupno pet digitaliziranih knjiga, od kojih su tri već ranije bile označene putem TEI-a, te su poslužile kao ogledni primjeri prilikom označivanja.

U pogledu homogenosti tekstova može se zaključiti kako vlada ujednačenost među dokumentima. Od teškoća koje su pratile postupak označavanja teksta jedna se odnosi na korištenje besplatnog programa za uređivanje teksta, Notepad ++ koji, iako vrlo koristan prilikom označavanja teksta i jednostavan za upotrebu, nema neke dodatne mogućnosti poput, recimo, samostalnog zatvaranja elemenata koje bi uvelike olakšale ovaj postupak.

Kroz detaljan pregled razvoja TEI-a i svih njegovih dosadašnjih inačica, te dva zastupljena standarda (SGML i XML) dolazi se do zaključka kako se u svijetu tehnologije svakim danom sve više napreduje, te se stvari na području web-a vrlo brzo mijenjaju i nadopunjavaju. Stalne

potrebe za izmjenama donose nove boljite koji pogoduju kako razvoju TEI standarda tako i samom području digitalne humanistike.

Literatura

1. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal od the american society for information science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622-629. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail?3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxhbmc9aHImc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Bussines Source Complete
2. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 65-82. URL: <http://hrcak.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)
3. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // Information Processing & Management 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepata. // Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL: <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)
4. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://jtei.revues.org/811> (2014-04-20)
5. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/teiu5_en.html (2014-04-20)
6. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)
7. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

8. Encoding guide for early printed books. URL:
<http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)
9. Hockey, S. The History of Humanities Computing. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL:
http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
10. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL:
http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)
11. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)
12. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)
13. Renear, A. H. Text encoding. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL:
<http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)
14. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL:
<http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)
15. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)
16. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)
17. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)
18. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

19. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)
20. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)
21. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 21-24. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)
22. University of Oxford Text Archive, URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)
23. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
24. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

Prilozi

Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevica Slovenska

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href=".//xsl/xhtml/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr">-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
      xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
      xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

    <teiHeader xml:lang="hr">
      <fileDesc>
        <titleStmt>
          <title>Abecevica Slovenska: elektronička verzija</title>
          <editor>
            <persName>Zoran Velagić</persName>
          </editor>
          <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
          <principal>Zoran Velagić</principal>
        <respStmt>
          <persName>Milijana Mičunović</persName>
          <resp>lektoriiranje</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Boris Bosančić</persName>
          <resp>konverzija u TEI format</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Tomislav Jakopec</persName>
          <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Ivana Čadovska</persName>
          <resp>OCR teksta</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Tihomir Vranješ </persName>
          <resp>OCR teksta</resp>
        </respStmt>
      </titleStmt>

      <editionStmt><p></p></editionStmt>

      <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->

      <publicationStmt>
        <idno>DK1800-III</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
        <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
        <pubPlace>Osijek</pubPlace>
        <address>
          <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
          <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
        </address>
        <availability><p></p></availability>
        <date when="2010"></date>
      </publicationStmt>

      <notesStmt>
        <note></note>
      </notesStmt>

      <sourceDesc>
        <biblStruct> <!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
          <monogr>
            <author>
```

```

<persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
</author>
<title level="m" type="marc245a">Abecevica Slovinska</title>
<imprint>
    <pubPlace></pubPlace>
    <publisher></publisher>
    <imprint>
        <monogr>
            <note></note>
        </monogr>
    </biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
    <projectDesc>
        <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
    </projectDesc>
    <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
        <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstrom.</p>
        <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
        <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
        <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
    </editorialDecl>
    <tagsDecl>
        <!-- CSS za oznaku poravnjanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
        <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
        <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
        <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
            <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
        </namespace>
    </tagsDecl>
    <refsDecl>
        <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
        <p>Atribut <att>xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavљa u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavljju ili potpoglavlju označe YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
    </refsDecl>
    <appInfo>
        <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
        <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
            <label>Abby FineReader</label>
        </application>
    </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
    <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
    <creation>1748</creation>
    <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
    <langUsage>
        <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
        <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
    </langUsage>
    <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOVI i SIMBOLI -->
        <keywords scheme="">
            <term></term>
        </keywords>
    </textClass>
    <!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEĆNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
        <particDesc>
            <listPerson type="historical">
                <person n="1" xml:id="PN01">
                    <persName>
                        <forename>Petar</forename>

```

```

<surname>Regalat</surname>
<addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
<addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
<roleName>svetac</roleName>
<roleName>španjolski franjevac</roleName>
<state type="life" from="1390" to="1456"></state>
</persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
<persName>
<forename>Franjo</forename>
<surname>Asiški</surname>
<roleName>svetac</roleName>
</persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
<persName>
<forename>Abraham</forename>
<roleName>patrijarh</roleName>
</persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
<placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
<settlement type="city">Valladoid,</settlement>
<country>Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
<settlement type="country">Španjolska,</settlement>
<country>Španjolska</country>
<bloc type="continent">Europa</bloc>
</placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc><!-- npr. kad Marijana pošalje bibliografski opis i on bude ugrađen u &lt;biblStruct&gt; --&gt;
&lt;change who="#MARIJANA" when="2010-05-25"&gt;Header generated from export of MARC record&lt;/change&gt;
&lt;/revisionDesc&gt;

&lt;/teiHeader&gt;

&lt;facsimile&gt;
&lt;graphic url="002.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="003.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="004.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="005.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="006.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="007.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="008.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="009.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0010.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0011.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0012.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0013.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0014.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0015.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0016.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0017.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0018.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0019.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0020.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0021.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0022.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0023.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0024.jpg"/&gt;
&lt;graphic url="0025.jpg"/&gt;
</pre>

```

```

<graphic url="0026.jpg"/>
<graphic url="0027.jpg"/>
<graphic url="0028.jpg"/>
<graphic url="0029.jpg"/>
<graphic url="0030.jpg"/>
<graphic url="0031.jpg"/>
<graphic url="0032.jpg"/>
<graphic url="0033.jpg"/>
<graphic url="0034.jpg"/>
<graphic url="0035.jpg"/>
<graphic url="0036.jpg"/>
<graphic url="0037.jpg"/>
<graphic url="0038.jpg"/>
<graphic url="0039.jpg"/>
<graphic url="0040.jpg"/>
<graphic url="0041.jpg"/>
<graphic url="0042.jpg"/>
<graphic url="0043.jpg"/>
<graphic url="0044.jpg"/>
<graphic url="0045.jpg"/>
<graphic url="0046.jpg"/>
<graphic url="0047.jpg"/>
<graphic url="0048.jpg"/>
<graphic url="0049.jpg"/>
<graphic url="0050.jpg"/>
<graphic url="0051.jpg"/>
<graphic url="0052.jpg"/>
<graphic url="0053.jpg"/>
<graphic url="0054.jpg"/>
<graphic url="0055.jpg"/>
<graphic url="0056.jpg"/>
<graphic url="0057.jpg"/>
<graphic url="0058.jpg"/>
<graphic url="0059.jpg"/>
<graphic url="0060.jpg"/>
<graphic url="0061.jpg"/>
<graphic url="0062.jpg"/>
<graphic url="0063.jpg"/>
<graphic url="0064.jpg"/>
<graphic url="0065.jpg"/>
<graphic url="0066.jpg"/>
<graphic url="0067.jpg"/>
<graphic url="0068.jpg"/>
<graphic url="0069.jpg"/>
<graphic url="0070.jpg"/>
</facsimile>

<text>
<body>
<pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="4" xml:id="DK1800-III-00">
<!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

<div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-III-i">
<head>
<title type="main">
<emph>ABECEVICA SLOVINSKA,</emph>
</title>
<title type="sub">
<emph rend="center">DRAGOJ DITCSICI KORISTNA, I POTRIBNA, Z-BLAGODARNOM POMOCSJOM VISSOKO
POSCTOVANOOGA GOSPODINA <lb/>
NICOLE KRALYICS,<lb/>
Kod Cerkve Sviuh Svetih, Za Slavu Boxju, i Mariansku, kano i za Duscaa Spaffenye<lb/>
DUHOVNOGA PASTIRA velle skerblyivoga, Od Lyudih velike Fale, à Od Boga Nebeske Krune Vridnoga.<lb/>
Tlacena po Ivanu Weitz, ú Zagrebu. God. Gosp. 1748.</emph>
</title>
</head>
</div2>
<!-- 2. STRANICA -->

```

<pb n="2" facs="003.jpg"/>
 <div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-III-ii">
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>
 </figure>
 <head>Pridgovor.</head>
 <p><hi>D</hi>Aftemi zdrava Pridraga obojega spola Diteſica! Štoſam znao najkorifnega; toſam vam ú ovu malenu Knyixicu poſtavio. Ako od mene vecs nauka xelite; pogledajte Piſanicu Duhovnu Slovinsku á Horvathsku: Poſzel Apostolſki, i Skolu Kristuſſevu. Ako cfekeate Molitava, i Bogolyubnoga ponukovanya; togafe nahodi ú Duhovnoj Hrani, kojuſam prid lani načinio. A fada evo vam Abcecevica! gdife nahodi u kratko Nauk Kerftianski, malo od izpovidi. Molitve Jutarnye, i Vecerne, Litanie Gospine, Ministracie, način malo za brojiti, i proefapiti. Dakle ovu dragovolynò primite, tere zame, i za ovoga vaſcega Velikoga Dobročinitelya, á moga Dragoga, ú dvih Skulah Ucenika, virnò Boga molite. Oſtajem ú Zagrebu na Dan 9. Maja. 1748. Vam gotov na dalye posluxiti.</p>
 <p><hi>JURAJ MULIH</hi>, Druxva Iſſufovoga Miſničnik, Miſionar Apoſtolski.</p>
 </div2>
 <!-- 3. STRANICA -->
 <pb n="3" facs="004.jpg"/>
 <div2 type="undetermined" n="3" xml:id="DK1800-III-iii">
 <p>A B C D E F G H I K L M<lb/>
 N O P Q R S T U V X Y Z.</p>
 <p>A B C D E F G H I K L M<lb/>
 N O P Q R S T U V X Y Z. </p>
 <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f<lb/>
 fz fs t u v x y z. ae oe & ct ft & c</p>
 <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f<lb/>
 fz fs t u v x y z. ae oe & ct ft & c.</p>
 <p>
 <table>
 <row>
 <cell>Ab eb ib ob ub.</cell>
 <cell> </cell>
 <cell>Ba be bi bo bu.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Ac ec ic oc uc.</cell>
 <cell> </cell>
 <cell>Ca ce ci co cu.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Ad ed id od ud.</cell>
 <cell> </cell>
 <cell>Da de di do du.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Af ef if of uf.</cell>
 <cell> </cell>
 <cell>Fa fe fi fo fu.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Ag eg ig og ug.</cell>
 <cell> </cell>
 <cell>Ga ge gi go gu.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Ah eh ih oh uh.</cell>
 <cell> </cell>
 <cell>Ha he hi ho hu.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Aj ej ij oj uj.</cell>
 <cell> </cell>
 <cell>Ja je ji jo ju.</cell>
 </row>

```

<row>
  <cell>Ak ek ik ok uk.</cell>
  <cell>&#160;</cell>
  <cell>Ka ke ki ko ku.</cell>
</row>

<row>
  <cell>Al el il ol ul.</cell>
  <cell>&#160;</cell>
  <cell>La le li lo lu.</cell>
</row>

<row>
  <cell>Am em im om um.</cell>
  <cell>&#160;</cell>
  <cell>Ma me mi mo mu.</cell>
</row>

<row>
  <cell>An en in on un.</cell>
  <cell>&#160;</cell>
  <cell>Na ne ni no nu.</cell>
</row>

<row>
  <cell>Ap ep ip op up.</cell>
  <cell>&#160;</cell>
  <cell>Pa pe pi po pu.</cell>
</row>

<!-- 4. STRANICA --&gt;
&lt;pb n="4" facs="005.jpg"/&gt;
&lt;row&gt;

&lt;cell&gt;Ar er ir or ur.&lt;/cell&gt;
&lt;cell&gt;&amp;#160;&lt;/cell&gt;
&lt;cell&gt;Ra re ri ro ru.&lt;/cell&gt;
&lt;/row&gt;

&lt;row&gt;
  &lt;cell&gt;As es is os us.&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;&amp;#160;&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;Sa fe fi fo fu.&lt;/cell&gt;
&lt;/row&gt;

&lt;row&gt;
  &lt;cell&gt;At et it ot ut.&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;&amp;#160;&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;Ta te ti to tu.&lt;/cell&gt;
&lt;/row&gt;

&lt;row&gt;
  &lt;cell&gt;Av ev iv ov uv.&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;&amp;#160;&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;Va ve vi vo vu.&lt;/cell&gt;
&lt;/row&gt;

&lt;row&gt;
  &lt;cell&gt;Ax ex ix ox ux.&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;&amp;#160;&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;Xa xe xi xo xu.&lt;/cell&gt;
&lt;/row&gt;

&lt;row&gt;
  &lt;cell&gt;Az ez iz oz uz.&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;&amp;#160;&lt;/cell&gt;
  &lt;cell&gt;Za ze zi zo zu.&lt;/cell&gt;
&lt;/row&gt;
</pre>


41


```

```

<p>
<table>
  <row>
    <cell>Bab beb bib bob bub bac bad baf bog</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>bah bal bar bas bav bax baz bok.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Cab cal cel com cir cos cax caz cor.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Dab daf dag doh dok dol dar dav dat.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Fob faf fag fah fal fon far fax fat.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Gab gad gah gal gar gas gav gax got.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Hab hac had hag ham hap hat hax haz</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Jad jag jat jal jak jap jer jat jaz.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Kab lac laf lah lal lan lar lob lav.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Lab kod kag kaj kam kap kat kax kaz</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Mac mad maf mag man map mar mat.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Nab nad nah nal naj nam nas nav niz.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Pab pac paf pag pak pam pap pat pax.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Rab rad rah raj rak ral rav rat rez.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Sab fac faf fag fah fan fap far fat.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Tab tad tak tal tam tar tat tav taz.</cell>
  </row>

  <row>
    <cell>Vac vad vag vah val vap vas vav vat.</cell>
  </row>

```

```

</row>
<row>
<cell>Xah xid xaf xai xak xam xav xas xat.</cell>
</row>
<row>
<cell>Zab zad zaf zah zaj zal zav zax zaz</cell>
</row>
<!-- 5. STRANICA -->
<pb n="5" facs="006.jpg"/>
<row>
<cell>Bda bla bma bna bra bre bri bro bru.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cla cle cli clo clu cna cra cta cti.</cell>
</row>
<row>
<cell>Dla dma dna dra dva dvi dvo dvu</cell>
</row>
<row>
<cell>Fla fle fli flo flu fma fna fre fra.</cell>
</row>
<row>
<cell>Gda gde gla gma gna gra gva gri gro.</cell>
</row>
<row>
<cell>Hla hma hna hra hva hve hvi hti hto.</cell>
</row>
<row>
<cell>Kla kma kna kra kta kva kve kvi kvu.</cell>
</row>
<row>
<cell>Mla mna mra pha pla pna pra pfa pta,</cell>
</row>
<row>
<cell>Qa que qui quo qu? quae quin quan</cell>
</row>
<row>
<cell>Ska sla fma fna spa fra fta fva fte.</cell>
</row>
<row>
<cell>Tka the tla tma tna tra tva tve tvi tri.</cell>
</row>
<row>
<cell>Vka vla vma vna vta vra vri vro vru.</cell>
</row>
<row>
<cell>Babs bebs brod bram bran bras brad.</cell>
</row>
<row>
<cell>Ceps clam cran cras crad craz clad.</cell>
</row>
<row>
<cell>Drag dlan dlas flam fras frat frav.</cell>
</row>

```

<row>	<cell>Glah gmaz gnoj grad hman hval hrih.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Klar klam knam kvam kvar kvat kris.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Mlad mraz mlat plah plav prud praz.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Quas quis quae quod quam quem q?ú.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Slar fmer fnur fpan fruk fvek ftor.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Tmen tram tren tvoj tlam tvah t?av.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Vran vrad vdan zlan zvan zvon</cell>
</row>	
<row>	<cell>Groff grozd gruft vkvar fefzt fvenk.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Strum ftrax ftrok kfafz fzlan fzment.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Sztvar fzvor trefszk blifszk.</cell>
</row>	
</table>	
</p>	
<!-- 6. STRANICA -->	
<pb n="6" facs="007.jpg"/>	
<p>	

A da mus, <persName key="PN31" ref="context.xml#PN31">Eva</persName>, An to ni us, Bal tba
far, Bar ba ra, Coe ci li a, Ca tha ri na, Ca ro li na, Fran ci fca, Gre go ri us, Jo fe pha, I gna ti us, Jo an nes, Jo ab, Ju li a na, Lau ren ti us, Mar cus,
Ni co la us, Ro fa li a, Ste pha nus, Ve ro ni ka, Za chae us. I to jeft za Diake dosta.

</p>
</div2>

<div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01">

<head></head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01-01">
<head><hi rend="italic">Ovafzu pako ú Slovinskem Jeziku osfobita.</hi></head>

<div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01">
<head></head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01-01">
<head><hi rend="italic">Ovafzu pako ú Slovinskem Jeziku osfobita.</hi></head>

Ac ec ic oc uc. Otac, Stric,
Ca ce ci co cu. Carigrad, ditce.
Niki Harvati píscu: Otacz, Sztricz.
Czar, poczuliczca. Czeliczku, ditcka,
Acs, ecs. placz, becs, krics, bics.
Csfa cse, Csarka, Cselo, Csfóvik.
Horvati: Plach, bech, krich, noch.
Charam, cheolo, chlovek, Chvarak.
Aly, ely: Kraly, cily fpafslitely, xuly.
Lya, lye: Sablyia, lyut, lyudi, kralyica
Any, eny: Oganay, kony, pany,

Nya, nye : Konya, nyih nyega.
 Gya, gye. gyuro orlagyki, vangyelia
 Rogyak vigyen, naregyen, ofugyen.</p>
 <!-- 7. STRANICA -->
 <pb n="7" facs="008.jpg"/>
 <p>
 <hi rend="italic">Ali bolyejeft ovako pifati:</hi> Kradyen.
 Rodyak, vidyen, narodyen, ofudyen.
 Pha, phe: kanof. Pharao, Propheta,
 Joseph, Seraphin, Nicephor, Philosphus.
 Asc. nafc, cfarasc, Dufc, basc.
 Sca, fce: Scaran, nafce, sekvorc.
 Scta, fcte: fctap, Klofctar. fctoje.
 Xa, xe: xaba, xelud, xivot, Boxji. xut.
 Ax, ex: lax, laxes, xaloft, tuxna.
 </p>
 </div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-01-02">
 <head><hi>U Ime + Otca, i Sina, i Duha + Svetoga Amen.</hi></head>
 <p>
 <hi>H</hi>Odi ô Dufce Sveti, i Serdca twojih Virmih napuni. Profvitli razum moj, okripi pamet moju, i uxexi ogany lyubavi twoje ú serdeu momu. Udlimi milost twoju, da mogu napridovati ú Nauku, i ú dobrota Kerštianskih. Tebi Bogu na falu, blixnyemu momu na pomocs, i meni na spafeny. Amen.
 </p>
 </div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-01-03">
 <head><hi rend="italic">Molitva Gospodinova.</hi></head>
 <p>
 <hi>O</hi>Tcfe nafc, koji jesf na nebefih, svetife Ime twoje. Pridyi Kralyestvo twoje. Budi volya tvoja,
 <!-- 8. STRANICA -->
 <pb n="8" facs="009.jpg"/>
 kako na nebu, tako i na zemlyi. Kruh nafc fvagdanyi daj namga danas. I odpufšinam duge nafce, kako i mi odpufctamo duxnikom nafcim. I ne uvedi nas ú napaft, da izbavi nas oda zla, Amen.
 </p>
 </div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-01-04">
 <head><hi rend="italic">Pozdravlyene Angyeosko.</hi></head>
 <p>
 <hi>Z</hi>Drava Mario, milosti puna: Gospodin stobom, blagovlyena Ti medyu xenami, i blagovlyen Plod od Utroba twoje Ifus, Sveta Mario, Majko Boxja, moli za nas grifcnike fada, i ú vrime smerti nafce. Amen.
 </p>
 </div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-01-05">
 <head><hi rend="italic">Virovanye Apofctolsko.</hi></head>
 <p>
 <hi>V</hi>irujem ú Boga Otca Svemogucfega, Stvoritelya neba, i zemlye. I ú Jsfakerfa Sina nyegova jedinoga Gospodina nafsega. Koji zacset jeft po Duhu Svetomu, rodyen od Divice Marie. Mucfen pod <persName key="PN29" ref="context.xml#PN29">Ponciom Pilatom</persName>, propet, umro, i pokopan. Snidye nad Pakao, tretyi dan uskerfnuh od mertvih. Uzidye na nebefa, fidi obdefnu Boga Otca svemoguchega. Od tuda ima doj
 <!-- 9. STRANICA -->
 <pb n="9" facs="0010.jpg"/>
 tyi fuditxive, i mertve. Virujem ú Duha Svetoga. Svetu Cerkvu Katolicfansku, Szvetih obcfinu. Odpufcteny gribah. Puti uskerfnute. I Xivot Viechnyi. Amen.
 </p>
 </div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-01-06">
 <head><hi rend="italic">Defetere Zapovidi Boxje.</hi></head>
 <p>
 <table>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Perva.</hi> 1. Jasam Gospodin Bog twoj, nejmaj tugyi Bogova pridamnom.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Drug.</hi> 2. Neprimaj Ime Gospodina Boga tvoga ú izpraznoft.</cell></row>

<row>
 <cell><hi rend="italic">Tretya.</hi> 3. Spomeniſe da posvetiſci Dan ſvecfani.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Četverta.</hi> 4. Posctuj Otca, i Mater.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Peta.</hi> 5. Ne úbi.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Scefta.</hi> 6. Ne zagrifci bludno.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Sedma.</hi> 7. Ne ukradi.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Oſma.</hi> 8. Ne govorи kriva ſvidocſanſta protiva iſkernyemu tvomu.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Deveta.</hi> 9. Nepoxeli xene iſkernyega tvoga.</cell></row>
 <row>
 <cell><hi rend="italic">Defeta.</hi> 10. Nepoxeli nikakva blaga iſkernyega tvoga.</cell></row>
 </table>

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="7" xml:id="DK1800-III-01-07">
 <head><hi rend="italic">Petere Zapovidi Cerkvene.</hi></head>
 <p>
 1. Sve Svetce naredyene, i zapovidane od ſzvete Matere Cerkve pomlyivò ſvetkuj.
 <!-- 10. STRANICA -->
 <pb n="10" facs="0011.jpg"/>
 2. Svaki Svetac Svetu Miſlu, bogomolyno ſluſcāj.
 3. Korizmene, Kvaterne, i ostale Cerkvene Poſte ſverſcenò poſti, niti po Petki, i po Subotah Mefā
 nejidi.
 4. Svakufe godinu naj manye jedan pút tvomu vlaſtitomu Paſtiru, ali drugomu Scnyegovim
 dopuſćenjem izpovidi, i okolo Uskerfa kod nyegafe prieſteſti.
 5. Nepriruj ú Vrime zabranyeno; deſetinu pako obicajnu virnò placfaj.
 </p>
 </div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-III-01-08">
 <head><hi rend="italic">Sedam Sveti Sakramenta.</hi></head>
 <p>
 1. Kerſtenye. 2. Krizmanye.
 3. Prieſescanye, illiti Tilo Ifukerſtovo. 4. Iſpovid. 5. Poslidnye pomayanye. 6. Sveti Red. 7. Xenitba.
 Naucſitely. Sctojeſe reci: Sedam Sakramenata?
 <hi rend="italic">Učenik.</hi> Reciſe: danam je Gospodin Ifukerſt oſtavio ſedam Poſvetiliſtaa,
 illiti načfinaa, ſkojimih (kadajih Človik doftojnò prima) Gospodin Bog dufcu nyegovu razſvitlyuje, i u Svakomu Sakramentu,
 <!-- 11. STRANICA -->
 <pb n="11" facs="0012.jpg"/>
 tu oſobitu miloſt daje; navlaſtitu pako ove:
 <hi rend="italic">U Svetomu Kerſtenyu:</hi> Daſe Človik kanoti priporodi, jer od griha iztocnoga
 cift oſtaje, i iz grifcnika, Sin Boxi poſtaje.
 <hi rend="italic">U S. Krizmanyu:</hi> Daſe Cſovik ú Viri Kerſtianskoj utemelyi, na dobar xivot
 podpomoxe.
 <hi rend="italic">U S. Prieſecentyu:</hi> Daſe Cſovik kanoti sduhovnom ráhnom na ſvako dobro,
 ſuproti grihu okripi, i ú fvetinyi podraſte; Oſobitum pako načfinôm ú ciftotci Dusce, i tila.
 <hi rend="italic">U S. Izpovidi:</hi> Daſe Cſovik, pravi Pokornik, od fviuh gribiſci, i kripkii
 poſtane, od nyife cſuvati, i uklanyati.
 <hi rend="italic">U S. Poslidnyemu Pomazanyu:</hi> Daſe Bolefnički oslobodi, od pedepfe, kojubi
 morebiti duxan bio podneſti za fvoje (premda morebiti odpufctene) grihe illi oude, illi ú miſtu od ocfiſtenya, i fvoju boleſt laſnie podnoſi, i da ali
 ozdravi, ali na fmerti napaf dyavaoſku laſnje pridobie.
 <!-- 12. STRANICA -->
 <pb n="12" facs="0013.jpg"/>
 <hi rend="italic">U Svetomu Redu:</hi> Da Redovnik dobivſci oſobitu oblaſt kano pravi Namifniki
 Ifukerſtov polak derxanya fvoga bitya doftojno xiviti more.

<hi rend="italic">U Xenidbi.</hi> Da Mux, i Xena lyubeznivo, virnò, usterplyeno, i sloxnò polak obecianja svojega do smerti xiviti, i svoju ditcu ú strahu Boxjemu odrahniti mogu.

<hi rend="center; italic">Ove milosti tribaje dobro znati, jerbi mersko bilo, da Kerščanin neznade, koliku ima Korist, iz Svetih Sakramenatah.

N. Kada nie Redovnika, á diteje ú pogiby, moreli onda slobodno fvitovni Csovnik Kerfti.

U. More slobodno svaki na svitu, ako ima odluku Isukerstova, i svete Matere Cerkve, te ako spravom naravnem vodom Dite oplivajuci ovako izgovori: Ja te kerstiu ú Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. I kojese ovako okersti, i umre, takise spasi, i moreše ú svetomu mistu ukopati.</p>

<!-- 13. STRANICA -->

<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

<p>

N. <hi rend="italic">Od kolikofu verftih grifi?</hi>

U. Od troje Verfti. 1. Grah iztocfni. 2. Grah smertni. 3. Grah mali.

N. <hi rend="italic">Kolikoje glavni gribi?</hi>

U. Sedam. 1. Oholost. 2. Lakomost. 3. Bludnost. 4. Nenavidnost. 5. Proxderlost. 6. Serditost. 7. Linost.

N. <hi rend="italic">Kojefu Kripofti glavnim gribom suprotivne?</hi> U. Jefu osobite ove: Oholosti, Ponixenost. Lakomost. Blagodarnost. Bludnost. Cifstocha. Nenavidost. Dobroftivnost. Proxderlosti. Triznost. Serditosti. Usterplivnost. Linosti. Bogolyubnost.

</p>

<p>

N. <hi rend="italic">Kolikoje gribi proti Duhu Svetomu?</hi>

U. Sceft. 1. ú miloscfuse Boxju ufajuchi grifci. 2. ú miloschi Boxjoj; illiti odpusctenu gribah ufanye izgubiti. 3. Poznanu istinu progoniti. 4. Iskernemu darove Boxje nenaviditi. 5. Protiva dobromu Svitovanyu ferdce utverdokoriti. 6. U nepokajanyu do fmerti oftati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje gribah, koji ú Nebo viclu?</hi>

<!-- 14. STRANICA -->

<pb n="14" facs="0015.jpg"/>

U. Csetiri. 1. Povolyno Ubojstvo. 2. Grah Sodomitanski. 3. Pritifnute Ubogih Lyudih, Vdovicah, i drugih Sirotah. 4. Zasluxene placfe uzderxanye.

N. <hi rend="italic">Kolikoje gribah túgyih?</hi> U. Devet, 1. Drugoga na grib fvitovati. 2. Drugoga na grib nagoniti. 3. Rad imati, da drugi grifci. 4. Drugoga na grib vabiti. 5. Tugye grike faliti. 6. Mucfati, da drugi grifci. 7. Nepokarati kad drugi grifci. 8. Dopulifti, da drugi grifci. 9. Zatajiti tuge grike, kadbi, i komubi valyalo ocfitovati.

N. <hi rend="italic">Od kolikofu verftih dobra Dila?</hi>

U. Od pet Verftih. 1. Poft. 2. Zatuxbina. 3. Molitva. Od kojih Duh Sveti govori: Dobrje Molitva s- Poftom i Zaduxbinom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa Miloserdja tilefnoga?</hi>

U. Sedam: 1. Gladne nahraniti. 2. Xedne napojiti. 3. Gole zaoditi. 4. Tamnicare odkuplyivati. 5. Nemocne pohoditi. 6. Putnike na stan primati. 7. Mertve pokapati.

<!-- 15. STRANICA -->

<pb n="15" facs="0016.jpg"/>

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa miloferdy duhovnoga?</hi> U. Sedam: 1. Grifnike karati. 2. Neumne ucfiti. 3. Sumnyive fvitovati. 4. Za iskernye Boga moliti. 5. Xalofte razgovoriti. 6. Krivice usterplyeno podnositi. 7. Uvridyenya prafcfati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripofnih Bogoslovnih?</hi>

U. Tri: 1. Vira. 2. Ufanye. 3. Lyubav.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripofnih stoxernih, illi glavnih.</hi> U. Csetiri. 1. Razbornost 2. Pravica. 3. Triznost. 4. Jakost.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Darova Duha Svetoga?</hi>

U. Sedam. 1. Mudrost. 2. Razum. 3. Svitovanye. 4. Znanye. 5. Jakost. 6. Bogomolynost. 7. Strah Boxji; kojise zove: pocfetak Mudrosti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Plodova Duha Svetoga; illiti dilaa duhovnih, po milosti Duha Svetoga Ucfinyenih, á tilefnim upravo suprotivnih?</hi> U. Dvanajeft: 1. Lyubav. 2. Veselye. 3. Mir. 4. Usterplyeny. 5. Dugoterplyeny. 6. Dobrota. 7. Blagostivost. 8. Krot

<!-- 16. STRANICA -->

<pb n="16" facs="0017.jpg"/>

kofst.

9. Virnoft. 10. Skuplyenost. 11. Ustegnutye. 12. Cifstocha.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa tilefnih, duhovnih suprotivnih?</hi> U. Devetnajest osobitih, od S. Pavla imenuvanih, i od Boga odmetnutim Lyudma obicajnih. 1. Bludnost. 2. Kurvaluk. 3. Necifstoca. 4. Nepostenye. 5. Putena poxuda. 6. Krivih Bogovah sluxba. 7. Zacsfaranye. 8. Nepriatelyftvo. 9. Inad. 10. Nadcticanye. 11. Serdyba. 12. Kaar. 13. Nesklad. 14. Nevirnost. 15. Nenavidost. Ubojstvo. 17. Pianftvo. 18. Proxderlost. 19. Lakomost, i mloga druga ovim prikladna.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Načinah Kerftianskoga Usterplyeny?</hi> U. Sceft: 1. Suprotivstine dobrovolyň podnositi. 2. Ofvete neizkati. 3. Na protivnike nemerziti. 4. Protivnike lyubit. 5. Nyemu dobro cfiniti. 6. Za nyegovo spafenje Boga moliti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Blaxenftva Evangyelskikh?</hi> U. Ofam. 1. Blaxeni Ubozi duhom, jerje nyivovo Kralyeftvo

<!-- 17. STRANICA -->

<pb n="17" facs="0018.jpg"/>

Nebesko. 2. Blaxeni krotki, jereche oni zemlyu posidovati. 3. Blaxeni, koji placfu; jerecsefe oni utisciti. 4. Blaxeni, koji gladuju, i xedyaju pravde; jerecsefe oni nasifiti. 5. Blaxeni miloferdn: zasfcosefe oni sinovi Boxji zvati. 6. Blaxeni

cifctoga ferdca, zafctocfe oni Boga viditi. 7. Blaxeni mirni, zaftocfese oni Sinovi Bosji zvati. 8. Blaxeni, koji progonstvo terpe radi pravde, zafcto nyinovo jeft Kralyelto Nebesko.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Svetuvanyaa Evangyelskikh?</hi> U. Tri. 1. Uboftvo povolyno. 2. Cfistocha vikovita. 3. Posluh zaradi Boga pod Duhovnim Poglavarom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje poslidnyih Csovicfijih?</hi>

U. Jefu cfetvera. 1. Smert. 2. Súd. 3. Pakao. 4. Nebo. Od kojih Duh Sveti opominya: ú svih poslovih tvojih, spomenise od poslednyih tvojih, i nigda necfes sagrifciti.

<!-- 18. STRANICA -->

<pb n="18" facs="0019.jpg"/>

N. <hi rend="italic">Falyen budi Ifukerft?</hi>

U. Uviki; ali Amen.

N. <hi rend="italic">Prikerstife.</hi> U. U Ime Otcia, i Sina, i Duba Svetoga Amen.

N. <hi rend="italic">Tkofi ti?</hi> U. Jasam po milosti Boxoj Boxovik.

N. <hi rend="italic">Tkije Csovok?</hi> U. Jeft svaki oni, koji godi ú svojemu tilu ima Duscu na Bosji Kip stvorenu, illiti budi muscko, illiti xensko.

N. <hi rend="italic">Kakovefi ti Vire?</hi> U. Jasam Kerftyanin (ka) Vire Katolicfanske.

N. <hi rend="italic">Tkije Kerftyanin Vire Katolicfanske?</hi> U. Jeft oni, koji jeft fvetim Kerftom okerftom, i joscktomu viruje, i izpovida sve ono, fcto S. Mati Cerkva Rimska Apostolska viruje, i ucfi po svemu svitu jednako.

N. <hi rend="italic">Zaftose poznafe pravi Kerftyanin Katolik?</hi> U. Po Zlamenu S. Krixa, i po dobromu Kerftyaniskomu xivotu.

N. <hi rend="italic">Tkije tebe, i fve druge stvari stvorile?</hi> U. Gospodin Bog Otac Nebeski.

N. <hi rend="italic">Zafctoteje Gospodin Bog stvorile?</hi>

<!-- 19. STRANICA -->

<pb n="19" facs="0020.jpg"/>

U. Zato, daga poznamem, lyubim, i damu na ovomu svitu virno sluxim, i potafe nacfin spafim.

N. <hi rend="italic">Zaftose fvi lyudi nespase?</hi> U. Zato, jerbose griha neuklanyaju, i Bogu pravò nesluxe.

N. <hi rend="italic">Zakogafu fve druge stvari stvorene?</hi> U. Za nas, danam budu napomocs zauzderxati ovi xivot, i zadobiti vicfnye spafeny.

N. <hi rend="italic">Scttosmo zato Bogu duxni?</hi> U. Svaku nami mogucfu Lyubav, falu, i posctenye.

N. <hi rend="italic">Odkogaje Bog poftao?</hi> U. Nie od nikoga, nego je sam od sebe ú vik bio, i bude na vike blaxen, i fvega dobra pun.

N. <hi rend="italic">Moreli Bog sagrifciti, lagati, ali krivò ucfiniti?</hi> U. Nemore: Zafctoboje Bog ifta cfista Svetoft, vikovita iftina, i Pravica.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Bogova?</hi> U. Jedan je Bog, á trisu Kipa, illi Sobftva: Otac, i Sin, i Duh Sveti. Koji Kipi, illi Sobftva jesu ú svakoi izvarcenosti jednaka, i fva tri zajedno

<!-- 20. STRANICA -->

<pb n="20" facs="0021.jpg"/>

zovufe: Prifveto Trojstvo.

N. <hi rend="italic">Budufci svako Sobftvo Bog, zafcto dakle nisu tri Boga?</hi> U. Zato; jerbo fva tri Sobftva imaju jedno bitje, i jednu Naravu Boxanstvenu.

N. <hi rend="italic">Imali Bog Tilo, kano i mi?</hi>

U. Nejma nikakva, nego je Bogu ú febi jedan pricilisti Duh, koji jeft na Nebu i na zemlyi, i ú svakomu mistu vazda, svaka zna, i svaka vidi, koga nifctanemanye mi na ovomu svitu viditi nemoremo.

N. <hi rend="italic">Jeli nifctanemanye Bog náfce Tilo uezuo, i Csovokom poftao?</hi> U. Jeft: ali fasvim tim jeft zajedno i Bog oftao.

N. <hi rend="italic">Jeli fve prifveto Trojstvo náfce tilo uzelu, i Csovokom poftalo?</hi> U. Nie, nego famo drugo Sobftvo, tojeft: Sin Otca Boga, kojfe zove: Ifus, Ifukerft, i jeft pravi Bog, i pravi Csovok.

N. <hi rend="italic">Kakoje Sin Boxji Csovokom poftao?</hi> U. Po Kripofti Duha svetoga, uezuo jeft iz Utrobe Pricifite Device Marie Tilo Cfovicsje, koje nejma Otca, nego famu Mater, zafctoboje od

<!-- 21. STRANICA -->

<pb n="21" facs="0022.jpg"/>

me Cfiste Kervi Blaxene Divice Marie: i za jedno ú ovo Tilo, uezoeje Duscu Cfovicsju od Boga stvorenu.

N. <hi rend="italic">Zafctoteje Sin Boxji Csovokom poftao?</hi> U. Zato, da nas od griha, i od pakla odkupi, i danam po svomu Nauku ú Nebo pút ukaxe, i nas spafi.

N. <hi rend="italic">Tkije tebe odkupio?</hi> U. Sin Boxji Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Kakoteje Ifukerft odkupio?</hi> U. Mukuje podnesao, kerv prolio, i na Krixu umro zanasce spafeny.

N. <hi rend="italic">Koliko naravaa ima Ifukerft?</hi> U. Ima dvi: Boxanstvenu, i Cfovicsfansku; tojeft: daje pravi Bog i pravi Csovok.

N. <hi rend="italic">Jeli Jfukerft Muku podnesao i na Krixu umro polag Narave Boxanstvene?</hi> U. Nie, nego famo polag Narave Cfovicsfansku; jer Boxanstvo nemore nifta od nikoga terpiti, niti umerti.

N. <hi rend="italic">Gdje fada Ifukerft?</hi> U. Ifukerft polag Narave Boxanstvene jeft ú svakomu mistu na nebu, i na zemlyi, kanoti Otac, i Duh sveti: á polag Narave Cfovicsfansku; tojeft: Tilo

<!-- 22. STRANICA -->

<pb n="22" facs="0023.jpg"/>

nyegovo, nié ú svakom mistu, nego ú Nebu Obdesnu Otcza Nebeskoga vidyenim nacfinom, i ú Svetomu Oltarskomu Sakramantu nevidyenim nacfinom.

N. <hi rend="italic">Jeli višće Tila Ifukerstova ú višće Ostiah , nego ú jednoj?</hi> U. Nie nimalo višće zaſtoboje ú fvakoj povetclenoj Ostii, i ú fvakoj mervici pravi, xivi, i cio Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Setoje ova Ostia prie; negoju Miſnīk pofveti?</hi> U. Jeſt pravi, i ifti Kruh, kanoti i ú Kalexu Vino.

N. <hi rend="italic">Kadaſe razlomi pofvetclena Ostia, razlomilise, i Tilo Iukerstovo?</hi> U. Nerazlomi, nego fama prilika Kruha, á Tilo Ifukerstovo fve cielo oftane ú fvakomu dilku, illiti mervici.

N. <hi rend="italic">Jeli fve ono ú Ostii pod prilikom Kruha, fctoje u Kalexu pod prikom Vina; to jeſt: jeli i ú Ostii, i ú Kalexu xiv, i cio Ifukerft Bog, i Cfovik?</hi> U. Jeſt, Zaſtoboje ú povetclenoj Ostii xivo Tilo, dakle mora biti i Kerv, buduchi da Cfovičansko Tilo nemore xiviti brez Kervi. I niti Kervi

<!-- 23. STRANICA -->

<pb n="23" facs="0024.jpg"/>

Ifukerstove nie brez Tila, niti Tila brez Kervi.

N. <hi rend="italic">Setoje ono, fctoje svitovnyi Lyudi na Pricfesctenu od Miſnika primaju?</hi> U. Jeſt ú onoj Ostii pod famom prilikom Kruha fakriveno pravo, xivo, i istinito Tilo, i Kerv Ifukerstova; to jeſt: xivi i cio Ifukerft Bog, i Cfovik.

N. <hi rend="italic">Jeli ono Kerv Ifukerstova, fctoje lyudma pití daje po Pricfesctenu?</hi> U. Nie niti Kerv, niti prilika Kervi Ifukerstove', nego priprosto, i nepovetcleno Vino, ali Voda, za probaviti laſniè S. Ostiu, i poprati uſta kômuje vzeti volya.

N. <hi rend="italic">Vidimoli ú Ostii pravo Tilo, i u Kalexu Kerv, illiti pravoga Ifukerfta?</hi> U. Nevidimo, nego ú Ostii vidimo priliku Kruha, á u Kalexu priliku Vina, premda pod jednom, i drugom verſtjom jeſt fakriveno xivo Tilo, i Kerv, illiti Ifukerft, kojife nifctanemanye nemore ocſito vidiſi, nego virovati.

N.<hi rend="italic">Tkocſenas taki poſmerti, i na fver

<!-- 24. STRANICA -->

<pb n="24" facs="0025.jpg"/>

hi ſvita ſudit?</hi> U. Drugo Sobſtvo Prifvetoga Trojſtva; to jeſt: Sin Boxji Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Setoſe nam onda dati?</hi> U. Dobrim, i Virnim fvojim daticfe za placſu ú nebu uxivanje fvakoga dobra: á zlim, i nepokornim daticfe ú paklu muke vikovite.

N. <hi rend="italic">Pokoſife naſcim more Kralyeftev Nebesko dobiti?</hi> U. Zapovidi Boxje pomlyivò obſluxujuci; to jeſt: zlaſe uklanyaſuci: á zadobrim naſto eſci.

N. <hi rend="italic">Moremolise' fami od febe griha cſuvati, i dobro dilovati?</hi> U. Nemoremo brez miloſti Boxje, i pomociſi nyegove.

N. <hi rend="italic">Pocfemufe more pakao zasluxiti?</hi> U. Po fvakomu, premda jedinomu ſmertnomu grihu, ú kojemu akose dogodi ſvoga ſvita priminuti, nemoreſe dika nebeska dobiti. I zato grih jeſt največe zlo, kojefe cfoviku na ovomu ſvitu more dogoditi.

N. <hi rend="italic">Moremolife po ſmerti griha, ali pakla osloboditi?</hi> U. Nemoremo ni

<!-- 25. STRANICA -->

<pb n="25" facs="0026.jpg"/>

kada; jere po ſzmerti niſmo vecſe napútu zato nemoremo niti dobra, niti zla cſiniti, niti Neba, niti Pakla Zasluxiti.

N. <hi rend="italic">Sſto mora Cfovik razuman znati, i virovati za dobiti ſpaſenye?</hi> U. Mora virovati fvo ono, fctoje darxi ú Viri Boxjoi, i fcto viruje, i uſci Sveta Mati Cerkva Rimska Apostolska.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-III-01-09">

<head><hi rend="italic">Ova pakao mora, i Virovati, i znati; Navlaſtit: </hi></head>

<p>

1. Daje jedan Golp. Bog ú Boxanſtvu, Stvoritely, i Ravnitely ſvega ſvita: á troji ú Sobſtvi: Otac, i Sin, i Duh Sveti.

2. Da drugo Sobſtvo Prifvetoga Trojſtva; to jeſt: Sin Boxji ú prieſtijoſtj Utrobi B. D. Marie, po Kripoſti Duha ſvetoga jeſt Cfovikom poftao, i nas na Krixu fvojom mukom, Kervjom, i ſmertjom odkupio.

3. Da fvakoga, ko i ú ſmertnomu grihu umre; hocfe Ifukerft ú Pakao odfudit, da onde vikovicſnye muke podnoſi: á koji umre brez ſmerti

<!-- 26. STRANICA -->

<pb n="26" facs="0027.jpg"/>

noga griha; nyega ú nebo, da z-Bogom vičnye veselye uxiva.

N. <hi rend="italic">Jeli Cfovik fcto višće duxan znati, i fvoje mladye ucfiti?</hi> U. Jeſt duxan znati, i razumiti fve ono, fctoje zdarxi ú Virovanyu Boxjemu, ú Otcfe naſceu, i zdravoj Marii, ú Defet zapovidih Boxjih, u pet Cerkvenih, ú fedam Sakramenti, i ú pravici Kerſtyanſkoj.

N. <hi rend="italic">Zaſtote to fve Cfovik duxan znati, i razumiti?</hi> U. Zato; Jerboſe ú Virovanyu Boxjemu zdarxi ono, fcto oſobito moramo virovati: ú oſcenafcu i zdravoj Marii ono, fctoje moremo od Boga uffati, i proſiti: ú Zapovidih Boxjih, i Cerkvenih ono, fcto moramo cſiniti, i od ſetafe moramo uklanyati, da ukaxemo Lyubav Bogu, i iſkernyemu naſcemu: u Sakramenti, kako moramo ſvetinyu xivota dobiti, i ú nyoyfe ukorenuti: ú Pravici Kerſtyanſkoj, kakofe moremo zla uklanyati, i dobro cſiniti,akoſe xelimo ſpaſiti.

N. <hi rend="italic">Kojeſu Dobrote, illiti Kripoſti naj

<!-- 27. STRANICA -->

<pb n="27" facs="0028.jpg"/>

vecſie, i najplemenitje.</hi> U. Jeſu ove tri: Vira, Uffanye, i Lyubav, kojefe Boxanſtvene zato zovu, jerbo za fvoj cily imaju ſamoga Boga.

N. <hi rend="italic">Zaſcto virujes fve ono, ſctoſe ú Virovanyu Boxjemu darxi, i ſcto učſi fveta Mati Cerkva?</hi> U. Zato; Zaſctoboje. Gofp. Bog rekao, i Svetoj Materi Cerkvi objavio fvaka ona, koji fvaka zna, i jeſt iſtinu, i nemore niſta drugo, nego iſtinu recſi, jerje iſta iſtina, i mudroſt.

N. <hi rend="italic">Sctoſe uffas, daceti Gofp. Bog dat?</hi> U. Uffamſe dachemi dati svoju miloſt, adriſcenye grihaa, i ſpafenje, i fve ono, ſctomi je potribito za dobiti ſpafenye.

N. <hi rend="italic">Za ſctoſe ú Boga uffas, dacheti fve to dat?</hi> U. Zatoſe uffam: jerboje Gofpodin Bog fvaka ova obechao, koji more fvaka dati, koja obecſa; jer je fvemoguch, i hocſe dati, jer je miloſtivan, i Viran ú fvomu obecſanju: N. Zaſcto Gofp. Boga lyubis, verhu ſvih ſtvarih? U. Lyubim zato, jerboje Gofp. Bog ú febi najveche do

<!-- 28. STRANICA -->

<pb n="28" facs="0029.jpg"/>

bro i iſta dobrota. I radi toga vridan fve moxne lyubavi, i poſtenya od fvake ſtvari, verhu ſvih ſtvarih.

N. <hi rend="italic">Sctocſe recſi: lyubim Boga verhu ſvih ſtvarih?</hi> U. Recſicſe: da volim fvako dobro izgubiti, i fvako zlo podniti; negoſe Bogu zamiriti.

N. <hi rend="italic">Poſemusé poznaje, da Cſovik pravò lyubi Boga?</hi> U. Po ovomu: ako virnò obſluxuje Zapovidi Boxje, i fvako zlo dobrovolynò terpi, i fvako dobro, febi moxno poradi Boga dragovolyno cſini.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-III-01-10">
<head><hi rend="italic">Obchinska Izpovid.</hi></head>
<p>
 <hi>I</hi>Zpovidamſze Bogu Svemoguchemu, Blaxenoj Marii vazda Divici, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenomu Mihovilu Arkangelylu</persName>, <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Blaxenomu Ivanu Kerſtitelyu</persName>, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Svetim Apoſtolom Petru</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulu</persName>, fvim Svetim, i Sveticam Boxjim, i tebi Otcę duhovni jerſam veoma ſagriſcio (la) fmifelyenyem, govorenjem i cfimyenyem moi grih! moj grih! moj priveliki grih! Zato molim Blaxenu Mariu vazda Divicu, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenoga Mihovila Arkangelyla</persName>, Bla

<!-- 29. STRANICA -->

<pb n="29" facs="0030.jpg"/>

xenoga <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Ivana Kerſtitelya</persName>, Sveti Apoſtole <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Petrę</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulę</persName>, i ve ſvete Duhovni, moliti ſame Gofpodina Boga naſcega Amen.</p>

<p><hi rend="center; italic">Skrufcenyę za grihę.

Skojimſe u pogibeli xivota najveći grifcnik more ſpasiti akobife rad izpoviditi, á nejmajuchi Redovnika, ovakofe ú ſerdcu pokaje, akobi nemogao ni govoriti.</hi></p>

<p>

<hi>A</hi>H Boxe moj, virujem ú te jedinoga Boga, i od tebe fvaka ona, kojame učſi Sveti Mati Cerkva Katolicanska. Jerboſi ti fvaka znajuci, i iſtinu Bog rekao, i objavio, koji nemores drugo; nego iſtinu recſi. Uffamſe ú te, dachefmi po doſtojanſtu Ifukerſtu grihe oprofititi, tvoru miloſt, i diku nebesku dati. Jerboſi ti obecſao, kojiſi fvemogues, miloſtivan, i viran ú tvojemu obecſanyu. Lyubimte ſafvim ſerdcem, verhu ſvih ſtvarih, jerboſi ti ú tebi iſta neprifexna Dobrota, i Vridnoſt, vridan fvemoxne Lyubavi. I zato kajemſe iz pravoga ſerdca za fve

<!-- 30. STRANICA -->

<pb n="30" facs="0031.jpg"/>

grihe moje, zato najvećima: zaſctobosam tebe pridragoga Boga uvrudio (la) obechajem stanovito na bolye xivota moga prominyenye, da chuse ſpomochjom tvojom, nie ſamò fvakoga griha oſtaviti; nego i od grifcnih pogibelih uklanyati, i ú pervoj prilikii, ako ikako bude mogucſe, pravò izpoviditi, i doſtojnou pokoru na ovomu ſvitu učſiniti. O Boxe moj fmilujmſe, i oproftimi fve grihe moje. JESUS, Maria, Joleph.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="11" xml:id="DK1800-III-01-11">
<head><hi rend="italic">Skrufcenyę ú vechoj Pogibeli.</hi></head>
<p>
 <hi>A</hi>H Boxe moj, kajemſe ſpravim ſerdcem za fve grihe moje, zato najvećima, jerboſam tebe dobrogia Boga uvrudio (la) obecſajem stanovito pobolſcanye ſvega xivota moga, i ako mogucſe bude, učſiniticu doſtojnou pokoru. Dakle fmilujmſe! ô JESUS, Maria, Joleph.</p>

<p><hi rend="center; italic">NB. Pazи dobro: laſnobife puko ú fili, i pogibili od ovoga ſkrufcenyę, illiti pokajanya zaboravio, kojiſi neimao obicſaj ovakoje cſefchë, á navlaſlito fvaku Vecfer

<!-- 31. STRANICA -->

<pb n="31" facs="0032.jpg"/>

pokajati. Zato daſe ſmert ú grihu nedogodi, dobro je ovo napamet znati, i viſće putaa ponoviti.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="12" xml:id="DK1800-III-01-12">

<head><hi rend="italic">Nauk od Iſpovidi.</hi></head>

<p>

<hi rend="italic">N. Sctofe pristoji cfiniti, dafse dobrò pripravis k-Ispovidi?</hi> U. Najpervo pristojoje zafaliti Golpodinu Bogu za za fve dare, â navlaftito zato, da mie dao milost od grijahie izpoviditi, i pokoru ucfiniti.

<hi rend="italic">N. Kakofe pristoji zafaliti, morebiti na Otcfenasce molechi?</hi> U. Nie, nego iz ferdca uzdiscueši sovimihi ali prilicnimi richmah.</p>

<p><hi>O</hi> Dobri Gosp. Boxe faluti uzdajem poniznò, za fve twoje darove, skojimfime od postanya moga obilato nadario, navlaftito pako, falati zato, dasime dosada na pokoru milostivo csekao. Molim, dame jošc pocfekas, dokle doftojnu pokoru za grike moje ucfinim.

Drugo. <hi rend="italic">Pristojife profiti, svitloft Duha svetoga dafse mogu od griha osititi, sovimi, ali

ſprilicnimihi ricsmah:</hi></p>

<!-- 32. STRANICA -->

<pb n="32" facs="0033.jpg"/>

<p><hi>O</hi> Miloſtivi Gospodine Boxe, Ti znas, â i ja poznajem slabost pameti moje, dafse brez tvoje pomoci nemogu osititi od grijah mojih, dakle pomozime, dafse mogu dobrò fmisiliti za grike moje, i od nyihse pravò pokajati, jerše xelim, i odlucujem tebi ugodno, â meni koristno izpoviditi.

Tretye. <hi rend="italic">Pristojife promisiliti fve grike, to jeft: miscleny, govorenje, cfinyenye, i fvoga posla zapuſtenye. Od grijahie pako najlasnie cfovki osititi more, ako protrefe Zapovidi Boxjeh, Cerkvene, i duxnosti fvoga derxanya, grike glavne, tugye, i pricete. Joſc k-tomu valya oscitovati broj, i verstu grijah, navlastito akofu fmertni.</hi>

Cetverto: <hi rend="italic">Valyafe pokajati iz fvega ferdca za fve grike fvoje, i na grike merziti, zato največsma: jerbosmo pridragoga Boga uvrildili, i toſe moxe ucfiniti sovimihi, ali ſprilichnimih ricsmah.</hi></p>

<p><hi>O</hi> Dragi Gospodine Boxe! iz Lyubavi twoje kajemſe ſafvam ferdcem mojim, največhma zato: jerbo

<!-- 33. STRANICA -->

<pb n="33" facs="0034.jpg"/>

fam naiveče dobro, tebe pridobroga Boga uvrudio (la) kogafam verhu fviuh ftvarih vazda duxan (na) lyubiti, i polctovati. Ah xaomie! dafse joſc bolye nemogu kajati.

Peto: <hi rend="italic">Valyafe obecfati tverdnò, dacfemo vas xivot na bolye prominiti, i zboxiomfe pomochjom fvakoga griha ostaviti, i grifci pogibelih uklanyati, i to ſovim naclnom:</hi></p>

<p><hi>O</hi> Golfpodine Boxe moj! obecfajemti tverdnò, dafse fpomocnjom twojom hocfu fvakoga griha ostaviti, i vas moj xivot zaifto pobolſcati. Volim fmert, i fvako zlo ovoga fviua podniti; nego tebe od fada znanò, i hotè uvrilditi. Poniznote molim! dajmi twoju Svetu milost, da odſele poſvaki nacfin xivot moj na bolye prominim.

N. <hi rend="italic">Kadaſe dobro K-Ispovidi pripravis, fcto onda cfinis?</hi> U. Idem poniznò prid Redovnika, i necfekam, dokme pocfne on pitati, nego ſovim, ali z-drugim ſlicnijm naclnom velim:

Otcfe Duhovni, koji fidite na Box

<!-- 34. STRANICA -->

<pb n="34" facs="0035.jpg"/>

jemu miſtu, proſimvas dajtemi Sveti Blagoslov, da mogu fve moje grike pravednò izpoviditi, i za nyese doftojnò pokajati: ifpovidio (la) famse... Pokorufam izverscio (la) i od onoga vrimena tuximf, dafam dobroga Boga moga zgrifih mojih uvrudio (la) protiva pervoј Zapovidi.... Drugoj.... Ali kômuje volya, ovako: fmifcleyenjem... govorenjem.... Cfinyenjem.... Zapuſtenyem....

N. <hi rend="italic">Kada fve oscitujes fcto onda cfinis?</hi> U. Onda akome Izpovidnik vecſe niſcta nepita iz ferdca bogolyubnò ovako, recfem:

Otcfe Duhovni jaſe vecfe ú drugomu za ſada nemogu fpoznati; nego za ove, i za fve druge znane, i neznané grike moje, i usluxbi Boxjoj nepomlye kajemſe poniznò (ovde udarife ú Perfa) i veomami je xao za fve male, i velike grike moje, najvifcje zato: fctofam neprocinyenu dobrotu Boxju toliko putaa takо ruxnò, i gerdobnò uvrudio (la) obe

<!-- 35. STRANICA -->

<pb n="35" facs="0036.jpg"/>

cfujem ifitinito, i temelyito pobolſcanje fvega xivota moga, dacfuse fpomocnjom Boxjom od fvakoga griha cfuvati, i grifnih prigodah uklanyati. Otcfe Duhovni, molim vas poniznò, dajtemi korifnu Pokoru, i odrifceny grijah.

Za ovim pako pripravljaje na fvetu Pricelcenyje da vridnò, i doftojnò primiſc xivo Tilo, i Kerv pridragoga Ifukersta pod Krusnom prilikom sakrivena.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="13" xml:id="DK1800-III-01-13">

<head><hi rend="italic">Opomena od Priesfcsenya.</hi></head>

<p>

1. Kojife nahodi ú fmertnomu grihu, duxanjeſe cfiftò izpoviditi.

2. Mora biti od po noči nataſcfe (ořim bolefnika ú pogibii xivota) i doftojnò k-Angeoskomu Stolu prifupiti.

3. Promifcleyati, tkoje, kôga hocfe primiti, ú ferdcu probuditi Viru, Uffanye, i Lyubav Boxju, ponoviti skruscenye od griha, i obecfanye bolyega ú napridak xivota. Pak duboko ú ferdcu imati ponixenfvo, mislecfi od fvoje nevidnosti, illiti

<!-- 36. STRANICA -->

<pb n="36" facs="0037.jpg"/>

nedoſtojanſta; zatim priklonitò, i ulyudnò uſtaa otvoriti, na donyu uſnicu jexik namiftiti, i pametnò probaviti: â popranyeje na volyu uſetzi.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="14" xml:id="DK1800-III-01-14">

<head><hi rend="italic">U Jutro ustajucs.</hi></head>

<p>

<hi rend="center">U Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.</hi>
<hi>U</hi> Ime Gospodina nasega Isukersta gorise ustajem, kojimeje fvojom pridragom kervjom
odkupio, on nekame blagosovi, ravna, i u xivot Vicfnyi uvede. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="15" xml:id="DK1800-III-01-15">
<head><hi rend="italic">Kadafe opravlyas.</hi></head>
<p>
<hi>A</hi>H Gospodine Boxe! Kad ja sovom svitovnom opravom griscno tilo moje opravlyam; ti
milostivò opravi Dufcu moju s-milosfom twojom, i pomozime, da od sada tebi povolynìè, i Svetim twoim prilicnìè xivem. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="16" xml:id="DK1800-III-01-16">
<head><hi rend="italic"></hi>Zatim kleknuvfci.</head>
<p>
<hi>O</hi> Svetoguchi Vikovicfnyi Gospodine Boxe! Otcfe moj Nebeski, Stvoritelu svita, i svega
dobra Pocfetnicse, i Darovnicle lyublyeni! kojega ovde i u svakomu mistu pri
<!-- 37. STRANICA -->
<pb n="37" facs="0038.jpg"/>
bivajuchega iftinito poznajem, i stanovito virujem. Jatife poniznô klanyam Boxe moj! falati, dafime
ftvorio, odkupio, i Svetim Kerstom posvetio, i s-mnogimih darih od poftanya mojega blagodarnò nadario. Navlaftito pako, da me ovu noch od
nagle smerti, i druge nefricfe milosferdnò obcfuvao. Virujem u te! uffamse u te! i lyubitme! fafvim ferdcem mojim, verhu fviuh ftvarih. Ah digni k-
tebi prislabo ferdce moje! profvitli razum, i pamet moju, dame putt, i kerv neoblada, dame himbeni fvit, i kratka slava nyegova neprivari, i dame
duh pakleni pod svoju oblast nedobie, nego kojisimi dao pocfetak ovoga danka frichno docsekati; time takogyer ftvojom ofobitom kriptoism dan
danafcnyi, i u napridak tako cfuvaj, i ravnaj; daše na nikakov grih nepriateyu momu nedam navesti. Zato prikazujemti sve moje danascnye
mislenye, govorenje, cflyenyje, i podnofenje, fve slufeno,
<!-- 38. STRANICA -->
<pb n="38" facs="0039.jpg"/>
i ujedinyeno s-vridnostiom Isukersta, i B. D. Marie. Jerboti xelim vridno, i doftojnò sluxiti, i u svemu
twoju fvetu Volyu izpuniti, iskernemu momu na radoft biti, i doftojnu pokoru za grihe moje ucfiniti, i fve danas moxno profctenye za me, i za
Dufce u mistu od ofciftenya zadobiti.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="17" xml:id="DK1800-III-01-17">
<head><hi rend="italic">Otcfe nafc, Zdrava Maria, i Virovanye.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Isufe spasitelyu moj propeti, u prifvete twoje Rane priporucsam fve moje danascnye posle,
trude, i brige, da pacfe fvako Dufce, i tila ganutye, nekase na twoju vecsju falu pocfne, i dospie, i neka bude stanovito slamenye, date fasvim
ferdecem lyubim i da mislim Tebi ugodnò, a slugam twojim prilicnò cfak do fverhe xiviti, i za nyima k-tebi u diku nebesku dojti, gdite mnogò
izverfnìè xelim faliti, dicfiti, i lyubiti na fve vike. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="18" xml:id="DK1800-III-01-18">
<head><hi rend="italic">Molitva, kojale u fvako vrime priftoji.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Gospojo moja Sveta Mario, priodicfena Majko Boxja! u twoju
<!-- 39. STRANICA -->
<pb n="39" facs="0040.jpg"/>
blagofovlyenu Viru, i ofobitu obranu, i u nidra milosferdy tvoga danas, i fvaki dàn, i na cfasu od
smerti moje Dusfu, i Tilo moje priporucsam, fve uffanye i veselye moje, fve nevolye, i tegote moje, xivot, i fverhu xivota moga tebi u ruke dajem,
daše po tvojoj Svetoj molbi, i doftojanstvu ravnaju, i razredyuju fva moja misfleyena, govorenja, i cflyenyena polak twoje, i tvojega Sinka volje.
Amen.

Angyele Boxji, Cfuvaru moj nebefzki, kômufam ja priporucen (na) Time danas profvitli, cfuvaj,
ravnaj, i vladaj. Amen.

Blagoslovionas Svetoguchi Gospodin Bog Otac, i Sin, i Duh Sveti. Amen. I Virnih Dufce po
milosferdu Boxjemu, da pocfinu u miru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="19" xml:id="DK1800-III-01-19">
<head><hi rend="italic">Na Pocfelu Posla.</hi></head>
<p>
<hi>G</hi>Ospodine Boxe moj, jati prikazujem ovi moj trud, na falu, i diku twoju, budi twoja sveta
Volja. Timi daj tvoj Sveti blagofov. U
<!-- 40. STRANICA -->
<pb n="40" facs="0041.jpg"/>

ime Otca, i fina, i Duha fvetoga. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="20" xml:id="DK1800-III-01-20">
<head><hi rend="italic">Na dospitku Posla.</hi></head>
<p>

vike vikov. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="21" xml:id="DK1800-III-01-21">
<head><hi rend="italic">Kada zvoni na Pozdravlyenye.</hi></head>
<p>

I.

<hi>A</hi>Ngyeo Gospodnyi navisti Marii, i zafse po Duhu Svetomu.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>

2. Evo Sluxbenica Gospodina, budi meni po ricfi twojoi.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>

3. I rics put uclifinyena jeft, i pribivah u nas.

<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi></p>

<p><hi>M</hi>Iloft twoju, molimote Gospodine, ú pameti naſce ulii, neka mi, koji po Angyeoskomu
navisctenuy Ifukersta Sina tvoga uputchenye poznaſmo; po muci, i Krixu nyegovu na uskerfnutyu slavu pri=ređeni budemo. Po iftomu Ifuker

<!-- 41. STRANICA -->

<pb n="41" facs="0042.jpg"/>

ftu Gospodinu naſcemu. Amen.

I Virnih Dusce po miloferdju Boxjemu da pocſinu u miru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="22" xml:id="DK1800-III-01-22">
<head><hi rend="italic">Blagofov prid Iedyekom.</hi></head>

<p>

<hi>G</hi>Oſpodine Boxe! blagofovi naſ, i ove twoje dare, koje xelimo uzeti, i grifeno tilo naſce na
sluxbu twoju okripiti.

<hi rend="center; italic">Otcfe naſcs.</hi>

U Ime Otca, &pc;

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="23" xml:id="DK1800-III-01-23">
<head><hi rend="italic">Za falenye po Jedyeku.</hi></head>

<p>

<hi>F</hi>Alimoti G. Boxe za ove, iza fve darove twoje. Proſimote, dajnam twoju milost, da ovako
okripliyeni tebi vazda zafalni budemo, i tebe nigda neuvridimo. Otcfe naſc.

I Virnih Dusce po miloferdu Bosjemu da pocſinu umiru. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="24" xml:id="DK1800-III-01-24">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Vire ú Boga.</hi></head>

<p>

<hi>O</hi> Prisveto, i nerazdilyeno Trojſtvo! virujem ú te jednoga ú Boxanſtu, á trojega ú Sobſtvih
Boga Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Virujem takoyer, da drugo Sobſtvo, illiti Sin, jeft Cſovikom poftao, i nas na Krixu odkupio, koji

<!-- 42. STRANICA -->

<pb n="42" facs="0043.jpg"/>

cfe na fzudu fvomu ſvim Virnim datи vieſnje Blaxenſtvo, á grifcnikom, i nepokornikom muke
paklene. Virujem verhu toga fvaka ona, kojame ucl Sveti Mati Cerkva kotolicfanska, i ovo Virujem zato: zaſtoboli ti fvaka znajucs, mudar, i
iſtiniti Bog tako ocfitovao, i virovati zapovidio, koji nemores niſeta drugo; nego iſtinu goroviti; jerſi iſta, cifta, i vikovita iſtina. Dakle pridragi
Boxe! ú mnoxi, i okripi ovu moju Viru, datи mogu ú nyoi pravicfnò ſluziti, i fricfnò ſovoga ſvita putovati. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="25" xml:id="DK1800-III-01-25">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Uffanya ú Boga.</hi></head>

<p>

<hi>M</hi>Iloſtivi Gospodine Boxe moj! jaſe ú te pritemelyito uffam, dacſefcmi po vridnoſti, i
doftojanſtu Muke Ifukerſtove, i po mojih dobrih dilih ſpomocjsom twojom uclifinyenih, vše moje grihe oproſititi, i verhu toga twoju milost, i pomocs
miloferdnò datи, daihſe mogu laſniè uklanyati, i uſvemu twoju ſvetu volyu izpuniti. I ovoſe uffam zato: zafeto

<!-- 43. STRANICA -->
<pb n="43" facs="0044.jpg"/>
boſi Ti obetefao, koji fvaka mores dati, koja obecfaſc; jerſi fvemogucs, i hocſeſc dati, jerſi miloſtivan,
i viran ú tvomu obecſanyu. Dakle pridobri Boxe! objaſi, i probudi ovo Uffanye moje, daſe ovo uffajucs, i tebi virnò sluxecs mogu na vike ſpaſiti.
Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="26" xml:id="DK1800-III-01-26">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Lyubavi Bosje.</hi></head>
<p>

<hi>O</hi> Boxe moj, i fve dobro moje! lyubitme iz fvega ferdca, duffe, i kripoſti moje, zato
največsma: zafetobofi ti ú tebi največše dobro, i jesf vridan fvake lyubavi, i poſteny od fvake ftvari, verhu fviuh flvarih. Ah veomaſe kajem,
daſam Tebe pridobroga Boga uvrudio (la) volim hilyadu pútaa umerti, i fvako zlo podniti; nego tebe odfele fnajmanyim grihom znanò, i hottè
uvriditi. Hochufe ſpomocjsjom tvojom pomlyivò brinuti, vazda tebi ugoditi, i doftojnu lyubav ukazati. Uxexi ú meni ogany twoje lyubavi. Amen.

</p>
</div3>

<!-- 44. STRANICA -->
<pb n="44" facs="0045.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="27" xml:id="DK1800-III-01-27">
<head><hi rend="italic">Opomena.</hi></head>
<p>

Ova tri dilovanya vellefu Koriftna onomu, koji ô nyima fvaki dan naftoji: Dúg pako, illiti zavezanye
ova dilovanya ucfiniti (kako S. Naucſitelyi govore) jeſt veliko, nauſaſto.

<hi rend="italic">Najpervò:</hi> Dok Cſovik dogye na vrime od razuma.

<hi rend="italic">Drugò:</hi> Najmanyè jedan pút fvaku godinu.

<hi rend="italic">Tretyè:</hi> Kada Cſovik razuman hocſe, koji Sveti Sakramenat primiti, â ú
fmertnomfe grihu nahodi.

<hi rend="italic">Cſetvertò:</hi> ú napasti protiva Viri, duxan jé ponoviti dilovanye od vire; protiva
uffanyu: dilovanye od uffanya; protiva lyubavi: dilovanye od lyubavi.

<hi rend="italic">Peto:</hi> Na skradnyoj uri fvoga xivota: da pacſe i ú fvakoj pogibeli xivota,
navlaſtit, akofe ú fmertnomu grihu cfuti.

Kakobi pako to onda ucfinio, ako nebi ú svojemu zdravju obicſajan bio ova Sveta dilovanya viſće
púta ponoviti?

</p>
</div3>

<!-- 45. STRANICA -->
<pb n="45" facs="0046.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="28" xml:id="DK1800-III-01-28">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od klanyanya Bogu.</hi></head>
<p>

<hi>O</hi> Priveliki, i Svetog Gospodine Boxe! tebife ja prid Obrazom Velicfanſtva tvoga
poniznò klanyam, i molimte za prſveto ime twoje ſmilujmife ſada, i vazda, i udilimi toliko blagofova tvoga; kolikomie potribito na tvoju sluxbu, i
na ſpaſenyu Dufce moje. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="29" xml:id="DK1800-III-01-29">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Zafalenyia Bogu.</hi></head>
<p>

<hi>A</hi>H Boxe moj, i fve dobro moje falimti ponizno za fve Svetе darove, i miloſti twoje, s-
kojimſime od poſtanya moga brez fvakoga doftojanſtva moga, po famoj neizrecfenoj dobroti twojoj na Dufci; i na tilu miloſerdnò nakitio, i nareſio.
Priporuclujemſe i ú napridak ú twoju ſvetu miloſt, dame ocfuvas od fvakoga zla, navlaſtit pako od fmertnoga griha. I molimte, pomozime, dati
mogu ú fvemu xivotu momu doftojnò zafalyen, i ſpoznan biti.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="30" xml:id="DK1800-III-01-30">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od dobre Odluke.</hi></head>
<p>

<hi>P</hi>Ridobroſtivi Boxe moj! jati prikazujem danas, i fvaki dan fve
<!-- 46. STRANICA -->
<pb n="46" facs="0047.jpg"/>

moje
miſcleny, govoreny, cſlony, i terplyeny, vazda ſluſeno, i ujedinyeno fodlukom, mukom, i
doftojanſtvom pridragoga Sinka tvoga Ifukerfta, Blaxene Divice Marie, i fviuh Svetih twojih. Tebi, i nyima na falu, diku, i poſteny, â meni, i
Dufcam ú miſtu od ocfiſtenya na vikovito ſpaſeny. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="31" xml:id="DK1800-III-01-31">
<head><hi rend="italic">Molitve ú Vecser prie Sna.</hi></head>
<p>

<hi>J</hi>Atíše poniznò klanyam Boxe moj! falati za fve tvoje dare, navlaštitó zato: dasime ovi dan ocfuvao. U te virujem, ú tese uffam, tebe safvim ferdcem lyubim. Molimte poniznò, dajmi twoju milost, daše mogu od mojih grihah osititi, i za fvekolike pravò pokajati.</p>

<p><hi rend="center; italic">Ovde Dusco draga protresi tvoje misli, ricsi, dila, i dersanya, illiti posla tvoga nehajstvo. Pakse sverferdnò pokajaj govorecſi.</hi></p>

<p><hi>A</hi>h smilujmife Boxe moj radi velike milosti tvoje! kajemſe safvim ferdcem za fve grihe moje, zato najvechma, dasamte uvridio (la) obecſa

<!-- 47. STRANICA -->

<pb n="47" facs="0048.jpg"/>

jem spomocſom tvojom ſtanovito fvega xivota moga pobolſanye. Molimte za prifveto ime tvoje, cſuvajme ovu noch od nágloſ ſmerti, i ſvakoga griha. Hocfu polak Svete Volye tvoje opocſinuti, i na ſluſbu twoju grifčno tilo moje objacſiti. Miſtò doſtojne fale, i molitve ú jedinoſti pridragoga Ifuſa doſtojanſtvah, darivamtí ſerdce moga trepetanye, moja, i fviuh Pravovirnih twojih dila. Am.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="32" xml:id="DK1800-III-01-32">
<head><hi rend="italic">Otcfe naſe, Zdrava Maria, Virovanye.</hi></head>
<p>

<hi>A</hi>Ngyele Boxji, koji jesť Straxanin moj, mene tebi priporucſena (nu) od privicſnye milosti Boxanſtvene, time ovu noch proſvitli, cſuvaj, ravnaj, i upravlyaj. Amen.

U Ime Gofpodina naſcega Ifukerſta propetoga igyem ſpavati, on nekame blagofovi, od fvega zla brani, i ú xivot vikovicſnyi dovede. Amen.

U Ruke tvoje Gofpodine priporucujem Dufcu, i tilo moje, odkupioſi nas Gofpodine Boxe pravicsni.

Blagofovionas + Svetogucſi Gofpodin Bog Otac, i Sin, i Duh S. Ame.

<!-- 48. STRANICA -->

<pb n="48" facs="0049.jpg"/>

I Virmih Dufce po miloſerdyu Boxjemu, da pocſinu ú miru. Amen.

<hi rend="center; italic">Pak uzmi fvete Vode, i kanoti ú grob bogomolynò igyi na opocſinak.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="33" xml:id="DK1800-III-01-33">
<head><hi rend="italic">Kada ſpavat lexes.</hi></head>
<p>

<hi>O</hi> Prifveto Trojſtvo jedini Boxe! dajmi twoju milost, da frichò, i ceſtitó fovoga ſvita priminem. Priblaxena Divico Mario budimi na pomochi ſafvim Dvorom Nebefzkim, i cſuvajme od ſvakoga zla nocſas, i vazda; a navlaſtitó na caſu od ſmerti moje, da onda, kano i fada bogomolynò izrecſem: JEſus, Maria, Jofeph! ú Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.

</p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">
<head><hi>LITANIE</hi><lb/>

Blaxene D. Marie Lavretanske.
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-02-01">

<head></head>

<p>

<hi>G</hi>Oſpodine Pomiluj,

Ifukerſte Pomiluj,

Ifukerſte Pomiluj,

Gofpodine Pomiluj.

Ifukerſte cſuj nas,

Ifukerſte uslifci nas.

<!-- 49. STRANICA -->

<pb n="49" facs="0050.jpg"/>

Otcfe Nebeski Boxe, pomiluj nas.

Sinu Odkupitelyu Svita Boxe, pomiluj nas.

Dufce Sveti Boxe, pomiluj nas.

S. Troico jedini Boxe, pomiluj nas.

[na ravnjoſ crti uz desnu marginu je okomiti tekſt]: Moli Boga za nas.

Sveta MARIO,

Sveta Bogorodico,

Sveta Divo Divicah,

Majko Ifukerstova,
Majko Boxanftvne miloſti,
Majko Pribiftra,
Majko Pricſifa,
Majko Neoskvernyena,
Majko Nepotlaſcena,
Majko Lyubezniva,
Majko Cſudna,
Majko Stvoritelya,
Majko Spaſitelya,
Divico Primudra,
Divico Poſtovana,
Divico Pripovidana,
Divico Moguchna,
Divico Miloſtiva,
Divico Virna,
Ogledalo Praude,
Pristolye Mudroſti,
[na ravnoj crti uz desnu marginu je okomiti tekst]: Moli Boga za nas.
<!-- 50. STRANICA -->
<pb n="50" facs="0051.jpg"/>
Uzrocfe naſce Radoſti,
Sude Duhovni, Sude Poſtovani,
Sude velika Bogolyubſtva,
Ruxico zlamenita,
Turne Davidov,
Turne Bilokoftni,
Kuclo Zlatna,
Korablyo Mira,
Vrata Nebeska,
Zvizdo Jutarnya,
Zdravje Nemocnifikah,
Utiscenye Xaloſtnih,
Pomočnico Kerftiánska,
Kralyico Angyeoska,
Kralyico Patriarkah,
Kralyico Prorokah,
Kralyico Aposctolah,
Kralyico Mucſenikah,
Kralyico Iſpovidnikah,
Kralyico Divicah,
Kralyico Sviuh Svetih.
Jagancfe Boxii, koji odnimas grihe Svita, oproſtinam Gospodine.
Jagancfe Boxji, koji odnimas grihe Svita uslifci nas Gospodine,
<!-- 51. STRANICA -->
<pb n="51" facs="0052.jpg"/>
Jagancfe Bosji, koji odnimas grihe Svita, pomilujnas.</p>

<p><hi rend="center">
Ifukerſte cfui nas,
Ifukerſte uslifci nas,
Gospodine pomiluj,
Ifukerſte pomiluj,
Ifukerſte Pomiluj,
Gofpodine Pomiluj.
</hi>
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02-02">
<head>Otcfe naſc, Zdrava Maria.</head>

<p><hi>P</hi>Od twojuſe Obranu uticfemo Sveta Bogorodico, od Naſcife molitvicaſ neoglufci ú potribah naſcih, nego od ſviuh pogibelyah oslobođinas vazda Divico slavna, i blagoslovlyena, Gofpojo naſca, Medyugovornico naſca, odvitnico naſca, s-tvojim Sinom nas pomiri, tvomu Sinu nas prikaxi.</p>

<p><hi rend="center">
?. Molife za nas Sveta Bogorodico.
<hi rend="italic">?. Da doſtojni budemo obecſanya Ifekerſtova.</hi>
</hi>
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-02-03">

<head>Pomolimose.</head>

<p>

<hi>M</hi>Ilost tvoju, molimote Gospodine, ú Pameti nasce ulij, nekami koji po Angyeoskomu navisctenu

<!-- 52. STRANICA -->

<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

Ifukersta Sina tvoga uputyenye poznašmo; po muci nyegovoj, i Krixu na uskerſnuya slavu budemo privedeni,

po iftomu Ifukerſtu Gospodinu naſcemu. Amen.</p>

<p><hi rend="center">

? Moli za nas <persName key="PN26" ref="context.xml#PN26">Sveti Jozipe</persName>,

<hi rend="italic"> ?. Da doftojni budemo obecſanja Ifukerſtova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-02-04">

<head>Pomolimose.</head>

<p>

<hi>P</hi>Rifvete Rodice tvoje Zaruchnika, molimo, Gospodine z-doftojanſtvom, dafe pomoxemo, i ſcto naſca

moxnoſtie vridna; nyegovimi profcnymah nekaſe nami daruje po Ifukerſtu Gospodinu naſcemu. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-02-05">

<head>Malitva k-Blafenoj D. Marii.</head>

<p>

<hi>Z</hi>Drava Kralyico! Majko od miloſerdyja, xivot, ſlatkosti, i uſfanye naſce zdravo! k-tebi viſfemo

iztirani Sinci Eve, k-tebi uzdiſcemo, cvilechi, i placſuchi ú ovoj dolini od fuzah. Daj dakle Odvidnico naſca, one tvoje miloſerdne Ocfi na nas

okreni, i Ifuſa Blagovlyenoga, Ploda od Utrobe tvoje nami za ovim progonom ukaxi. O miloſtiua!

ô

<!-- 53. STRANICA -->

<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

Bogolyubna! ô ſlatka Divico Mario! Amen.</p>

<p><hi rend="center">

? Molife za nas Sveta Bogorodico.

<hi rend="italic"> ?. Da doftojni budemo obecſanya Ifukerſtova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-02-06">

<head>Pomolimose.</head>

<p>

<hi>S</hi>Vemoguci vikovicſnyi Boxe! kojifi ſlavne Divice Majke Marie Tilo, i Duſcu (da doftojno Sinka

tvoga pribivaliſtie poſtane) po Duha Svetoga dilovanyu pripravio; dopuſtinam: da po kojefje uſpomenutyu veſelimo; po bogolyubnojfe neyzinoj

molitvi od fvakdanyega zla, i fmerti vikovite oslobodimo. Po iftomu Ifukerſtu Golpodinu naſcemu, Amen.</p>

<p><hi rend="center; italic">Pazi dobro: Letanie Lauretanske moguſe, i ovako primetnuſci pivati:</hi></p>

<p><hi rend="center">

Sveta Mario lipi Lilium,

Sveta Bogorodico a Draga ruxico.

Tiſi fama vridna Bogorodica,

Ti nam vazda budi fvim pomochnica.

<!-- 54. STRANICA -->

<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

I takо po fvihu Litaniah.

Maria Mati Miloſti,

Mati od Miloſerđnosti,

Od nepriatelya brani nas,

I na cfas fmerti primi nas.

Ifuſe Tebi budi ſlava,

Kojifi rodyen od Divice,

Z-Otcem i Duhom Prifvetim,

Na fve vike vikaſ Amen.

Priè, ali posliè Blagofova.

Ifuſe neoftavi nas,

Nego blagofovi nas,

I na ſtan ſprovodi nas,

Gdi od zla obrani nas,
 K-Tebi ú nebo primi nas,
 I ondi naftani nas.
 </hi>
 </p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03">

<head><hi>NACSIN</hi><lb/>

POSLUXITI k-S. MISSI

</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-03-01">

<head></head>

<p>

<hi rend="italic">Kad Knyigu na Otar metnes; onda na livo klekavsci, prikerstife z-Miffnikom ovako.</hi>
 <hi>I</hi>N Nomine Patris, & Filii, & Spiritū Sancti, Amen.
 <hi rend="center; italic">Prikerstife.</hi>
 Sacerdos. <hi rend="italic">Introibo ad Altare DEI.</hi>
 <!-- 55. STRANICA -->
 <pb n="55" facs="0056.jpg"/>
 <hi rend="italic">Minister.</hi> Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.
 S. <hi rend="italic">Judica me Deus... doloflo crue me.</hi>
 M. Quia tu es Deus fortitudo mea. quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?
 S. <hi rend="italic">Emitte lucem tuam... tabernacula tua.</hi>
 M. Et introibo ad Altare Dei: ad Deum, quilaetificat juventutem meam.
 S. <hi rend="italic">Confitebor tibi... conturbas me.</hi>
 M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus.
 S. <hi rend="italic">Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.</hi>
 M. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in saecula saeculorum. Amen.
 S. <hi rend="italic">Introibo ad Altare Dei.</hi>
 M. Ad Deum, qui letificat juventutem meam.
 S. <hi rend="italic">Adjutorium nostrum in nomine Domini.</hi>
 <hi rend="center; italic">Prikerstife.</hi>
 M. Qui fecit coelum, & terram.
 <!-- 56. STRANICA -->
 <pb n="56" facs="0057.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Confiteor Deo... Deum nostrum.</hi>
 M. Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam aeternam.
 S. <hi rend="italic">Amen.</hi>
 <hi rend="center; italic">Glavu nagnuvsci.</hi>
 M. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, Beato <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëli Archangelo</persName>, Beato Joanni Baptista, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctis Apostolis Petro</persName>, & <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulo</persName>, omnibus Sanctis, & Tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbō, & opere: mea culpa! mea culpa! mea maxima culpa! ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, Beatum <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëlem Archangelum</persName>, Beatum Joannem Baptiftam, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctos Apostolos Petrum</persName>, <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulum</persName>, omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominum Deum nostrum.
 S. <hi rend="italic">Misereatur vestri... ad vitam aeterna.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Indulgentiam... misericors Dominus.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Deus tu conversus vivificabis nos.</hi>
 M. Et plebs tua laetabitur in Te.
 <!-- 57. STRANICA -->
 <pb n="57" facs="0058.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Ostende nobis Domine misericordiam tuam.</hi>
 M. Et salutare tuum da nobis.
 S. <hi rend="italic">Domine exaudi orationem meam.</hi>
 M. Et clamor meus ad te veniat.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison,</hi> M. Kyrie eleison.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison,</hi> M. Christe eleison.
 S. <hi rend="italic">Christe eleison,</hi> M. Christe eleison.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison,</hi> M. Kyrie eleison.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison.</hi>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>

M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na fverhi Molitve odgovori..</hi> Amen.
 <hi rend="italic">Na fverhi Epistole odgovori.</hi> Deo gratias.
 NB. <hi rend="italic">Ovde pazi: kada Mifnik odstupi od Knyige, takoju prineši akoje vecse rekao: Dominus vobiscum. Akoli pako nie, tako na mistu klecfi.</hi>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Initium. Ali sequentia Sancti Ev.</hi>
 M. Prikerfise: Gloria tibi Domine.
 <hi rend="italic">Na fverhi Evangelia odgovori:</hi>
 Laus tibi Christe. Klekni.
 <!-- 58. STRANICA -->
 <pb n="58" facs="0059.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na odkrivanye Kalexa, vino i vodu podaj, pako na ruke vodu ulii.</hi>
 S. <hi rend="italic">Orate Fratres.</hi>
 M. Klekavsci, i glavu nagnuvsci reci: Suscipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, & gloriam Nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiae suae sanctae.
 S. <hi rend="italic">Per omnia Saecula Saeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Sursum corda.</hi>
 M. Habemus ad Dominum.
 S. <hi rend="italic">Gratias agamus Domino Deo nostro.</hi>
 M. Dignum & juustum est.
 <hi rend="italic">Na Sanctus tri púta pozvoni, na prikixenye jedan pút, i na svako podizanye jedan pút pozvoni. Kasulu derxecfi.</hi>
 Na Nobis quoque peccatoribus, malo odstupi.
 S. <hi rend="italic">Per omnia saecula saeculorum.</hi>
 M. Amen.
 <!-- 59. STRANICA -->
 <pb n="59" facs="0060.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Et ne nos inducas in temptationem.</hi>
 M. Sed liberanos à malo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia saecula saeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Pax Domini fit semper vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Kadase Mifnik pricestiti, podajmu vino. Akocfese pako tko drugi pricestiti, tako klekavsci reci:</hi> Confiteor Deo, & c.

S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia saecula saeculorum.</hi>
 M. Amen.
 Na Ite misla est. Ali, na Benedicamus Domino. Odgovori. Amen.
 Na blagofov klekni.
 S. <hi rend="italic">Benedicat vos... Spiritus Sanctus.</hi>
 <hi rend="center; italic">Prekerfise.</hi>
 M. Odgovori. Amen. Gori ustani.
 S. <hi rend="italic">Initium Sancti Evangelii. ali Sequentia Sancti Evangelii.</hi>
 <hi rend="italic">M. Gloria tibi Domine.
 Prikersti cfelo, usta, i persa.
 Na fverhi:</hi> Deo gratias.

</p>

</div3>

</div2>

<!-- 60. STRANICA -->
 <pb n="60" facs="0061.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-III-04">

<head><hi>NACSIN BROITI.</hi><lb/>
 Pervi Broj Harapski, fadafe zove,<lb/>
 Diacske: à drugi je Rimski.
 </head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-04-01">
 <head></head>

<p>
 <table>
 <row>
 <cell>Jedan. 1. I.</cell>
 <cell>Petd. i dev. 59. LIX.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Dva. 2. II</cell>
 <cell>Sceftd. 60. LX.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Tri. 3. III.</cell>
 <cell>Scertd. i dev. 69. LXIX.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Cfetiri. 4. IV.</cell>
 <cell>Sedamdef. 70. LXX.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Pet. 5. V.</cell>
 <cell>Ofamdef. 80. LXXX.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Sceft. 6. VI.</cell>
 <cell>Devetd. 90. XC.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Sedam. 7. VII.</cell>
 <cell>Devet. i dev. 99. XCIX</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Ofam. 8. VIII.</cell>
 <cell>Stotina. 100. C.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Devet. 9. IX.</cell>
 <cell>Sto. i jed. 101. CI.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Defet. 10. X.</cell>
 <cell>Sto. i defet. 110. CX.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Jedanaift. 11. XI.</cell>
 <cell>Dvifto 200 CC.</cell>
 </row>
 <row>
 <cell>Dvanaift. 12. XII.</cell>
 </row>

<cell>Trifto 300 CCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trinaift. 13. XIII.</cell>
<cell>Cfet fto 400 CD.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cheternaift. 14. XIV.</cell>
<cell>Pet fto 500 D.</cell>
</row>
<row>
<cell>Petnaift. 15. XV.</cell>
<cell>Sceft fto 600 DC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sceftnaift. 16. XVI.</cell>
<cell>Sedam fto 700 DCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sedann. 17. XVII.</cell>
<cell>Olam fto 800 DCCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Ofamn. 18. XVIII.</cell>
<cell>Devet fto. 900 CM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Dvadefet. 20. XX.</cell>
<cell>Hilyada 1000 M.</cell>
</row>
<row>
<cell>Tridefet. 30. XXX.</cell>
<cell>Hily. i fto 1100 MC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid. i pet 35. XXXV.</cell>
<cell>Dvi hily 2000. MM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid.i dev. 39. XXXIX.</cell>
<cell>Pet hily 5000. MMMMM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cfeterd. 40. XL.</cell>
<cell>Ofam hily 8000.</cell>
</row>

```

        <row>
<cell>Cfet. i pet. 45. XLV.</cell>
<cell>Devet hil. 9000.</cell>

</row>

        <row>
<cell>Cfet. i dev. 49. XLIX.</cell>
<cell>Defet hil. 10000.</cell>

</row>

        <row>
<cell>Petdefet. 50. L.</cell>
<cell>Sto hily 100000.</cell>

</row>
</table>

</p>
</div3>

<!-- 61. STRANICA -->
<pb n="61" facs="0062.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-04-02">
<head>Nahodife kadkad i ovako.</head>
<p>
    Sto. C. ali IC.
    Dvifto. CC. ali IIC.
    Pet fto. D. ali: VC. ali I??
    Devet fto. 900. CM. ali IX??
    Hilya. M. ali IM. ali ???.
    Dvi hilyade MM. ali IIM.
    Defet hilyad. 1000. ?????.
    Sto hilyad. 100000. ??????.
    Pet fto hilyad. 500000. D. M
    Hilyada hilyad. Million : 1000000. ali ??????????.</p>

<p><hi rend="center; italic">Nahodife kod starih, da Slovo A. valya jednoga. B. dva, C. tri... Ali pako kod
starih ovako:</hi>
</p>

<p>
<table>
<row>
<cell>A. 500.</cell>
<cell>L. I.</cell>
<cell>      R. 80.</cell>
</row>
<row>
<cell>B. 300.</cell>
<cell>S. 70.</cell>
<cell>K. 50.</cell>
</row>
<row>
<cell>C. 100.</cell>
<cell>L. 50.</cell>
<cell>T. 160.</cell>
</row>
<row>
<cell>D. 500.</cell>
<cell>M. 1000.</cell>
<cell>V. 5.</cell>
</row>

```

```

</row>

<row>
<cell>E. 250.</cell>
<cell>N. 90.</cell>
<cell>X. 10.</cell>
</row>

<row>
<cell>F. 40.</cell>
<cell>O. II.</cell>
<cell>Y. 150.</cell>
</row>

<row>
<cell>G. 400.</cell>
<cell>P. 400.</cell>
<cell>Z. 2000.</cell>
</row>

<row>
<cell>H. 200.</cell>
<cell>Q. 500.</cell>
</row>

<row>
<cell>H. 200.</cell>
<cell>Q. 500.</cell>
</row>

<table>
<p>
<!-- 62. STRANICA -->
<pb n="62" facs="0063.jpg"/>
</table>
</p>

<p>
<hi rend="center; italic">Akofe pako na Slovo metne linia; tako valya toliko hilyada, koliko broja
famo Slovo prieje valyalo, na priliku ovako:</hi>
</p>

<p>
<table>

<row>
<cell>I. Jedna hilyada.</cell>
<cell>H. Pet fto hilyada</cell>
</row>

<row>
<cell>V. Pet hilyada</cell>
<cell>M. Hilyada hilyada</cell>
</row>

<row>
<cell>X. Defet hiljada</cell>
<cell>O. Jedanait hilyad.</cell>
</row>

<row>
<cell>L. Petdefet hilya.</cell>
<cell>Z. Dvi hiljade hilyad</cell>
</row>

<row>
<cell>C. Sto hilyad.</cell>
</row>

</table>
</p>

<p>

```

<hi rend="center">I tako od drugih Slovaa.</hi>
 <hi rend="center; italic">Niki pako broj na Slovo metnu.</hi>
 </p>
 <p>
 <table>
 <row>
 <cell>2 3 4</cell>
 </row>
 </table>
 </p>
 <p>
 Dvadeset X. tri flo C. Cfetiri hiljade M.
 <hi rend="center; italic">Ali na broj metnu liniu ovako:</hi>
 2 Dvi hilyade. 10 Defet hiljad. 12 Dvanaist hiljad. 20 Dvadeset hilyad. 50 Pet defet hiljad.
 Paziti valya: kadaje Diacskoga broja vecs. Tako iz defne ruke pervi izgovarafe sam po febi. Drugi po
 defet. Tretyi po fto, Cletverti po hilyadah. Peti po defet hilyad. Scefti po fto hiljad. Sedmi po hilyade hilyad, ili milion.
 U Broju Rimskom, vecsè obicajnom: ako se metne manji na livo prid vecsim; tako manji toliko
 uzima od vecsega. Kanoti: I. prid V. ovako IV. valja pet manye jedan, dakle cfetiri. IX. devet. XL. cfeterdeset.
 I takо na dalye.
 </p>
 <!-- 63. STRANICA -->
 <pb n="63" facs="0064.jpg"/>
 <p>
 <hi rend="center; italic">Prilika radi broja Diacskoga, i Latinskoga, da vidis kakofe ima pisati i
 izgovoriti.</hi></p>
 <p>Od Narodyena Ifukerfta ima godifcta, hilyada, sedam fto, cfeterdeset, i osam. To jeft 1748. ali
 ovako: MDCCXXXVIII. ali ovako: MDCCXLVIII.
 Od pocfela Lutheranaa 231. CCXXXI.
 Od Pocfela Kalvinaa. 212. CCXII.
 Od Pocfela Turaka. 1132. MCXXXII.
 Sctofsu Patri Jefuite ú Posfegu dosfeli godine Gospodina. 1698. MDCXCVIII. Sada ima godin 50.
 L.</p>
 <p><hi rend="center">I to Neka bude od oviuh dofti.</hi>
 </p>
 </div3>
 </div2>
 <!-- 64. STRANICA -->
 <pb n="64" facs="0065.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05">
 <head><hi>NACSIN</hi><lb/>
 Velle Koriftan, kojegabi dobro na pamet<lb/>
 znati, za berzo proefapiti.<lb/>
 Jedan put, ali jenkrat jedan je jedan.
 </head>
 <div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-05-01">
 <head></head>
 <p>
 <table>
 <row>
 <cell>1 krat 1 je 1</cell>
 <cell>5 krat 5 je 25</cell>
 </row>

<cell>2 krat 2 je 4</cell>	<cell>5 krat 6 je 30</cell>
</row>	
<cell>2 krat 3 je 6</cell>	<cell>5 krat 7 je 35</cell>
</row>	
<cell>2 krat 4 je 8</cell>	<cell>5 krat 8 je 40</cell>
</row>	
<cell>2 krat 5 je 10</cell>	<cell>5 krat 9 je 45</cell>
</row>	
<cell>2 krat 6 je 12</cell>	<cell>5 krat 10 je 50</cell>
</row>	
<cell>2 krat 7 je 14</cell>	<cell>6 krat 6 je 36</cell>
</row>	
<cell>2 krat 8 je 16</cell>	<cell>6 krat 7 je 42</cell>
</row>	
<cell>2 krat 9 je 18</cell>	<cell>6 krat 8 je 48</cell>
</row>	
<cell>2 krat 10 je 20</cell>	<cell>6 krat 9 je 54</cell>
</row>	
<cell>3 krat 3 je 9</cell>	<cell>6 krat 10 je 60</cell>
</row>	

<cell>3 krat 4 je 12</cell>	<cell>7 krat 7 je 49</cell>
</row>	
<cell>3 krat 5 je 15</cell>	<cell>7 krat 8 je 56</cell>
</row>	
<cell>3 krat 6 je 18</cell>	<cell>7 krat 9 je 63</cell>
</row>	
<cell>3 krat 7 je 21</cell>	<cell>7 krat 10 je 70</cell>
</row>	
<cell>3 krat 8 je 24</cell>	<cell>8 krat 8 je 64</cell>
</row>	
<cell>3 krat 9 je 27</cell>	<cell>8 krat 9 je 72</cell>
</row>	
<cell>3 krat 10 je 30</cell>	<cell>8 krat 10 je 80</cell>
</row>	
<cell>4 krat 4 je 16</cell>	<cell>9 krat 9 je 81</cell>
</row>	
<cell>4 krat 5 je 20</cell>	<cell>9 krat 10 je 90</cell>
</row>	
<cell>4 krat 6 je 24</cell>	<cell>10 krat 10 je 100</cell>
</row>	

```

        <row>
<cell>4 krat 7 je 28</cell>
        <cell>10 krat 100 je 1000</cell>

</row>

        <row>
<cell>4 krat 8 je 32</cell>

</row>

        <row>
<cell>4 krat 9 je 36</cell>

</row>

        <row>
<cell>4 krat 10 je 40</cell>

</row>

</table>
</p>

</div3>
<!-- 65. STRANICA -->
<pb n='65' facs="0066.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-05-02">
<head>NACSIM LASNO PROESAPITI</head>
<p>

        <table>
        <row n="1">
<cell>1</cell>
<cell>2</cell>
<cell>3</cell>
<cell>4</cell>
<cell>5</cell>
<cell>6</cell>
<cell>7</cell>
<cell>8</cell>
<cell>9</cell>
<cell>10</cell>
<cell>11</cell>
        </row>
<row n="2">
<cell>2</cell>
<cell>4</cell>
<cell>6</cell>
<cell>8</cell>
<cell>10</cell>
<cell>12</cell>
<cell>14</cell>
<cell>16</cell>
<cell>18</cell>
<cell>20</cell>
<cell>22</cell>
        </row>
<row n="3">
<cell>3</cell>
<cell>6</cell>
<cell>9</cell>
<cell>12</cell>
<cell>15</cell>
<cell>18</cell>

```

```

<cell>21</cell>
<cell>24</cell>
<cell>27</cell>
<cell>30</cell>
<cell>33</cell>
</row>
<row n="4">
<cell>4</cell>
<cell>8</cell>
<cell>12</cell>
<cell>16</cell>
<cell>20</cell>
<cell>24</cell>
<cell>28</cell>
<cell>32</cell>
<cell>36</cell>
<cell>40</cell>
<cell>44</cell>
</row>
<row n="5">
<cell>5</cell>
<cell>10</cell>
<cell>15</cell>
<cell>20</cell>
<cell>25</cell>
<cell>30</cell>
<cell>35</cell>
<cell>40</cell>
<cell>45</cell>
<cell>50</cell>
<cell>55</cell>
</row>
<row n="6">
<cell>6</cell>
<cell>12</cell>
<cell>18</cell>
<cell>24</cell>
<cell>30</cell>
<cell>36</cell>
<cell>42</cell>
<cell>48</cell>
<cell>54</cell>
<cell>60</cell>
<cell>66</cell>
</row>
<row n="7">
<cell>7</cell>
<cell>14</cell>
<cell>21</cell>
<cell>28</cell>
<cell>35</cell>
<cell>42</cell>
<cell>49</cell>
<cell>56</cell>
<cell>63</cell>
<cell>70</cell>
<cell>77</cell>
</row>
<row n="8">
<cell>8</cell>
<cell>16</cell>
<cell>24</cell>
<cell>32</cell>
<cell>40</cell>
<cell>48</cell>
<cell>56</cell>
<cell>64</cell>
<cell>72</cell>
<cell>80</cell>
<cell>88</cell>

```

```

</row>
<row n="9">
  <cell>9</cell>
  <cell>18</cell>
  <cell>27</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>45</cell>
  <cell>54</cell>
  <cell>63</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>81</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>99</cell>
</row>
<row n="10">
  <cell>10</cell>
  <cell>20</cell>
  <cell>30</cell>
  <cell>40</cell>
  <cell>50</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>70</cell>
  <cell>80</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>100</cell>
  <cell>110</cell>
</row>
<row n="11">
  <cell>11</cell>
  <cell>22</cell>
  <cell>33</cell>
  <cell>44</cell>
  <cell>55</cell>
  <cell>66</cell>
  <cell>77</cell>
  <cell>88</cell>
  <cell>99</cell>
  <cell>110</cell>
  <cell>121</cell>
</row>
<row n="12">
  <cell>12</cell>
  <cell>24</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>48</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>84</cell>
  <cell>96</cell>
  <cell>108</cell>
  <cell>120</cell>
  <cell>132</cell>
</row>
<row n="13">
  <cell>13</cell>
  <cell>26</cell>
  <cell>39</cell>
  <cell>52</cell>
  <cell>65</cell>
  <cell>78</cell>
  <cell>91</cell>
  <cell>104</cell>
  <cell>117</cell>
  <cell>130</cell>
  <cell>143</cell>
</row>
<row n="14">
  <cell>14</cell>
  <cell>28</cell>
  <cell>42</cell>

```

```

<cell>56</cell>
<cell>84</cell>
<cell>98</cell>
<cell>112</cell>
<cell>126</cell>
<cell>140</cell>
<cell>154</cell>
</row>
<row n="15">
<cell>15</cell>
<cell>30</cell>
<cell>45</cell>
<cell>60</cell>
<cell>75</cell>
<cell>90</cell>
<cell>105</cell>
<cell>120</cell>
<cell>135</cell>
<cell>150</cell>
<cell>165</cell>
</row>

<row n="16">
<cell>16</cell>
<cell>32</cell>
<cell>48</cell>
<cell>64</cell>
<cell>80</cell>
<cell>96</cell>
<cell>112</cell>
<cell>128</cell>
<cell>144</cell>
<cell>160</cell>
<cell>176</cell>
</row>

<row n="17">
<cell>17</cell>
<cell>34</cell>
<cell>51</cell>
<cell>68</cell>
<cell>85</cell>
<cell>102</cell>
<cell>119</cell>
<cell>136</cell>
<cell>153</cell>
<cell>170</cell>
<cell>187</cell>
</row>

<row n="18">
<cell>18</cell>
<cell>36</cell>
<cell>54</cell>
<cell>72</cell>
<cell>90</cell>
<cell>108</cell>
<cell>126</cell>
<cell>144</cell>
<cell>162</cell>
<cell>180</cell>
<cell>198</cell>
</row>

<row n="19">
<cell>19</cell>
<cell>38</cell>
<cell>57</cell>
<cell>76</cell>
<cell>95</cell>

```

```

<cell>114</cell>
<cell>133</cell>
<cell>152</cell>
<cell>171</cell>
<cell>190</cell>
<cell>209</cell>
</row>

<row n="20">
<cell>20</cell>
<cell>40</cell>
<cell>60</cell>
<cell>80</cell>
<cell>100</cell>
<cell>120</cell>
<cell>140</cell>
<cell>160</cell>
<cell>180</cell>
<cell>200</cell>
<cell>220</cell>
</row>

<row n="21">
<cell>21</cell>
<cell>42</cell>
<cell>63</cell>
<cell>84</cell>
<cell>105</cell>
<cell>126</cell>
<cell>147</cell>
<cell>168</cell>
<cell>189</cell>
<cell>210</cell>
<cell>231</cell>
</row>

<row n="22">
<cell>22</cell>
<cell>44</cell>
<cell>66</cell>
<cell>88</cell>
<cell>110</cell>
<cell>132</cell>
<cell>132</cell>
<cell>176</cell>
<cell>198</cell>
<cell>220</cell>
<cell>242</cell>
</row>

</table>
</p>

<p>
NB. Ako trikrat 7. je 21. dakle takojer 7. krat 3. je 21. i tako na dalye esapi.
</p>

</div3>
</div2>
<!-- 66. STRANICA -->
<pb n="66" facs="0067.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="6" xml:id="DK1800-III-06">
<head><hi>NACSIN</hi>
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-06-01">
<head>Pridavajucs Esapiti.</head>
<p>
```

<hi>M</hi>etni jedinke pod jedinke ú ravan: â na livo defetke pod defetke, stotine pod stotine, pako pod nyima ucfini liniu, kako vidis kod Figure A. Pako od zdola, iz defna pocfni, i reci: 3. â I. jefu 4. pako gori malo vifce 4. toje 8. dakle pod lin u pifci 8. Zatim na drugom redku reci: 4. â 2. je 6. pako gori 3. dakle na livo pifci 9. i takо na dalye.</p>

<p>Sada za Probu, da vidis, jefili dobro efapio, nachini Krix, kako vidis pod Fig. B. Pako ú zdolnyem broju pod liniom, odmetni po 9. sctoti oftane, ono pifci na livo Krix. 5. Potla nad liniom ú broju, odmetajucs 9. nahodis 5. tere na defno Krixna pifci 5. Dak

<!-- 67. STRANICA -->
<pb n="67" facs="0068.jpg"/>
lefi dobro efapio, jer drugacijе nebi jednako izlazilo.

[Figure A, B, C i D]</p>

<p>Ovde drugih upitaj, navlaftito od Fig. C. koje sada ne mogu govoriti.
</p>

</div3>
</div2>

<div2 type="chapter" n="7" xml:id="DK1800-III-07">
<head><hi>NACSIN</hi>
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-07-01">
<head>Efapiti odjimajucs.</head>

<p>

<hi>O</hi>Vde manyi broj metni na vecsega. Tako radbi znati, koliko ima godin, fctoje Offik bio Turcfin dobio, kadfsjeje pisala godina 1627. nad ovu metni sadafcnyu godinu: 1748. pako pod ovima ucfini liniu, kako vidis Figuru F. tako reci: ako uzmem 7. od 8. ostane I. kojega pod liniu pifci. Ako 2. od 4. ofstanu 2. koje na livo pod liniom pifci, i takо

<!-- 68. STRANICA -->

<pb n="68" facs="0069.jpg"/>

na dalye. Ali: dati je tko duxan forinti 1748 pakoje platio 1627. Dakle kolikoje još duxan? to isto ucfini kakeo recfeno: 7. od. 8. i takо na dalye. Jeli dobro, na Krix probai ovako: ú abodvojem dolnyem broju odnimaj 9. i fcto oftane pokraj Krixna pifci na livo. Pako onda ú samom gornjem 9. odnimaj, i fcto oftane, pifci na defno Krix. Fig. G. Pako od ovih, i drugih vecs pitaj od drugih.

[Figure F, G, H i K]</p>

<p>Ako ova neumies, upitaj, navlaftito od Fig. K. od koje ovde nemogu dati nauka.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<!-- 69. STRANICA -->

<pb n="69" facs="0070.jpg"/>

<figure>

<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<p>

Sva ova neka budu Bogu na vecsu Slavu, Marie na postenye, vilaetu na korist, â virnih Lyudih na vichno spasenye. Amen.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

</div2>

</div1>

</body>

</text>

</TEI>

Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Szvetoga Troisztva

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xmlstylesheet type="text/xsl" href=".//xsl/xhtml/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr">-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
      xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
      xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

    <teiHeader xml:lang="hr">
      <fileDesc>
        <titleStmt>
          <title>Od Pri Szvetoga Troisztva: elektronička verzija</title>
          <editor>
            <persName>Zoran Velagić</persName>
          </editor>
          <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
          <principal>Zoran Velagić</principal>
        <respStmt>
          <persName>Milijana Mičunović</persName>
          <resp>lektoriiranje</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Boris Bosančić</persName>
          <resp>konverzija u TEI format</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Tomislav Jakopec</persName>
          <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Ivana Čadovska</persName>
          <resp>OCR teksta</resp>
        </respStmt>
        <respStmt>
          <persName>Tihomir Vranješ </persName>
          <resp>OCR teksta</resp>
        </respStmt>
        </titleStmt>

        <editionStmt><p></p></editionStmt>

        <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->

        <publicationStmt>
          <idno>DK1800-III</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
          <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
          <pubPlace>Osijek</pubPlace>
          <address>
            <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
            <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
          </address>
          <availability><p></p></availability>
          <date when="2010"></date>
        </publicationStmt>

        <notesStmt>
          <note></note>
        </notesStmt>

        <sourceDesc>
          <biblStruct><!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
            <monogr>
              <author>
                <persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
              </author>
            <title level="m" type="marc245a">Od Pri Szvetoga Troisztva</title>
          </biblStruct>
        </sourceDesc>
    </fileDesc>
  </teiHeader>
</TEI>
```

```

<imprint>
    <pubPlace></pubPlace>
    <publisher></publisher>
</imprint>
</monogr>
<note></note>
</biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
    <projectDesc>
        <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
    </projectDesc>
    <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
        <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstrom.</p>
        <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
        <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
        <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
    </editorialDecl>
    <tagsDecl>
        <!-- CSS za oznaku poravnjanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
        <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
        <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
        <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
            <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
        </namespace>
    </tagsDecl>
    <refsDecl>
        <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
        <p>Atribut <att>xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavlu ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
    </refsDecl>
    <appInfo>
        <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
        <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
            <label>Abby FineReader</label>
        </application>
    </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
    <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
    <creation>1736</creation>
    <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
    <langUsage>
        <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
        <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
    </langUsage>
    <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOVI i SIMBOLI -->
        <keywords scheme="">
            <term></term>
        </keywords>
    </textClass>
<!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEĆNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
    <particDesc>
        <listPerson type="historical">
            <person n="1" xml:id="PN01">
                <persName>
                    <forename>Petar</forename>
                    <surname>Regalat</surname>
                    <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
                    <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>

```

```

<roleName>svetac</roleName>
<roleName>španjolski franjevac</roleName>
<state type="life" from="1390" to="1456"></state>
</persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
<persName>
<forename>Franjo</forename>
<surname>Asiški</surname>
<roleName>svetac</roleName>
</persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
<persName>
<forename>Abraham</forename>
<roleName>patrijarh</roleName>
</persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
<placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
<settlement type="city">Valladoid,</settlement>
<country>Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
<settlement type="country">Španjolska,</settlement>
<country>Španjolska</country>
<bloc type="continent">Europa</bloc>
</placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc> <!-- npr. kad Marijana posalje bibliografski opis i on bude ugrađen u <biblStruct> -->
<change who="#MARIJANA" when="2010-05-25">Header generated from export of MARC record</change>
</revisionDesc>

</teiHeader>

<facsimile>
<graphic url="002.jpg"/>
<graphic url="003.jpg"/>
<graphic url="004.jpg"/>
<graphic url="005.jpg"/>
<graphic url="006.jpg"/>
<graphic url="007.jpg"/>
<graphic url="008.jpg"/>
<graphic url="009.jpg"/>
<graphic url="0010.jpg"/>
<graphic url="0011.jpg"/>
<graphic url="0012.jpg"/>
<graphic url="0013.jpg"/>
<graphic url="0014.jpg"/>
<graphic url="0015.jpg"/>
<graphic url="0016.jpg"/>
<graphic url="0017.jpg"/>
<graphic url="0018.jpg"/>
<graphic url="0019.jpg"/>
<graphic url="0020.jpg"/>
<graphic url="0021.jpg"/>
<graphic url="0022.jpg"/>
<graphic url="0023.jpg"/>
<graphic url="0024.jpg"/>
<graphic url="0025.jpg"/>
<graphic url="0026.jpg"/>
<graphic url="0027.jpg"/>
<graphic url="0028.jpg"/>

```



```

<graphic url="0099.jpg"/>
<graphic url="0100.jpg"/>
<graphic url="0101.jpg"/>
<graphic url="0102.jpg"/>
<graphic url="0103.jpg"/>
<graphic url="0104.jpg"/>
<graphic url="0105.jpg"/>
<graphic url="0106.jpg"/>
<graphic url="0107.jpg"/>
<graphic url="0108.jpg"/>
</facsimile>

<text>
<body>
<pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="5" xml:id="DK1800-IIII-00">
<!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

<div2 type="undetermined" xml:id="DK1800-IIII-front">
<head>
<title type="main">
<emph>OD PRI SZVETOGLA TROISZTVA</emph>
</title>
<title type="sub">
To jeszt OCZA, SZINA, J DUHA SZVETOGLA
Pod SZLAVNIM, IMENOM I Raſzvienom Zafztavom, u Czerqvi Druſtva Ifzuſzovogh, dâvnò
zidánoj, i pravlyenoj, po ſzvetome Ladislau Králu, ù Szlobodnome i Pervome Kralyévske Grádu <placeName key="GN5"
ref="context.xml#GN05" type="city">Budimu</placeName>;
Po, uzvifename Kralyévszkom Mácsárfzkóme Duóru, poszli IfzukerSztovgoh porodgyéna, lita
1725. drugi dán Nedilyni Miſzécza Ruina, Szlavnò podignuté Congregatié Knyxicza.
MDCCXXXVI.
</title>
</head>
</div2>

<div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-IIII-i">
<head></head>
<p>
Stámpáno ú Gradu <placeName key="GN5" ref="context.xml#GN05"
type="city">Bndimu</placeName> po Ivanu Gerog Nottenstein, 1736.
</p>
</div2>
<!-- 2. STRANICA -->
<pb n="2" facs="003.jpg"/>
<div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-IIII-ii">
<head></head>
<p>
Bláxeni Národ, komu jezt Gofzpodin Bogh nyegov; Púk, kogáe obrao za bacftinu febbi. Pfal.
32.V.12.
Na fályénye ſzlavé milofžtvnozti nyegové. Eph. 3.v.6.
</p>
</div2>

<!-- 3. STRANICA -->
<pb n="3" facs="004.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-IIII-01">
<figure>
<graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
<head>PERVO POGLÁVJE.</head>
<p>Od tomacsénya, ovogh Bratínzva, ſzvété Troicze.</p>
<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIII-01-01">
<head><hi rend="center">§. I.<lb/>
Stoje ovo Bratinzvo ſzvetoga Troiztva?

```

</hi></head>

<p><hi>O</hi>VO nie drugo, nego na ovome szvitu, verno, náj szlávnie, i prid Bogom náj dráxie Drustvo, u komu, xivujuchiégh i pravednogh, (a) od vika, i uvike,

<!-- 4. STRANICA -->

<pb n="4" facs="005.jpg"/>

(b) vazda, szvagdi buduchégh Boxánzta, (c) nevidgenogha necfujenogha, i nepromignivlivogh bittia (d) szvemoxnoga jákogha Moguztva, (e) verhovnoga Gofzpodzta i blaxenzta, (f) szvaká videchiégha Znánya, neprivarlyivé mudrožti, (g) bezkráne pravednosti i milofzernozti, (h) nedosztignuté lipoté i szvetozti, (i) svakójake dobrote i szverl[?]tozti, (k) jedno Boxanztvene Nárávi, á u trimá nerazdilnyenij kipovij (l) JEDNOGA Boga, (m) tojezt: Boga očza, szina, i Duha szvetóga, (n) neprisztance, nochiom i dányom, (o) s Angyeofszkim fálenyij (p) fáli, z dobrima dili poftuje, (q) iz szvui Národá, i porogyéná, puka szvakogh, i szviú jeziká, (r) obráni Národ, krályevsko Popovzto szveto porogyéné, odkuplyeni pük, (s) tojezt na vicfni Xivot Ztvárdni, i obráni Virni (t) Xivujuchégh Boga szinovi, (u) kojeie Bogh, napoklon, lyubavi szvove (x) primilovao (y) tojezt obrao

<!-- 5. STRANICA -->

<pb n="5" facs="006.jpg"/>

prie, negoje szvít sztvorio, (z) i kádfszé joſt niſzu rodili (aa) obrao za fzinove po Ifzufzu Ifzukarztu, o szebi, po odluki vollyé szvojé, za poſáliti szlavu milofzernozti szvoje. (bb) Poszli porogyennia nyiovog, Boxána zverhu lyubav uli u szercza nyiouá (cc) da jednákogh szercza buduchi, jednim uztma poſtuju blágoga Boga. (dd) Iz ovoga Tomacſénya, gdiſe fali, i kazuje: Stochre rechi Bratinzto fvét; oga Trojſtva, dobrí kerſtyniane ſtuchii, rafumichies.

</p>

<p><hi rend="italic">Perui pút,</hi> Da ova rics diacsí Congregatio dalmatinszkì szkupſtina ovde drugo ne jávgla, nego poboxno jedno Bratinzto, ſabráno i ſzafſtavglyeno od muski glavá i Xenszki, u Kome Bratinzvu, na ovome szvitu, iz meguy szinová szvita, po milofzti Boxioj, obráni (ee) Xivujuchégh Boga szinovi (ff) Boxánztenom lyubavu gánuti, szveto Troizto jednofzercſno, s jednim uzma fále. (gg)

</p>

<!-- 6. STRANICA -->

<pb n="6" facs="007.jpg"/>

<p>Zato ovo Bratinzto szvetoga Troizta moxefzé pravô rechi: Dajè Drustvo, szkupſtina, aliti Bratinzto, uiko Verhovno, náj szlávnie, i prid Bogom náj draxe pribráno, szkladeno, i ſzafſtavlyeno od szamj szinová Xivujuché Boga.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi> Ova szvétá Congregatia, Kazujélfze Congregatia szvétoga Troizta, jer Virni, Koyſze u nyoi Nahodé, pervi pút pod imenom i Zásſtavom szvétoga Troizta zovu. Drugi pút, szvétu Troiczu ofzobitom nácfinom ſzlavé i falé. Trechi pút, nyegovo Boxánvenu Szlavu szvuda glászé i ſcſire.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi> Daje ová szvetogha Troizta Congregatia, na szvitu ovome, nájpervia otudíſe poznae, jer kakódó szveta Troicza nadmeché szve koliche szvécze, tako i ova szvétá Congregatia nadmeché i nadvíſuje szve koliche ofſtálé Congregatié, kojéſzu pod imeni szvetik Boxií.

</p>

<!-- 7. STRANICA -->

<pb n="7" facs="008.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cletverti pút,</hi> Ovoga szvétogha Troizta Congregatia kazujélfze náj szlávnia Congregatia, jer u nyoi buduchi Virni; ne szamò usztmá ofzobitom nácfinom fále, nego i z, dobrima dilii szlávé szvetu Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Péti pút,</hi> Ovoga szvétogha Troizta Coogregatia kazujélfze prid Bogom náj dráxja Congregatia, jer szvéta Troicza, szvoje lyubovníke, fáli i poſtenike, lyubi, (hh) i yubi- che na ovome szvitu, i u Tilu i u Duſi cſini blaxene, á na drugom szvit u vechom ſzlavom kruni.

</p>

<p><hi rend="italic">Séſzti pút,</hi> razumiches, da u ovoi szvétogha Troizva Congregatii, buduchi Virni, u iſtinu jéſzu obráni szinovi xivujuchégh Boga, jér szvétu Troiczu pravó lyubití, fáli, i ſzlaviti nitie otichega, nitie tercfechega, nego milujuchéga Boga (ii) tojezt: szvétu Troiczu nitko nemoxe pravó fáli, niti lyubití, niti ſzláviti, nego ſzamò oni, koga szveta Troicza pri mi

<!-- 8. STRANICA -->

<pb n="8" facs="009.jpg"/>

lovála jeſzt (kk) tojezt, obrála jeſt prie negoje szvit sztvoren (ll) na poſályéne ſzlage milofzivnosczi nyégove (mm) i potim, poſzle nyegovogha rodgyena (nn) boxanztvenu lyubav lie u ſzercze nyegovo (oo) da nyu lyubi, fáli i ſznavi. Otud Tkofzegod upiſu ovo szvetu Congregatiu, gánuvſifſe iz ove Boxántzvene lyubavi, i potom, priko szvegá xivota szvoga, pored Regule, aliti Uredgyéná szvetet ové Congregatié, pravó lyubi, fáli, i ſznavi szvetu Troiczu, iſtimito; czillo zlaménye jeſt, daje on szin xivujuché Boga, i baſtinik kralyevzta nebefzkóga.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 1. Thef. 1.v.9. (b) Dan. 6.v.26. (c) Bar. 3.v.25. (d) 1. Tim. 1.v.17. (e) Gen. 17.v.1. (f) Isa. 3.v.1. (g) Dan. 13.v.42. (h) Joel. 2.v.23. (i) Jer. 32.v.19. (k) Exod. 33.v.19. (l) 1. Joan. 5.v.8. (m) Exod. 6.v.3. (n) Math. 28.v.19. (o) Apoc. 4.v.8. (p) Isa. 6.v.8. (q) 2. Pet. 1.v.10. (r) Apoc. 7.v.9. (f) 1. Pet 2.v.9. (t) Apoc. 17.v.14. (u) Rom. 9.v.26. (x) Rom. 3.v. 24 (y) 1. Joan. 4.v.19. (z) Ephef.

<!-- 9. STRANICA -->

<pb n="9" facs="0010.jpg"/>

1.v.4. (aa) Rom. 9.v.11. (bb) Ephes. 1.v.5. (cc) Rom. 5.v.5. (dd) Rom. 15.v.6. (ee) Rom. 3.v.24. (ff)
Rom. 9.v.26. (gg) Joan. 15.v.5. (hh) Rom. 15.v.6. (ii) Prov. v.17. (kk) 9.16. (ll) Joan. 4.v.19. (mm) Ephes. 1.v.4. (nn) Ephes. x.v.5. (oo) Rom.
5.v.5.</hi>

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIII-01-02">
<head><hi rend="center">§. II.<lb/>
Kakvu fzverhu imádé ová szvéta Congregatio?
</hi></head>

<p><hi>T</hi>ri szveté i fazaránitelne fzverhe imádé ovo, szveto Druftvo iliti Bratinzvo.
</p>

<p><hi rend="italic">Perva,</hi>Da u nyemu buduchi Virni szvetu Troiczu, na ovome szvitu, sonim
náčinom fále, kakogod nyu fále na nebészti, vazda, neprisztancze, nochom i danyóm Angyeli, i szveti. Nato glédéchi, ová szvétá Congregatio,
hotivsi szvétu Troiczu, na príliku Angyeofszku fáli, i vidivsi, da naovomu szvitu, nitko ne moxe od mloghi pozflová, nyu, né

<!-- 10. STRANICA -->

<pb n="10" facs="0011.jpg"/>

prisztanefze, nochom i danyom vazda fáli, uz ti uzrok kolikogodie u cziilo godini fzaáti, aliti Urá, à
imádéj 8760. onoliko Troroghi czedulicza, jefzu prigotovili, i na nyima szve koliké one Ure aliti fzaáte upisfali, i na te cedule szvoi pecsfat
ustampála, dajuch jednu po jedu Virnim, kadsze koi upijse, da fzvaki, po reguli aliti Urredbi, ove fzvete Congregatio, za jednu cziu Uru aliti fzaát
szvetu Troiczu fáli, i dajoifze moli i poklanya za one Virne, koifze nahodé u Congregati ovoj szvetoj. Náiprie za fzvaku tlesnu in Duhovnu dobrú
szrichu onizii, koi xive. Izátim za laku i blaxenu szmert onizii, koi u szmertni bolefzti jefzu. Trechi pút Mertvim za Dúfe nyine. Odovud káde u
ovoj szvetoj Congregatio buduchi Virni tolikosze umloxé, da ona Ura, aliti szahat godisnyi, troiczi, jali fesztoriczi, jali i desztericzi dopadnè,
kolikoche to

<!-- 11. STRANICA -->

<pb n="11" facs="0012.jpg"/>

Bogu drágó bitti, à i nami na szpaszenýe, kade toliki neprisztancze, nochom i danyóm szvetu Troiczu,
fáli budú, i za nász nyu moliti! O Kolikoje blaxen, koi u ovakoj prisztvetoj i szpážzenoi Congregati moxe bitti!

</p>

<p><hi rend="italic">Druga</hi>szverha i odluka ove szveté Congregatio jeszt ová, da u nyoi
buduchi Virni ne szamo brezprisztancze, vazda, szvetu Troiczu, fále, nego da i glázé i firé fálu nyeizinu szvudé, navlaštitò u ovoj náffoi Zemlyi
Macfarškoi. Po zarádi togá, dafze po ovoj szvetoj Congregati szvude ráz firi fázava i fála szvete Troicze, u ovu szvetu Congretiu, megú színove
xivujuce Boga. Muxi i xene od szvakoga plemena, verfzte, i jezika upisztatsze hoche. Na tó glédi ova szvéta Congregatio uzdifuch xéli, da u ovoj
szvoi Zemlyi náffoj, buduchi právi, dobrí Duhovni Pafstirí számi szebe,

<!-- 12. STRANICA -->

<pb n="12" facs="0013.jpg"/>

fáza szvoim Ouvczami dadu upisztat u Knyigú bratinszku szvete Troicze, i upiszávfi sznami rávnim
fzerczem fále i fzlavé szvetu Troiczu. O Kolikobi szveto, i Bogu drago, à nami na szpážzenye bilo, kadbi, stojegod u Zemlyi ovoi náffoi Pafstirá
Duhovni, fázvoim pozslušním Ovczami, szvaké nedillyé i szvakogh szvécza falili szvetu Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trecha</hi>szverha, ove fvette Congregatié ova jezt, da u nyoi buduchi Virni,
Kakono prifacheni szinovi Boxij, ne számó szvétu Troiczu fále, i nyeizinu szlavu szvude glázé i firé, nego da nyu iz dobrí aliti Kripofstini dilií
pozslavé, i tako <hi rend="italic">po dobrí dilií da upožluju, nekaje iſinitio i cziu zuanye obráne nyino.</hi> 2. Pet. 1.v.10. Togá rádi, da u
ovoj szvetoj Congregatio buduchi Virni, na Vicfnyi xivot dosztojná mlogá dobrá dilá szátvoré, ova szvetá Congregatio dala jeszt ucfinit jednu
blagoderxu skrignu, aliti

<!-- 13. STRANICA -->

<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

szanduk, u kojuskrignu, szvaki Brat, priko godiné, tri novcza, ilimu tri grosicha, viſfá ja manyé, po
moguſtu szvojemu metnuti hoche, i iz ovii nováczá, szaké godiné. Pervi pút, Trij fziromaska, ofzatna, i fzirotna Dicza zaoditsze hoche, i
datichefze na skulu, jali ako nie za to, datichefze na zanát koigod, dok nauciš pakchefze; iſzlobodít, da unapridak fzvrimenom more tilefzna;
Duhovna pogibélyá obichi, i szvoim naukom, jali zanátom poboxnò xiviti: Na ovu fzverhu i trima fziromaskim i fzirotam Divojkami datichefze
pomoch Kojagod, dafze mogú poſteno udomiti. <hi rend="italic">Drugi pút,</hi> szvaké godiné Poſtovani Otacz, Paeſes szávezſtom, i
dogovorom ofſtalé Bráché, na cziu godinu pogoditſze hoche z Docturom aliti Likárom, z Berberinom, i z, Apotekárom, koi szve kolike u ovoj
szvetoj Congregati budu fziromae i poj

<!-- 14. STRANICA -->

<pb n="14" facs="0015.jpg"/>

tribite bolefnike nágledati i licſiti hoche; koima, za nyinu trudbu i likarie iz ovii nováczá plachatifsze
bude. Trechi pút, ako izvan ovoga, joſt koi novacz ofzthane u skriny, priko godine dobrimchefze podilit onakovim fziromahom, koi u golemoi
nevolyi buduch, proſit nemogú. Ove tri odluke i fverhe imádé szveta Ova Congregatio, koje prid Bogom kolikofsu dráge, i nami kolikofsu na
szpaszenýe, ſtijuhif kerschanine promifzli.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-01-03">

<head><hi rend="center">§. III.<lb/>

U clemú imádérázliku ová Izuetá Congregatia, od ofztáli fuveti Congregationa?

<p><hi rend="italic"><hi>P</hi>ervi pút u dobrii dili:</hi>Jer ová szvetá Congregatia; polák szvoje
regule aliti Uregyená, radi Boxie lyubavi, ofzobitu fztaroszt imáde na fzirote,
<!-- 15. STRANICA -->
<pb n="15" facs="0016.jpg"/>
Izvaké potribniké, uz ti rázlogh, poklem ova szetá Coogregátia, fáv szvoj dohodak derxi i troši szamò
na razsírenye szlavé Boxié, i podpomágánye potribnikov, dosztoinô Morefze imenovat Dom blágodivni, lyùdij potribnij.
</p>

<p>Drughi pút is Boxij Fálényii: Jer ová szvetá Congregátia, ofzobitom Nácfinom szvetu Troiczu
Angyeofzkimii i Apostolfskimi falenyii fáli. Zató u ovom szvetome Druftvu buduchi Virni, nifzu drugi, nego oni Xivujuchi Bogu pravi
Bogomolyefi, koim Ifzukerst rekao jeszt: <hi rend="italic">Doitiche, Vrime, i jurue jefzt, kadé právi Bogomolitiche Ocza u Duhu i právdji, jer i
otacz ovaki tráxi, koifze molé nyemú.</hi> Joan. 4.V.23.

</p>

<p>Trechi pút, U razsírenyu Szlavé Boxie: Jer u ovoy szuetoj Congregáti buduchi Virni, ofzobitom
nácfinom firé szvuda szlavu i fálu szvétoga Troisztva, stnoie na Dusé ffpálzé
<!-- 16. STRANICA -->
<pb n="16" facs="0017.jpg"/>
nye nái korisztia. Zató Bogbi dao, daje szvágdi, navlafsztitò u Zemlyi náffoi, po szvi miszti, ová
szvetá, fzlávná Congregatia! Onda bi bio doisztá práui i trajuchi mir u Zemlyi, tihota, jedinoz, szpaszénye, i szvaki blagofzov Boxii.
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-01-04">
<head><hi rend="center">§. IV.<lb/>

Dakle szvetu Troiczu né szvi lyudi szlave.
</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvetu Troiczu doisztá maloye Koi szlave, Jer mlogo je Zváni, ali maloje obrásti (a)
mlogoye sztovoreni, ali malochey bitt szpálfzen (b) vecheie koiche poginut, negoli koichesze száránit (c) toga rádi, ako poglednés szvita ovogh
csetiri sztráne, tojeft: Afriku, Ameriku, Afriu, i Europu, Náiprie: Náchiches nefzámo megwu pogani, nego i megwu kerschaníi, mloge brez broja
Bogotájcze, Ather,

<!-- 17. STRANICA -->

<pb n="17" facs="0018.jpg"/>

Athee, tojeft: Diavoráue, Pliniáne, Pitagoráne. Drufinu Caligelae i Neruna, <hi rend="italic">Koima
Bogh jefzt terbúnyi (d) Koi u szerczu vele: Nejma Boga: (e) tkoje szvemogúchi da szluximo nyemu? i stoché naſz pomoch akosze molimo nyemu
(f) brezpoſzlen jefzt, koi Bogu szluxi (g) haedimo dakle i uxivájmo dobrá szadafnyá szkupim Union is pomazſti napunimoszra, da nie polya ni
jednógh, kude neche hodit bludnoszt naſla, da pritiszmeno szíromaha pravednogh, i ne hodimo Udovicſni &c., jer ovo jeſt hifze naſfe, i nas
xdrib. (h)</hi>

</p>

<p><hi rend="italic">Drughi pút,</hi>Náchichès od csetiri verſzte mloge pogane. Pervò onakvé, koy
jali Ognya, jali Vatru, jali trepecha aéra aliti Daha, jali okrugloſt Zvizdá, jali berzu vodu, jali szuncza; Miſzéla Bogom nazívlyu (i) Tako
Hereclidáni nebészá, Anaximanderáni Zvizde, Anaxagoráni szunce, Heraclitáni vatrú, Anaximenáni trepécha Aéra aliti Daha: Prodicau

<!-- 18. STRANICA -->

<pb n="18" facs="0019.jpg"/>

vodu za Bogove derxe. Drugo Imáde i onakvi i koifzu <hi rend="italic">prominili; prineſzli csafszt i
szlavu neumerloga Boga, na obraz umerloga csoveka, pticzá, cletvoronoxni, i puzechii Xiviná.</hi> (k) Ovako za Bogove derxe Affíriani Golúba:
Archivani Zmiu, Babiloniani Asdaju, Troglodítáni Kornyaſtu; Thesaliani Ródu; Ambracian Lava; Delficani Vuka; Samiani Ovczu; Thebaniani
Tvora; Tenediáni Kravu; Aegypcziani Tele. Trechiput náchiches i onakve, Koij prikázuju szinove i kchere szvoje Gyavolom (l) Ovako Filisinsti
Dagonu (m) Amonite Molochu (n) fidonczi Aſtaratu (o) Moabite Aſtarottu (p) Samirítáni Baalu (q) Ninivire Nefrochu Boxanztvá poſzveta
prikuſzjú, i ovima, u Idoli pribivajugyjim, Gyávolom, na poſténje, szvoju Diczu, nemilomečé xive szaxegú. <hi rend="italic">Cſetverti pút</hi>
Imade pogán Idolaczá, koij piſzáné, jáli diláne lyudfzke kipove miſzto xivujuchega Boga poſtju (r)

<!-- 19. STRANICA -->

<pb n="19" facs="0020.jpg"/>

Ovako Ninus, Nemrodov szín, po szmerti ocza szvoga, zapovidí pribivajuchmii u zemlye Affírijszkoi,
da obraz aliti priliku nyegovu ouak poſtju i szlavé, kako ifſtoga Boga szvoga (s) takogyer u Aegyptu Syrofanies zapovidao jefzt dafze lyudi
klanyaju obrázu Izina nyegovogha, kako Bogu (t) poti nácfin Nabugodonofor (u) i ofztáli oholi krályevi, Poglavicze, i Goſzpoda i Izamiszebe, i
xene szvoje, i Diczu, i junaſtvom glafzne i Virne szlughé szvoje, hotelisu profzláviti obráze nyine kako Bogove, Boxánztvom szlavom zapovidili
jeszu profzit i za Bogove imenovati, i derxati. Odovud megh ovi pogani, mlogé nebrojene himbene i laxlyive Bogove Zlamenujuchá Idoli jeszu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi>Náchiches mloge nebrojene Mahometove szinove i nyn zákon
prem dászeje na csetiri sztráne razcipio (pervi imenujesz Melich koga Affricáni szlide; Drughi Azaf, koi jeſt

<!-- 20. STRANICA -->

<pb n="20" facs="0021.jpg"/>
u Medchi, Arabii, i u Damasku Trechi Alambeli, koga jest prifatila Armentzka i Perfiánszka Zemlya, Cvetverti Buhanfi, koi jezt potugima lyudma u Alexandrii i Syrii) nistanemanyè ovi fzvi koliczi fzvetu Troiczu táje, i u fzamome jednom kipu áliti fzobstvu buduchega Boga izpovidaju, kakoono u pervo Azoar, aliti u pervom poglavju Turszkogha Alcorana ocítò fztoi.
</p>

<p><hi rend="italic">Cvetverti pút</hi>náchiches Nebrojene, od cletiri verfzete Xidove, aliti Clifute; prilike rádi: Saduce (x) Farisee (y) Samaritáne (z) Efenuše (aa) koi fzada fzvi pogerdgyuju fzvetú Troiczu, kojoj fzufze sztári Xidovi klányali, govorechi: A A A Gofszpodine Boxe Jer. 14.v.13. Ezech 4.v.14. Joel 1.v.25. i nazivaliszu nyu ovijm ricsma: Abrahamov Bogh, Ifakov Bogh, Jakovlyev Bogh. Tob. 7.v.15.
</p>

<p><hi rend="italic">Peti pút</hi>Náchiches meghu kerstyani mloge razlicsite odmetnieke, koi taje <!-- 21. STRANICA -->
<pb n="21" facs="0022.jpg"/>
fzvetu Troiczu, takovi jefzu: Ariáni, Sabelliani, Cerintani, Ebionite, Macedoniáni, Apollinári, Eutychesiáni, Antitrinitani, Unitariani, Origenistai i Affreani Oczipniczi. Zakona ovezi odmetnigá, tajúchij fzvetu Troiczu, premdaszusze iztribili i digli, nistanemanyo po Macfarszkoi, Polyáfszkoi, i po Erdelyu koi gdi gdi poosztajalizu izopirczi nyini i boklustine; iz meguy koi jedni fzina Boxiegai Bogom taje; jedni Duha fzvetóga; jedni ozcza, fzina, i fzvetoga Duha tri Boga razlicista kazuju; jedni ozcza, fzina i Duha Szvetóga, za jednog kipa aliti fzobsta Boxánftvenogh izpovidaju. Jedni Viruju daje otacz vechi kip, fizn manyi. Duh fzvetu nájmanyi. Schizmatici Raczi, Rufugáczci, Molquály i Perczi: tajuch izhodenye Duha fzvetógh od Boga fzina mloge od fzvetoga Troiczu, Izrampotne ricí, fzvi rafávfi, glágolye. Od osztáli odmetniga, po

<!-- 22. STRANICA -->
<pb n="22" facs="0023.jpg"/>
Naclarskci, (ki právogha nauka neche da terpi, nego po fzvojoi voli, fzebika Mestrove Kupi, i cfujénje fzvoje odvrávitvi od právde, nagonétké fze obrachaju) (cc) néchemo ovde govorit, nego fzvetu i fzlávnu Troiczu neprisztanczé molimo, da ij profzvitti, i profzvitlyeni po Viri právoi, fznamai za jedno, pravò da fálé i fzlávne fzvetu Troiczu.
</p>

<p><hi rend="italic">Sefzti pút</hi>u Rimfszkoi fzvetoj Majki Czerqui, navlatfztitò u Zemlyi náffoi Apostolszkoj, o goleme xaloszti! staje naipriá Naucsnsi, koi od fzvetoga Troiczu, malò, já i ništa neznadú; kroz neznánozt fzvoju fzvetu Troiczu nitti fále niti fzláv. Drugò: staje ucfeni, koi prem daifzu, po Viri, fzvetu Troiczu poznali, nistanemanyé nyu niti fále ni fzláv, nego volé fzluxiti fztvorényu, negoli fztvoritelyu Bogu fzvojmú. Trechè: staje krotki i Virmi, koi prem da násztojé sluxiti Bogu, nistane manyé fzvetu Troiczu Angyeofszkimí falenyj ne fzláv.

<!-- 23. STRANICA -->
<pb n="23" facs="0024.jpg"/>
Rádtoga, da fzveta Troicza, fzvágdi, á navlazitò u náffoi, s' mlogii Odmetniczii, napunyenoi Zemlyi, od kerschána Virmi, vazda, nochom i danyóm, neprisztanczé, pofályena i profzlavlyena bude, Verná Krályevszka Macfarszka Curia: tojezt: Verna i prisztvita septem Viráfszka, i promolvena Krályévska, fzudske Table, po Ifzufzov porodgyenu, lita 1725. drugé Nedillyé Míszecza Rújna, ú dánafhoyi Czérqui Druftva Ifzufzovogh s' velikim Ceremoniami, na rázefirénye fzlávne fzvetóga Troiczu, na fzpařzénye mloghim Dufámi, na pomiroványe, blazenztvo i napridak Zemlye nálfé, ovu fzvetu Congregatiu podigli jeszu; u cifu Knyigu po Ifzufzovim porodgyénu, lita 1727. fznamai szebe upifzali jeszu. Náiprie Priuzviseni VI. Carolus Rimfszki Czefzar, i okrunyeni Krály nas, i priuzvisena Krályicza Gofzpoja naſsa. II. put, Mlogá Izvitlá

<!-- 24. STRANICA -->
<pb n="24" facs="0025.jpg"/>
Gofszpoda Czervkovna; fzvitovna, mlogi Nemesczi, aliti plemeniti Gofszpodári. III. put iz meguy ochenfszoge púka nikoliko hillyád. Koje, fzveta Troicza fzvákum tileznam i Duhovním dobrom da blagofzovi, joſt na ovome fzvitu, á na drugom fzvitu da ij obogati vikovínyom fzlávom i fzpařzényem.
</p>

<p>(a) Math. 22.v.14. (b) 4. Esd. 8.v.3. (c) Ibidem cap. 9.v.15. (d) Phil. 3.v.19. (e) Psal. 13.v.1. (f) Job. 21.v.15. (g) Malath. 3.v.14. (h) Sap. 2.v.6. (i) Sap. 13.v.2. (k) Rom. 1.v.23. (l) Psal. 105. v. 37. (m) 1. Reg. 5.v.1. (n) Iev. 18.v.21. (o) 3. Reg. II.v.6. (p) Jud. 6.v.6. (q) 3 Reg. 16.v.31. (r) 4. Reg. 19.n.37. (f) Sap. 14.v.17 (t) Antiqu. Hist. (u) Dioph. Hist. (x) Dan. 3.v.1. (y) Math. 22.v.23 (z) Act. 15.v.5 (aa) 4. Reg. 17.v.29. (bb) Math. 14.v.6 (cc) 2. Timot. 4.3.
</p>

</div3>

</div2>

<!-- 25. STRANICA -->
<pb n="25" facs="0026.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">
<figure>
<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
<head>DRUGO POGLAVJE.</head>

<p>Od Angyeofzke krunicze szvetóga Troifzta.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIII-02-01">
<head><hi rend="center">§. I.<lb/>
Stoje ova szvete TroiczeAngzeofzka krunica?
</hi></head>

<p>Ovo nie drugo, nego ná íszvéte Boxie profzlavlyéne s kojim Angyeli, na nebu szvetu Troiczu szlavé, neprifztanczé nochom i danyóm (a) govoréchi, Szwét, Szwét, Szwét

<!-- 26. STRANICA -->
<pb n="26" facs="0027.jpg"/>
Gofzpodin Bogh Sabaoth, puna jefzt czila Zemlya szlávom nyegovom. (b) Blágoszov i szvitlofz, i mudrofz, i zafálnofz, pofténye i jákoft Bogu naflému uvike vikom Amen. (c) Zato ova szvetogh Troifzta krunica imenuje jefze krunica Angyeofzka, jer je posztala od Angyélá; i szloxena aliti fzafztavita jefzt od Angyeofzkij profzlavlyénya. Na to gledí, kedè Žajednò, jednákim fzerczem i úsztma (d) govorimo ovu Angyeofzku kruniczu, k Angyelomsze prilukujemo. (c)
</p>

<p>(a) Apoc. 4.v.8. (b) Ifa. 6.v.3. (c) Apo. 7.v.12. (d) Rom. 14.v.9. (c) Apoc. 22.p.5.
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIII-02-02">
<head><hi rend="center">§. II.<lb/>

Kákoje ová Angyeozka krunica od Angyel posztala?
</hi></head>

<p><hi>AN</hi>gyeli, u nebu, szvetu Troiczu vidivf s liczem u licze, (a) i

<!-- 27. STRANICA -->

<pb n="27" facs="0028.jpg"/>

u nyoi, brezkrajnu Boxálfzvenu dobrotu nyeizinu (b) i k, nyima veliku lyubav nyejzinu (c) hotivf nyu uzaimicze lyubit, i oszobitom nacfinom szlaviti, odma kako bise sztvoreni, pocséfe szvetu Troiczu szlaviti, ovim nácfinom: Serafini verhovni Angyeli rekofe: Szwét, Szwét, Szwét Gofzpodin Bogh Sabaoth &c. (d) à osztáli Angyeli za nyimá: Blagofzou i szvitlofz &c. (c) s koima profzlavlyényi fzveta Troicza szlavisze od Angyélá, neprifztanczé nochom i danyóm (f) od pocséla fzvita, i uvike vikom. Odávdeje poznat kolikoje dávnalnaya; szlávna, i prid Bogom drága ova fzvete Troicze krunica Angyeofzka.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Cor. 13.v.12. (b) S. Aug. lib. de Trinit. cap. 3. (c) Ibidem. (d) Ifai. 6.v.3.
(e) Apoc. 7.v.13. (f) Apoc. 4.v.8.</hi>

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

<!-- 28. STRANICA -->

<pb n="28" facs="0029.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-02-03">

<head><hi rend="center">§. III.<lb/>

Kákoje ova Angyeofzka krunica iz neba, knami dosla?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>ajprie Ifaia Prorok u sztarome Zekonu (a) á <persName key="PN17" ref="context.xml#PN17">szveti Ivan Evangelista</persName> u novom Zákonu (b) cíjuchi kakovim nácfinom Angyeli szlave szvetu Troiczu Angyeofzkimi profzlavlyényi, obiávise lyudma. Odovud, iz megyu lyudii, staje god odrégyenii na vicnyi xivot (c) kako obráni szudovi, (d) uztopczé pocséfe szlaviti szvetu Troiczu: Ovakò szvaki bogovetni dán, szlavlyáfe nyu Daniel po triput (e) <persName key="PN11" ref="context.xml#PN11">szveti David</persName> szedam puti (f) szveti machárión 48. puti. (g) <persName key="PN23" ref="context.xml#PN23">szveti Bártol Aboftol</persName>, i szveta Divicza Márta 200. puti. (h) szveti Pávao pufztinyák 300. puti. (i) szveti Egidio i filveria 10000.

<!-- 29. STRANICA -->

<pb n="29" facs="0030.jpg"/>

puti.(k) á szveta Maria Mandálina, takóje u pufztinyi szlávila szvetu Troiczu, daje szvaki dán, po szedam púti u Air gore dignuta. (l) odvisé szveti Augustin tolikoje szlavio szvetu Troiczu u szvom xivotu, dái a pofzle szmerti, fzercze nyegovo (kojenoje Angyeo nyegov fztraxanin, po szmarti szvétoga Augustiga, u jednóme bißtróme sztaklu poklonio Sigisbertu Biskupu Lugdunskomu) szvake godine vefzelò igrá po válfzugi dán na dán szvetoga Troifzta; i koligogod púti tkogod govorí prid nyim, jali Angyeofzka profzlavlyénya, jali szpoméné ime szvetoga Troifzta, jali posztavi pored nyégá knyigu onu, kojuje szveti Augustin pifzao od szvétoga Troifzta; A gldisze derxi fzercze szvétogh Augustina onde nemore dochí nikakav paganin, jali odmetnik, i ako ukrádom i umigye, ú ti nia napriko umre.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Apostoli, Krozi promo
<!-- 30. STRANICA -->
<pb n="30" facs="0031.jpg"/>
trví dofztojánftvo fzlavé Angyeoszké. fzvéta Troiczu fzlavili jefzu, ne fzamo Angyeoszkimi profzlávlyényij, negofzu joſt Angyeoszkoj fzlaví pridáli ovo Apostoloszko profzlávlyénye Szlava Ocž, i fzinu, i Duhu fzvetome, (n) Koima ricsma, u fzáboru Nicifskomu, fzvéta Májka Cerqva, pridače ová fzlova: Kako u pocsélu bi, i fzadá, i vazda, i uvike vikom Amen. (o) Koim Angyeoszkim i Apostolzkom profzlávlyényem, fzvi Kerschani fzlávili jefzu fzvagdi fzvétu Troiczu, za tri fztotine godiná. Potim, za Ifzukerftovim porogyényém lita 324. U AEgyptu, u grádu Alexandriiskomu , Arius, fza fzvoimi Ueseniczi, Zabrudéché Duhve, i Diávolfzke Náuke fzluſajuch, po liczomirftvu, las izrekávfi (p) Zatája fzvetu Troiczu, i toliko privari fzvita ovogh, daje fzav fzvit fzamoga fzéb Arianom scinio (q)
</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi>Radi fzlate, i poſtenýa
<!-- 31. STRANICA -->
<pb n="31" facs="0032.jpg"/>
fzvétoga Troifzta, po Arij i drughi odmetníká, ukinute, i príftale, fzvéta Troicza fzvoju fzlavu i poſtenýe s'mlogimi cfudéſzami opetdixe i ponovi. Pervi put po Ifzukerftovom porogyényu, lita 446. u Czarigrádu, tolíkoszeje Zemlya tráſzla, daszye pod Grádom nepríſtanczé tako nihala. Kako Móre, kad velike talafze dixe, pedefzeti i fzedá Kúli oborileszejeszu i fzvi domovi.
</p>

<p>Toga ráni Theodosius Czefzar, i Proclus Biskup, s Púkom zajednò, u pollye odbegávfi kade poszli mlogi molitává diczu vodechi ú processiu hodise, gdi jedno malano Ditencze na nyih, oſci bih vgrablieno ú nebbo od onud po Angyeoszkoi kripofzti, kadsze povráti, drugo ne recfe, nego ifzto na nebu cfujenu Angyeoszku fzlavu: Szvet, fzvet, fzvet &c. Koju fzlavu kako izgovori, tē cfasz i umri. Czefzar i Biskup, iz ovoga Boxiega cfuda razumífe, da Angyeoszkom fzlavom vallyád nyima fzlaviti fzvetu Troiczu,

<!-- 32. STRANICA -->
<pb n="32" facs="0033.jpg"/>
ako xelex ibzavítifze iz onolikogh pogibély; kako Angeoszkom profzlávlyényem pocfše fáli fzvétu Troiczu, taki príftade i u Grádu tréfnya Zemlye, i kuga megy lyudma- To promotivfi, poszli toga ú kerfánzkoj Zemlyi, i po drugi Dexava, pük szlavlyáfe fzvétu Troiczu Angyeoszkimi profzlávlyenyij. (r) Drugi pút, po Ifzukerftovom porodyényu lita 566. Radegundis Krályicza, Elcſiu fzvógh poszla k Czefzaru, koi za 40. nochi, i 40 daná, od veliki vitrová i gólemogh talafza, na móru nikudfze niſu mogli ganuti. Poſzli nyiné mlogé molitvé, jedan bili golub, lágyu, ú kojoj biáu, triput obleti, á fzoti zimfzeje jávlyalo da fzvetu Troiczu fále, ako zele od pogibély, dasze oprofté, kakejce fáli pocfše i závit ucfmífe, dachie fzvude gláfzit i cſi(n)it fzlavu fzveté Troicze, takifse móre utifi, radi toga kade zdráv i mirnò, fzrechni, doma fzfigofc, fzla

<!-- 33. STRANICA -->
<pb n="33" facs="0034.jpg"/>
vu i poſtenýe fzvétoga Troifzta fzvude jefzu gláfzili. (s) Trechi pút, po Ifzukerftovom porodyényu lita 1068. Gottifredus Princip od Lotharingie, fza fztó hillyádmii kogniczi, i fſefz fztotin hillyadmi Pieſzii, Kerschánszkimi Voiniczi fzvu Antiochiu od Pogáná otte, i u nyoi od nebrojeni Pogána obuzet bi; od velikogh gláfá vojniko fzvoje pogubi, s nikolikii nejákkii oſztade, hotiuſífe s Poganii udarit, pri boja, kako fzvetu Troiczu Angyeoszkimi profzlávlyényii fáli fzta, taki odma na nyih oſci gledi, tri Mufke glave iz neba na pomocz dógyofe, i nyimia zajednò protiva Pogani takofzufze bili, daje iz megyu Turáká fztó hillyád palo, á ofztaſizu odbigli. Kerszanszki Vojniczi oni neja ki, oſztadoſe fzvi na broju, nitko od nyi nepogibe. (t) Cfetverti pút, kade Turczi, i odmetniczi fzvetu Rimfzku Apostolsku Czerqvu ofzobitím nácfinom fza fzvi ftráná progonit pocfše,

<!-- 34. STRANICA -->
<pb n="34" facs="0035.jpg"/>
onde Rimfszki Pápa, peti Pavao, kakono fzvete Májké Czerqué pervi i verhovni Paſztir, hotiví Poganom i Odmetnikom, s Boxiom pomochu, fzuprot fzstat, i Pogane fza fzvima odmetniczi iztribit, u Rimu digao jefzt Congregatiu fzvétoga Troifzta, cfu pomochi dobrotu promotivfi Kerfchani, po mlogi miſzti digole ovu fzvétoga Troifzva Conqregatiu. Otud i mi u dobrrom uffányu joſzmo, dache i u náſſoj. Macfarszki Zemlyi Czerkovna i fzvitovnya Zemalyszka Gofzpodza, Duhovni Paſztiri, i fzvi koi duhovno fzpaſzénye zaktivuju národi, kakono obráni fzinovi Boxi, i Knyigu ové Congregatie od fzvetogh Troifzta, fzami fzébé datti upifzat, i buduch upiſzáni, poſzvi Miſzti, gdi fztoje, fzvude dignut hochie ovu fzvetogh Troifzva Congregatiu. Naftoi fzveta i fzlavna Troicza pomogla. Ondache ova náſſa Zemlya proczvitat: Rajemcheſze fzavrorit, kade lyudi, po

<!-- 35. STRANICA -->
<pb n="35" facs="0036.jpg"/>
fzvi miſzti, gdi fztoje, s jednim fzerczem, jednom vollyom pervi réd fzvetu Troiczu fáli budu s' Angyeoszkom Kruniczom; Drugi réd, ovo fzveto profzlávlyénye hochie fzvudé cfiriti: trechi réd, na fzirote, potřibnike, i boleſtnike dobru fztarofz hochie imati.

</p>
<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-02-04">
<head><hi rend="center">§. IV.</head>

U csemú fzttoi, i kakofze govori ova Angyeofszka krunicza?
</hi></head>

<p><hi>U</hi>Trima defzetenami fzttoi, i ovako fze govori: Pervi put govorisze

<!-- 36. STRANICA -->

<pb n="36" facs="0037.jpg"/>

Virováye Apoftolszko, tojefzt: Virujem u jedinoga Boga otza fzvemoguchiéga &c. fzve dokraja.

Drugi pút, za Viroványem govorisze Angyeofszka popivka: Blagofzov i fzvitlofzt, i mudrofzt i zafálnofzt, poftene i jakofzt Bogu naštemu uvike vikom Amen. I zatim: Ocfe nás koi jefzi na nebélfi &c. fzve dokraja. Pofzli ocfenása, opet Angyeofszka popivka: Blagofzov i fzvitlofzt. &c. Pofzli ovoga, defzet puti za szebicžé govorofze Angyeofszke i Apoftolszke fále, fzvet, fzvet, fzvet, fzvet, Gofzpodin Bogh Sabaoth, punaje fzva Zemlyá fálom nyegovom. Szlava Otzu i Szimiu i Duhu fzvetomu, kako ú pocfelu bi, i szad, i uvike vikom Amen. Trechi pút, druga i trechia defzeta opét s ovimfze nácfinom govor: Blágofzov i fzvitlofzt &c. I zatim: Ocfe nas. &c. pofzli nyega: Blágofzov i fzvitlofzt &c. i defzeti puti: Szvet, fzvet, fzvt Gofzpodin Bogh Sabaoth &c. fzjava otzu i szinu, i Duhu fzvetóme &c. Cfetverti pút, pofzli tre

<!-- 37. STRANICA -->

<pb n="37" facs="0038.jpg"/>

chie de fzetiné, govorifze: <hi rend="italic">Zdrava Maria, Kcheri Boga otza, Majho Boga fzina;

Zarucfnicze Duha fzvetogh, Kralyiczo Neba i Zemlyé, Gofzpojo fzvakogh fztvorénya, Gofzpodin fztobom, blazena ti jefzi megyu xenami. &c.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-02-05">

<head><hi rend="center">§. V.<lb/>

Sto zlamanuju ove Angyeofszke i Apoftolszke fále?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aiprié: po ovimá trima ricsmi: Szvét, fzvét, fzvét, zlamenujesze u jednomu xivujuchemu Boxánfztvu, tri nerazdillyena kipa, aliti ízobftva Boxanszteena, tojefzt: otacz, szin i Dúh fzveti. Otud ove tri ricsi: Szvét, fzvét, fzvét govorechi, ne számo fálimo tri kipa Boxánfztvena, nego zajedno i izpovidámo, da kakogodje Otacz u kipu fzvomu fzvét, brezkrajan, vicsnyi lip, mudar, jáki &c. i u fzvakome dilu fzvómú pravedan, do

<!-- 38. STRANICA -->

<pb n="38" facs="0039.jpg"/>

bar, milofztiv &c. takávje i szin, takav i Dúh fzveti.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi réd,</hi>ová rics Xudijzcki Sabbaoth Dalmatinszki Mloxina Boga nařečna im jeft, koimfze imenom u fztarome zákonu dvifztotin puti imenuje. Otud ovi rics Mloxina izrekávsi, jávlyámo, da nas u trima kipovi budúci Bogh, fzvaké mloxiné, tojefzt, fzvakogh fztvorénya Bogh jefzt. Trechi réd; po ovima ricsmi: Gofzpodin Bogh, zlamenujéfsze, daszu tri kipa Boxánfztvena ifztom, a jedán Gofzpodin, jedna Boxánfztvena Náráv, vollya, jedna fzvétlofzt, jedna lipota, jedna dobrata, jedna mudrofzt, jedno Boxánfztvo. Otud Angyeli, tri kipa Boxánfztvena fálechi, i tripit rekávsi, Szvét, fzvét, fzvét, ne vele tripít Gofzpodin Bogh, niti Gofzpodá Bogovi, nego cigli jedán pút, jednogh Gofzpodina, jednogh Boga imenuju, jávlyajúchi dažu tri kipa Boxánfztvena ifztom jeden jedini Gofzpodin, i jedan Bogh.

</p>

<!-- 39. STRANICA -->

<pb n="39" facs="0040.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cfetverti réd,</hi>ove ricsi: puna jefzt szva Zemlyá fzlavom nyegovom, zlamenuju da fzveto i fzlávno Troifztvu, po fzvomu Boxánfztvenom bichu, vazda, fzvagdi, u fzvakom fztvorényu fzjava jefzt, i ü nyemu fzvako fztvorenye xivi, micfeno jefzt, i nyemu, u fzvakom fztvorényu fzjava jefzt.

</p>

<p><hi rend="italic">Péti réd,</hi>Po ovoi Angyeofzkoi popivki: Blagofzov i fzitlofzt &c.

Naiprié dajémoſze fzvétome Troifztvu, gdi brezkrajno i vikovicfuye Boxénfztvo, fzvétlofzt, lipotu, dobrotu, blexenfztvo, &c. imáde. Drugi réd, uzdifuch xelimo, da ove Boxánfztvene brezkrajne dobrote u nyemu vazda uvike vikom ofstana. Trechi réd, zaktivámo dásze, na ove Boxánfztvene brezkrajne dobrote glédi, fzvétlofztvo fzjaví, od fzvakogh fztvorénya, uvike vikom.

</p>

<p><hi rend="italic">Sefzti réd,</hi>s ovom Apoftolzkom fálom: fzjava otzu, i szinu, i Duhu fzvetóme, fálu uzdájemo fzvetóme Tro

<!-- 40. STRANICA -->

<pb n="40" facs="0041.jpg"/>

ifztvu, gdi náſzje fztvorio, odkupio, poszvétio, xivit, cfini, derxi, Kreche, odivá, csúvá, ucí, tilefzni i Duhovním nácfinom ráni, i megyu szinove fzvoie obraojefzt.

</p>

<p><hi rend="italic">Szédmi réd:</hi>Ovimá ricsmá: Kako u pocsélu bi, i szad, i vazda, i uvike vikom. Amen. Zlamenujesze da fzveto Troifztvu dvofztruku fzjavu imáde. Perva jefzt ne fztvorena; bezkrájna, fzkojom tri Boxánfztvena kipa, odivka, vazda, i szad, i uvike vikom fzjavé fzjami fzebe, ovim nácfinom. Otacz vidéchi i szinu i u Duhu fzvetome, brezkrajanu Boxánfztvenu

dobrotu, fslavi szina i szvetoga Duha. Szin opét vidivsi onu ifsztu brezkránu Boxanfzvnu Dobrotu u Oczu i u szvetóme Duhu, fslavi Otza i szvetoga Duha Dúh szvéti opét vidivsi onu ifsztu brezkránu Boxánfzvnu dobrótu u otzu i szinu, fslavi otza i szina.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugá</hi>szvetogh Troifzvta, fslava, jeszt sztvorena i brezkrainò nixa,
<!-- 41. STRANICA -->
<pb n="41" facs="0042.jpg"/>

skojomfze fslavi od szviu sztvorenyi; i ová sztvorena fslava opét je dvofztruka. Perva, kada
sztvorenye nyega fslavi szamò zarad nyega ifztogh, na nyegova brezkránu dobroru gledi; tojefzt, kada nyega fali, szamo ifztom kroz to gdi u
nyemu jeszt brezkrána lipota, jali dobroru, jali szvétoszt &c. Drugá sztvorena fslava jeszt, Kada sztvorenye fslavi szveto Troifzvto, za szvoju
horiszt, tojefzt: Kadé nyegá fali zató, gdie nyega szveto Troifzvto sztvorilo, odkupilo, derxi, bogátogh csmi &c. I obechialo jeszt nyemu,
Rajfzku fslavu. Ova druga sztvorena fslava, prem daje príd Bogom mila i dofztojna, ali mlogej milia ona perva sztvorena fslava: jer csovik
kolikogod puti szvétoszt Troifzvto, zarad nyega ifztoga fslavi, za nyegova brezkránu Bovanfzvnu dobroru, onoliko púti oprastajusze nyemu szvi
koliki grifzi nyegovi szve ono pokáranye i kaftiga, koje bife zafzluxio

<!-- 42. STRANICA -->

<pb n="42" facs="0043.jpg"/>

szvojim griami. Otud mi, kadé s Angyeofzkom kruniczom fslavimo szveto Troifzvto, fslavimo nyegá
ne szamó na koriszt naßfu, nego na nyegova Boxánfzvnu dobroru gledimo i xelimo (daje mogúche) pézkránom Boxánfzvnu fslavom fslaviti,
kakonosze fslavé Boxánfzvnu kipovi megyu szbom.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

</div2>

<!-- 43. STRANICA -->

<pb n="43" facs="0044.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-03">

<figure>

<graphic url="pics/graphic5.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>TRECHE POGLAVIE.</head>

<p>Od opprostenyá ové Congregacié szvetoga Troifzvta.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIII-03-01">

<head><hi rend="center">§. I.<lb/>

Kakva opprostenyá jeszu u ovoi szvétoj Congregacij?

</hi></head>

<p><hi>X</hi>III. Benedicto szveta Rimfszki Pápa, po Ifszukersztovome porodgyé

<!-- 44. STRANICA -->

<pb n="44" facs="0045.jpg"/>

nyu, lita 1726. 5ti dán mifszécsa Trávna Aprila, ovoj szvetoj Congregati trofztruko opprostenyé na
viké dade; Naipervo: Od szviu griha opprostenyé. Drugi pút: opprostenyé, koje traje za fzedam godina, zajedno s Csferedesznizcami opprostenyi.
Trechi pút: opprostenyé od fesztdeszt dáná.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIII-03-02">

<head><hi rend="center">§. II.<lb/>

Na stofsu ovaá opprostenyá?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aiprié: od szviu grihá opprostenyé, na to jeszt, dasze s ovim Vrimenito pokáranye i kaftiga s grióm zafzlúyena szvim
opprofzti: Jer Bogh prem da, po ifszpovidí i pokori, opprafá grihe csoviku, i vichyú kaftigu s griom zaslúxenu, od fzmoga milofzerdgya szvoga,
na Ifszukersztova dofztojánftva gledech (a) nifstanema

<!-- 45. STRANICA -->

<pb n="45" facs="0046.jpg"/>

nye Vrimenito pokáranye ne opprafá, negoga do Vrimenta kárajuch ofiniva. Na Priliku: Prem da bise
opprofzto grihe <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adamu</persName> (b) <persName key="PN11"
ref="context.xml#PN11">Davidu</persName> (c) Marij Moyfievoj szefztri (d) u pufztiny mermljajuchiém Xudiom (e) Moyfii i Aarom (f)
nifstanemanyé Vrimenitum pokáranyem ofsu <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adama</persName> (g) <persName>

key="PN11" ref="context.xml#PN11">Davida</persName> (h) Mariu (i) Xudie (k) Moyšiu i Aarona (1) Otud prem da Bogh opprofti grihe Petru (m) Mandalini (n) nifanemanyé i Petar i Mandalina mucfni pokoru u fzvem Xivotu derxale (o) ifztom da bi ij Bogh Vrimenitum pokárányem ne oſinuo. Zato, poklem Bogh oppräftiuch Cſoviku grihe, i grihom zafſluxeno vichnye pokárányei ne oppráftá Vrimenitu kaſtigu, nego nyega, jali na ovome fzvitu, jali po fzmetri, u Purgaiorii ocſibiva (p) potribno je da cſovik zadovolynofzt učſini Bogu za ovo Vrimenito pokáránye fzvoje. A odkudeche cſovih zadovolznoſzt učſi

<!-- 46. STRANICA -->

<pb n="46" facs="0047.jpg"/>

nit, za ovo fzvoje Vrimenito pokáránye? jeda fzvoimi doſtojanſtzi; tojefzt mucfnom pokorom fzvojom? teſkò. Odkudcke dakle lákfé? Iz blága fzveté Májké Czerqué, tojefzt iz doſtojanſtvi i zadovolynofzti Ilzukerſtovi, Divicze Marié, imlogií ofſtalí nebrojenij fzveti, kojaā doſtojanſtvi, i zadovolynofzti u fzveto Majki Czerqui, kakono u blagodivnom Domu, fzloxena fzrojé. Ali kakoche cſovik zadovolynofzt učſinit s ovim fzlo xenim blágom fzkuſip: jedali moxe fzvojom vláſchihu iz ovoga blaga ftogod izvadit, i dat Bogu za fzebe? Ni po koi nácfin. Jer Goſpodin Ilzukerſt fzamò ifztom <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13"> fzvetome Petru</persName>, i nyegovim Námifſtnikom, kakonofzveté Majké Czerqué verhovnjim Paſztirom, pridaode od Doma nyegovogh blagodivnogh klyucſeve (q) otud dakle Rimžki Papa, kakono Námifſtnik <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13"> fzvetóga Petra</persName>, i verhovni Paſztir- Cerkovni, iz blága Cerkovnoga

<!-- 47. STRANICA -->

<pb n="47" facs="0048.jpg"/>

daje od fzvui griha opproſtenye, da Cſovik po ovomu, zadovolynofzt učſini Bogu za Vrimenito pokáránye fzvoje.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút.</hi>Opproſtenye za ſzedam godiná; i za ſesztdefzet dáná, na tojefzt, da pognyimá Bogh Cſoviku opprofti onu mucfni pokoru, kojubimu vallyalo podnéti po fztárom obicſaju i fzúdú fzveté Májké Czerque, za ſzedam godiftá, jali za ſelzdefzé dáná. Kakò u dávnasnye Vrime, za jedán fzmetri grih, po fzudu Cerkvenomu, za defzeti, za dvajefzt godifta pokoru derxáli jefzu Kerftiani ali poklem fzade, na izhodku fzvita, oládila fzjeſzte lyubav, á zlochia fzeje razisla, nahodefze onakovi lyudi, koima, akobi vallyalo po Cerkvenom fzudu terpiti, nebi ijm ni hillyadu godiná doſzti bilo. Zato za ovake godisnye brojeve, fzluxe ovakáa opproſtenyâ. Po opproſtenyu cfeterdefzéto bifze od one pokore, koju

<!-- 48. STRANICA -->

<pb n="48" facs="0049.jpg"/>

bi imali podneſſti, po fzudu Cerkvenome.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Rom. 3.v.24. (b) Sap. 10.v.2. (c) 2. Reg. 12.v.13. (d) Num. 12.v.14. (e) 14.v.29. (f) Num. 12.v.24. (g) Gen. 3.v.19. (h) 2. Reg. 12.v.1. (i) Num. 12.v.15. (k) Num. 14.v.23. (l) Deut. 32.v.48. (m) Luc. 22.v.61. (n) Math. 19.v.5. (o) Vita S. Petri, & Mar. (p) Matth. 13.v.34. (q) Math. 16.v.19.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-03-03">

<head><hi rend="center">§. III.<lb/>

Kadé i Kakvím nácfinom dobivaju ovaá opproſtenyâ, u ovoj Congregacjij buduchii Virni?<lb/>
Od fzvui gríká puno opproſtenye do bivaju.

</hi></head>

<p><hi rend="italic">Aipriè oni dán kadsze upifu, ako oni dán pervó izpovidivſife, poboxnò uxivaju fzveto i fzlávno Tilo i Kerv Ifzukerſtovu. <hi rend="italic">Drugi put,</hi> na cfazf od fzmetri, ako izpovidivſife

<!-- 49. STRANICA -->

<pb n="49" facs="0050.jpg"/>

Ifzukerſtovo Tilo uxivaju, jali ako to nemore bitt, ifztom pokornim, kroz grihe, pokajányem, Ifzufzovo ime, uſztni ſpoménu i jali akobi i to nemoglo bitt, u fzerczu to fzveto ime uzimádu, i na pomoch zovu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút:</hi>Szvaké godiné na dán Nedelyni fzvetóga Troifſtva, na dán Zacsécha Blaxené Divicze Mariae, na málú Goſpoiu, na dán od Naviftena blaxené Goſzpé; na veliku Goſpoiu. Takogyer na dán fzvétoga fztipána kráľa; fzvétoga Imré Duke; Lojola fzvétogh Ignacié; Xaverie zvetogh Franceska; i Borgié fzvétoga Franceska, ako na ove dnéve izpovidivſife, i Ifzukerſtovo fzveto Tilo primívfi, Budimšzku Drufſta Ifzufzovogh Czerquu pohodití budu, i u nyoi ftogoditſze uzmolé za jedinfſtvo megyu Poglavic zam Kerschánskim; za iztriblýeny odmetnikov, i za uzvisénye fzveté Májké Czerque.

</p>

</div3>

<!-- 50. STRANICA -->

<pb n="50" facs="0051.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-03-04">

<head><hi rend="italic">Opproſtenye za ſzedam godina, S. Cfeterdefzeticom zajedno dobivaju fzvaké godine.</hi></head>

<p><hi rend="italic">Ervi pút, treché Nedilyé po Vodokerſchu. Drugi pút, treché nedilyé korizmé. Trechi pút, treché nedilye po Uſzkerſzu. 4ti pút, drugé Nedilye Miſzécza Rujna, ako na ove dnéve ifzpovidivſife, i fzveto Ifzukerſtovo Tilo primívfi, Budimšzku Drufſta Ifzufzovogh

dávnálnyu Czerqvú, pohoditi budu, i ú nyoi ftagodirfze uzmolé, za jedinſtvo megyu Poglavic zam Kerschánskym; za iztriblýeny Odmetnikov, i za užvifénye szvete Májké Czerqué.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-03-05">
<head><hi rend="italic">Oprosténye za fesztdefzet dáná dobivá szvaki.</hi></head>

<p><hi>P</hi>Ervi pút; Szváke Nedillye, i kolikogod puti dogyè na Milzu szvé

<!-- 51. STRANICA -->

<pb n="51" facs="0052.jpg"/>

té Congregáčzie. <hi rend="italic">Drugi pút:</hi> Kolikogod púti Angyeofszku Kruniczu zajedno govori s ofzálom Bráhom. Trechi pút: Kolikogodzeputi potrudi na Proceffion fzvétē Congregáčzié, jali na drugu Boxiu fzlusbu nyeizunu. IV. pút: Kolikogod puti u ime szvetóga Troisztva, jali gládnogh naráni jali xédnogh napoi, acoche ifztom i s jednim napitkom friske i bifztre vodicze, jali gologh zaodié, jali fzuhyu ofszlobodi, jali bolesztnogh nagledá, jali putniku konak dá, jali Ubogu lemofynu pruxi. V. pút: Kolikogod puti megju onakvima koifzufze polfvagyali, i lipolfe ne gléde, mir ucfini, jali po szebi, jali podrugóme. VI. pút: Kolikogod púti fze potrúdi na pokopánye Brata kogágod, jali i drugogh mertvogh Clovíka; jali ako to nemoxe bitti, pet ocfenáša, i pét Zdravi Mariá, za nyegovo Dufu namini. VII. pút: Kolikogod púti szétehog i fzlavnogh oltár

<!-- 52. STRANICA -->

<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

Izkogh Sacramenta (kadfže u proceffíunu, jali k bolesztnikunofzji) odprati, jali ako to nemoxe bitti, cziglò jednogh ocfenáša, i jednu Zdravu Mariu izgovori. VIII. puti: Kolikogod púti Odmetnika na Viru právu, jali grifnogh na pokoruu, obráti, jali fze u razfirényu Viré práve trudi, jali ako sto za Viru právu tépí. IX. pút: Kolikogod púti praediku, jali drugogh kogágod duhovnog Nauka pomlyívó slúfa. X. pút: Kolikogod púti fzvoju Dicficzú, jali kojegod gruge Neuken, na poboxne sztvári naucí, jali ako to od nyégá nemoxe bitti akojj polfalye na nauk Kérschánsk i Duhovni. XI. pút: Kolikogod púti zaradi Boxie lyubovi, kogágod grifníka za grihe nyegove pokárá, jali ako bi to bilo bezkorisznó neka Duhovním, jali szvitovním Birovom dokáxe. XII. pút: Koliko god púti, jali neveszlogh razveszeli jali Brixnome dobro fzvitoványe dá

<!-- 53. STRANICA -->

<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

de, jali u Tileszni i Duhovni poszlovi, kogágod pomogné. XIII. pút: Kolikogod púti fzamóga szebe, jali drugogh od griha, stete, pogibélyya, nevollye szacsfuvá i obráni. XIV. pút: Kolikogodzse púti fzveszérdo trudi na kakovemagod poszlove ové fzveté Congregáčzié. XV. pút: Kolikogod puti Zlotvoru fzvomu opprofti, jali oprosténye od nyégá, zafste jalifze Bogu moli za nyégá, jali snyime kojegod drugo dobro ucfini XVI. pút: Kolikogod púti Zlè miszli iz Uma fzvoga iztira, jali fze od koi fzvéti i poboxni sztvári razmisylyává. XVII. pút: Kolikogod púti drugogh Clovíka; za neprikladne i grifne rieci pokárá, jalifze od poboxni sztvári prid drugim, razgovára. XVIII. pút: Kolikogod púti fzvoju Duhovnu fzviefzt izkusává, grihe fzvoje placzé i izpovidá, Ifzukerstzovim szvetim Tilom Xivi, fzvete Knyige ſtié, jali kad fze ſtiu, pomlyivo fzlusá.

<!-- 54. STRANICA -->

<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

XIX. pút: Kolikogod púti, u Ime fzvétóga Troisztva s koleni poboxnò poklon ucfini, fza Zlaményém fzvétog krixa prikerfzti i kakvámugod poszla i truda pocfme, ifztom da zlo nebudné. XX. pút: Kolikogod púti zaradi lyúbavi fzvétóga Troisztva, ú csemúgod fzamóga szebe ponizi; druge po dosztojánfzvitu postuje drugimáfze pokori, i poddád, prid drugimá posztdinò fza fzobom vládá, i dobru priliku dáje drugim. XXI. pút: Kolikogod púti zaradi fzvétóga Troisztva radó terpi, od drugi, kojegod laxlyivu fzumnyu, iz, dáványe, jali pokáránye, fteu, nenávidofz, merszkochu, i kojumugod drágo protivnu fztvár. XXII. pút: Kolikogod púti Zimu, Uruchinu, i Kakvumugod drágo nezgodu, jali boléfzt, jali fziromalftvo, i kakvagod od Boga poszlanogh bicfca vefzeló terpi. XXIII. pút: Kolikogod púti, tilefznom i Duhovnom po

<!-- 55. STRANICA -->

<pb n="55" facs="0056.jpg"/>

gibelyu ú nevolyi, u potribi, i hudnom fztányu, fzazvímfe olzloni na Boxiu volyu. XXIV. pút:

Kolikogod púti s drugim kojúgod pravivizu, jali milofzergye, jali umilynoszt, i kakvámugod drágo tilefzno i Duhovno dobro ucfini. XXV. pút: Kolikogod púti, od griha (na kógh najvecknmá szebe prignútogh náhodi) uzderxi szamogá szebe. XXV. pút: Kolikogod púti s posztem, difzciplinom, s Czlicziom, i cílmugod drágo fzvoje Tilo, zarádi Boga namucí. XXVII. pút: Kolikofzegod púti od fzvétóga Troisztva razmisylyáva, jalifze u nyegovoj Boxánszvenoj dobroti na faszládygyuje, jali knyemu uzdáne, jali nyega fzlaví, jali nyegovo posfényci siri, jali na razfirénye posfényci nyegovogh prilike, medulyicze & c. cfiniti dáje. XXVIII. pút: Kolikogod púti, u jutru, ú podné, u vecfér fzvetóga Troisztva Angyeofszkim proszlavlyényém fáli i pozdravlya.

<!-- 56. STRANICA -->

<pb n="56" facs="0057.jpg"/>

XXIX. pút: Kolikogod púti, na posfényci fzvetoga Troisztva, u jutru, fzvojá fzvahá miszlyényá, ricfí, dilá, terplyenye, prikáxé, i namini, i priko dán onamo derxi; á u vecfer fzvójú fzviefzt izkusává i grihe xali. XXX. pút: Kolikogod púti ove fzvete Congregáčzié od fzvetóga Troisztva Virne, primloxi i siri.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic6.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

</div2>

<!-- 57. STRANICA -->

<pb n="57" facs="0058.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-III-04">
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic7.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>
 </figure>
 <head>CSETVERTO POGLAVJE.</head>
 <p>Od Regulāa ové Congregácie Szvétóga Troifzta.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-04-01">
 <head><hi rend="center">PERVA REGULA.<lb/>
 OD UPYZANYA.
 </hi></head>

<p><hi>D</hi>Afze xivi Bogh, na ovome Izvitu od fzvoj Virni, fuudé fáli, ú to ime, u ovo Izveto i Izlavno Druftvo, fzvaki, koi Boga xivógh miluje, i Dufévno fpasfénje ifté, Kerschanin, i Kerschánka, Musko i Xenszko, od kogámugod kolena, plemena, jezika, Réda, i Mifzta bio, bádavá, i brez pláché upisatzse moxe fzvagda,
 <!-- 58. STRANICA -->
 <pb n="58" facs="0059.jpg"/>
 návlafztiú na dán nediliny Izvétóga Troifzta; Treché nedillyé po Vodokerchu; Treché nedillyé korizmè; Treché nedillyé po uszkerszu; i drugé nedillyé Mifzécza Ruina. Otud na Duhovno Pafzifzvto od Boga obráni Postováni Plebánofi, Kakono na Duhovno fpasfénje Voditelyi, mogu i fzámi Izebe, i pod nyimá buduche Virne, fzvagda datti upisat, ovim nácfinom: Peti pút: Rázgovetnò iztomaczechi Virnim fzvoim, pod praedikom, odluku, fzverhu, i Regule, ovoga fzvétogk Druftva, nekajm napoménu da u ovo fzveto Druftvo dadu fzami Izebe upisat. II. pút: Razumivli voluy nyinu, neka javé Postováname oczu Praefefu, kolikoje, hoijsze upisat zaktivaju. III. pút: Postováni otacz Praeses, fzvakome Postovánom Plebánofu onoliko pöszvécheni Czedulá imá poszlati, kolikogod ije onde, koijfze zaktivuju upisat u knyigu našéga fzvétogh Druftva.
 </p>

</div3>
 <!-- 59. STRANICA -->
 <pb n="59" facs="0060.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-04-02">
 <head><hi rend="center">DRUGA REGULA.<lb/>
 Od Náredbé Upiszánya.
 </hi></head>

<p><hi>K</hi>Oigod zaktivá, szamoga szebé, u ovo fzvétó Druftvo datti upisat, ili ovde, ili doma kod Postovánogh Plébánuha fzvóga. I. pút. Izpovidivfíze od griháa, fzvéga Xivotu, i fzveto Tilo Boxié k szebi primiví, fza szvím imádé szamóga szebé odlucit i poszvetit na szlavu fzvétóga Troifzta, i na razifrénje fzláve nyegové, i na to imádé számogh szebé Závitom zadúxit. II. pút. Szvoje kerfzno ime, i prizime imá upisat, jali upisat dat, megyu Virne. III. pút. Onde taki, iz szúda, godifnyéga fzaáta ukazujuchi jednu czedulu imá szebi izvaditi, izdruge fztráné, fzvoje ime neka upisé, jali upisati dádé Ovím nácfinom i Postováni Plébánofu fzvoje szlifaocze imádú úpiszane ámò poszlat Postováname Oczu Praefefu
 <!-- 60. STRANICA -->
 <pb n="60" facs="0061.jpg"/>
 koichejí u Album, aliti ú knyigu Bratinfsku upisat.
 </p>

</div3>
 <div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-04-03">
 <head><hi rend="center">TRECHA REGULA.<lb/>
 Od szvakdaňye Falé.
 </hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem ovo fzveto Druftvo, na ovome fzvitu, prama odluké i fzvérhe fzvojé, duxno jefzt fzvetoga Troifzta fzvagda neprisztančé fáli; utzi uzrok, koifzegod u ovome fzvétom Druftvu náhodi imá dobro pámtit onogh fzáata godifuyéga, kogaje na czeduli 12. fzúda izvadio, Iermu vallyá, doklegod Xivujé, za oni czio fzáat, fzvaké godiné, fzvetoga Troifzta fáli, klecsfechi poboxnò na koleni, i izgovoriví tri Angyeofzke krunicze, za buduche u ovom fzveto Druftvu Virne, tojefzt <hi rend="italic">I. pút Xivim, za fzvaku Tilefznu i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Búdúchém u fzmertnoi boleszti, za nyinu
 <!-- 61. STRANICA -->
 <pb n="61" facs="0062.jpg"/>
 fzmetr bláxenu. III. pút, Za Dúfe Mértvé Brache.</hi> Akolibi tkogod ni po szebi, ni po kome drugome, ovu Boxiu szlusbu, nemogao dokonati, u oni nyegov fzáat, koimuje dopao, nék odberé szebi, ilmu pri, ilimu poszle onogh fzáata nyegovogh, drugi koigod fzáat, i zgodno Vrime, i onoga fzáata, kogáje obrao neka prikáxe i poszvéti fzvétome Troifztu, misztó onoga fzáata, u kojem fzáatu valyalobi dagaje fálio. A gdi néjmá fzáati, neka szébi odberé jali pria poldne, jali po poldnevú kojegod zgodno Vrime, za koie tri Angyeofzke krunicze moxe poboxno izgovoriti.
 </p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-04-04">
 <head><hi rend="center">CSETVERTA REGULA.<lb/>
 Od szvagdányé Poboxnofzti.
 </hi></head>
 <p><hi>K</hi>Oí ú ovo szveto Druftvo szamóga szebe upifzao jefzte, izvan száata szvoga godisnyéga, szvaki dán
 <!-- 62. STRANICA -->
 <pb n="62" facs="0063.jpg"/>
 na szlavu szvétoga Troifzta fzve szvoje miszli ricši, i dilá, imáde naminit i pofovátit; à tépelyene, i
 dobra dilá imáde prikázat szvetóme Troifzta, za Virne, koifze nahode u ovomé szvetóme Druftvu, tojefzt, <hi rend="italic">I. pút, Xivim, za
 szvaku tilesznu, i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Buduchém u szmernoi bolefzti, za nyinu szmert fzrichnu. III. pút, Za Dúfe Mertyé Bráché.</hi>
 Ofszim ovoga, szváki dan tri pút, tojefzt u jutru, u pöldne, i ú vecser, klecsch na koleni, szvetóga Troifzta imáde fálit, gorvéchi: <hi
 rend="italic">Szvét, szvét, szvét Gofzpodin Bogh Sabbatho, puna jefzt fva zemlya szlavé njegové i szlava Oczu, i szinu, i szvetóme, Duhu kako ú
 pocselu bi, i fzad, i vazda, i uvike vikom. Amen.</hi>
 </p>
 </div3>
 <div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-04-05">
 <head><hi rend="center">PETA REGULA.<lb/>
 Od poboxnofzti szváké Nedillyé
 </hi></head>
 <p><hi>S</hi>Zvaki Nedilyni dán ovo szveto Druftvo, imadé szvoju szvétu
 <!-- 63. STRANICA -->
 <pb n="63" facs="0064.jpg"/>
 Miszu i pod kojom Virni, zajednò, na glász, Angyeofzku krunicz u molé, za Virne koi jefzu ú ovoj
 Congregáciij, tojefzt: <hi rend="italic">I pút, Xivim, za szvakú Tilesznu, i Duhovnu dobru fzrichu. II. pút, Buduchém u szmernoi bolefzti, za
 nyinu szmert, blaxenu. III. pút, za Dusé mertyé Bráché.</hi> Otud, akobi tko nemogao bitti na ovoj szvétój Miszu; tú Angyeofzku krunicz, na
 ovu odluku, jali doma s cselyádma, jali akobi i tó nemoglo bitti, gdigod, na számu, imáde izmolit. A Postováni Plébánofi (koifzu szeme i szvoje
 szlifaocze megyu nášz upifzali) Doma, u Czerqu i Púkom zajednò, prid Miszom, jali praedikom, ovu Angyeofzku krunicz, na glász u jednò
 imádu molit. Jedna sztrána púka imáde izgovorit polák Viroványa Apostolízka, i polak ocfenafa, á drugu polu, druga sztrána púka. Opétjedna
 sztrána ima réchi: Szvét, szvét, szvét &c. A drugá: Slava Oczu &c.
 <!-- 64. STRANICA -->
 <pb n="64" facs="0065.jpg"/>
 U drugoj defzetini, opét drugá sztrána imá rechi: Szvét, szvét, szvét, &c. à pervá: Szlava Oczu.
 &c.
 </p>
 </div3>
 <div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-04-06">
 <head><hi rend="center">SESZTA REGULA.<lb/>
 Od godisnyé poboxnofzti.
 </hi></head>
 <p><hi>P</hi>Oklem ovo szveto Druftvo, priko godiné, pét vlaftiti szvétokiná imáde; tojefzt: Na dan nedilyni szvétoga Troifzta.
 Tréché nedilye po Vodokerchu. Tréché nedilye korizmé. Tréché nedilye po Ufskerfu. Drugé nedilye Miszécza Rujna. Uzti uzrok, po ovi szvéczi,
 Naipri na dan nedilyni szvetoga Troifzta, tojefzt na pervoi szvetkovini; i drugé nedilyé miszécza Rujna, u jutru jefzt Proceffion, poftli toga,
 Macsárlízka, Nimacsák, szlovacsák, i Dalmatinízka Praedika, u jednò, po rázlicsiti Miszti. Poftli ovoga szvégá, pivána Veliká szveta Misza, pod
 <!-- 65. STRANICA -->
 <pb n="65" facs="0066.jpg"/>
 kojom jefzt Offertorium. A po drugi dnévi szvétokinvi, naiprié govorisze Angyeofzka krunicz
 Macsárlízki, poftli nye, Praedika Macsárlízka. Potím Angyeofzka krunicz govorisze Nimacsák, poszli nye Praedika nimacsák; po Praediki jefzte
 Proceffion okolo priliké szvétoga Troifzta; á poszli szvégá ovogá, pivána Misza jefzt, á pod nyom Offertorium. U ovi dnévi Postováni Plebánofi
 (koi szu u našemu széteme Druftvu) ovu poboxnofzti i fzsbusz Boxiu, doma mogu szverfisi. Akolibi tko od Bráché u ovi recseni dnévi szvetkovni,
 ovdí nomogao bitti, á on na komugod misztu budné, imádesze izpovidit i prisefzit, i jednu Angyeofzku krunicz réchi, i kákvugod lemosinu
 fzironau pruxiti; jali akobi to nemoglo bitti; neka ucfiniiokjéged dilo od milofzérgya za one Virne koifze nahodé u ovome szvetóme Druftvu,
 tojefzt. <hi rend="italic">I. pút, Xivim, za szvakú tilesznu i Du
 <!-- 66. STRANICA -->
 <pb n="66" facs="0067.jpg"/>
 hovnu dobru fzrichu. II. pót, Buduchém u szmernoj bolefzti, za nyinu szmert bláfenu. III. pút, Za
 Dúfe mertyé Bráche.</hi>
 </p>
 </div3>
 <div3 type="subchapter" n="7" xml:id="DK1800-III-04-07">
 <head><hi rend="center">SZEDMÁ REGULA.<lb/>

Od fzaverfíti Dobrótá.
</hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem <hi rend="italic">nászje xivi Bógh zvao u Druftvo, fzina fzóga, Gospodina Ifzufza Ifszúkerfsza (a) i obrao nász je ú nyemu, prinegoje fzvit fztvoreni, da fzveti budnémo i brez pégé prid liczem njegovim</hi> (b) uz ti uzrok, da na ovome fzvitu, prid nyime fzverfítò hodimo, kako právi Szinovi nyegovi, potribneszu nami ove fzlideché fzversite dobróte. Perva; Xiva Vira (c) po kojoj poznávfi Boga nafléga, i vidivši nami prigotovlyeno nebeszko Miszto nassfe, mloga dobra dilá cfinimo (d) Druga; Jáko üffanye (e) po kojemu u fzvacsemu jakofze uzdá

<!-- 67. STRANICA -->

<pb n="67" facs="0068.jpg"/>

mo u Boga nafléga, i od nyega, bez fzvegá dvouménya csekámo vicfnyi xivot (f) Trecha; Verhovna Boxia lyubav (g) s kojom Boga nafléga fzamô zarádi nyegá ifztohg, fzverhu fzvéga, iz cziloh fzercza naflégh, lyubimo (h) IV.ta; prava ljubav ifzkernye (i) s kojom bez obiránya, fzve kolike iszkerne i blixnye nassfe, joft i zlottore, zarádi Boga naflégh lyubimo, kako i fzami fzebe (k) Vtá, duboká poniznofz (l) po kojoj poznávsi tilesze i Dukovne nevolye nassfe, od fzvin náj nixie, iz právogn fzercza náhodimo i fzudimo mi fzami fzebe (m) Vltá; Posztnida cistoch (n) po kojoi, Um i pamét nassfu, fzercze, usztá, czilo Tilo i Dusfu nassfu, vazda, fzvagdi, prid fzvímá, u fzvacsemu, toliko posztnidnó cifzftó i postenó derximo, da nitko ne more nikakovogh zlá protiva nam rechi (o) VIImá; Ifztnito Duhovno Uboftvo aliti fziromaftvo (p) po kojoi

<!-- 68. STRANICA -->

<pb n="68" facs="0069.jpg"/>

joft i Gofzpodá, zarádi Boga, fzvako fvitovnye Gofzdodfszvo, bogatszvo, i nászladgyénya pogerdivfí i omerznuvfi, kakono balegu (q) ifztom ono ifst u Boga, ftojim potribuje da mogu xivit (r) i u fzamome nyemufze ifztom nafléghyujú na ovome fzvitu (s) VIII-má, obfsztojecha Mira (t) po kojoj u jelu, pichu, i fvacsemu, tako fzámi fzebe trizmenò derximo, da vazda i fzvágdi, ifztom onoliko, i na tu fzverhu jidemo, piémo, fzpvámo, &c. da Bogu naflému bolytmá dallyé fzluxiti moxemo (u) IXta; Tileszno Duhovno namucsenye (x) po kojoj Tilu i Dusfu naflói, fzve kolike zle xelye nyine, takò zauzdámó, i poftom, s diciplinom, s czilicim, i z drugojacsim na mucfénymá na fzluxbu Boxiu natirujémo, da tileszna i Duhovnima poxelyényem fza fzvím umrívfi, jedinò ifztom Bogu nafléh xivémo. X-ta, Szkrufená pokora (z) po kojoi

<!-- 69. STRANICA -->

<pb n="69" facs="0070.jpg"/>

gríhe nassfe szkrufenim íz szercza kajanyém placfuchi xalimo, gdismo milosztivnogh Boga naflégh uvrídili; otud Tilo Boxie cseszto uxivajuch, vazda Cerqua Boxie jeszmo (aa) XIa; Mírno utzterplyénye (bb) s kojim od Boga na nász poszláne fzvakojáke tileszne i Dukovne bicseve radò podnoszimo (cc) XII-tá, poboxná pokornofz (dd) s kojom, vollyu nassfu, s vollyom Boxiom jako szasztafví i szajédinivfí, xelimo, dasze u fzvacsemu vollya Boxia izpuni nad nami, otud vollye naflé fza fzvím ofzlanýamo na vollye sztarefiná nassfu (ee) XIII-tá, fzvahdafnyá poboxnófz (ff) po kojoj, szvaki dán, Vrlim molitvama, nassima traximo pervózvégá Boxie krályészvto i právdu nyegovi. (gg) XIV-ta, Umilyno miloszrdgye, po kom zarádi Boga fzve potribnike szveszerdó u fzvacsemu pomáxemo. (ii) XV-ta; právo priatelyfszvo, po kom, szvako lukavtz

<!-- 70. STRANICA -->

<pb n="70" facs="0071.jpg"/>

vo iz szercza naflégh izgonivfi, szvímá pravò, govorimo, Virnò szluximo, i po nyinom dosztojánszvu, nyi poftujémo (II) XIV-tá, fzvétó rasmislyivane (mm) u komu, szvieszt Dusé naflé pogledávfi, iz praznoszto ovogh szvita dobrotami ze nebeszkima primirivfi, na szlusbu Boxiu szami fzebe fza fzvím dajémo. (nn) Po ovima Dobrotami, poklem fzvímá nami u Ráj ulizti vallyadé, zato fzvaki Viran, u ovima Dobrotami imáde okrétan bitti, i pria izpovidi fzvój promotrit imáde: gdi, kadé, s koim naclfínom, uzkoi uzrok je fzagrifio protiv kojégod dobroté.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) I. Cor. I.v.9. (b) Eph. I.v.4. (c) Heb. II.v.6. (d) Jac. 2.v.14. (e) Prov. 3.v.5. (f) Heb 6.v.19. (g) Deut. 6.v.5. (h) Matth. 22.v.36 (i) Luc. 10.v.27 (k) Mar. 12.v.31. (l) Eccl. 3.v.20. (m) Psal. 21.v.7. (n) I. Tim. 2.v.2 (o) Tit. 2.v.8. (p) Math. 5.v.3. (q) Phil. 3.v.18. (r) Prov. 30.v.8. (s) Esth. 14.v.18. (t) Eccl. 37.v.32. (u) I. Cor. 10.v.13. (x) 2. Cor. 4.10. (y) Gal. 2.v.19. (z) Math. 2.v.2 (aa) I.

<!-- 71. STRANICA -->

<pb n="71" facs="0072.jpg"/>

Cor. 3.v.16. (bb) Hebr. 10.v.36. (cc) Job. 13.v.16. (dd) I. Reg. 15.v.28. (ee) Hebr. 14.v.17. (ff) I. Theff. 5.v.17. (gg) Math. 6.v.33. (hh) Luc. 6.v.33. (ii) Eccl. 4.v.10. (kk) Prov. 17.v.17. (ll) Prov. 3.v.29. (mm) I. Tim. 4.v.15. (nn) Psalm. 38.v.4.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-III-04-08">

<head><hi rend="center">OSZMA REGULA.<lb/>
Od miloszrdni Diláa.
</hi></head>

<p><hi>D</hi>A' ovoga fzvétogh Druftva Virni, kakono obráni fzinovi Boxii, po dobrí dili ifztino i czilo ucliné zvánje i obránye nyino (a) fzvaki Viran, priko godine, u blagodivni fzanduk ovoga fzvétogh Druftva, pod Offertoriom imáde metnuti tri novcza, jali tri grosicka, vissé, ja mané, u koima novczi, poklemfze malaan i tanakan dohodak vidi, nato gledeh, nikká Macsarfzká Gofzpodá koima imená Jefzu popifzáná na nebu (b) u knygi xivujuchegh Jaganca (c) ne kupech fzebi blágo na Zemlyi, nego

<!-- 72. STRANICA -->

<pb n="72" facs="0073.jpg"/>

na nebu (d) ifztnito i obfsztojechu Fundatiu u glavní novczi posztaviti hoche, od kogá glávnogh, godifnyi dohodak u blagodvni fzanduk posztavitzé hoche, i odonud fzvaké godine troje ubogi i fzirotniszke Dicéz zaoditfze hoche i poszlacheszé

na skule; Tri na zanát datilze hoche, á poszli kad naucfél ofzloboditi; Trima ubogim i fzirotnískim Divojkama dasze postenò Udomiti mogú, stogodchefze pomochi datti. Ofzim fzvega ovogá, vazda na mládo lito, Doctor aliti likár, Berberin, i Apotekár izplatífe hoche. Od ovi fto, ofztané, Bolefznikom, i potribnikom, priko goginé podilitsze hoche iz fzanduka blago divnóga, koiche imati tri klyúcfa, jedán imádé sztajat kod P. Ocza Praefefa, drugi, i trechi, kod fzvitzké Goszpodé.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 2. Pet 2.v19. (b) Luc. 10.v.20. (c) Apoc. 21.v.27. (d) Math. 6.v.20.</hi></p>

</div3>

<!-- 73. STRANICA -->

<pb n="73" facs="0074.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-III-04-09">

<head><hi rend="center">DEVETA REGULA.<lb/>

Od bolézni i Mertvi Virni.

</hi></head>

<p><hi>K</hi>Akófsze koi iz megyu Virni ovogh fzvétogh Druftva razboli, odma nechafse dá ná glafz Postováname Oczu Praefefu, koi po fzvome mogufstu, koliko jáki budé, i po szebi, i po drugima imatiche fztarofszt na nyega, á navlafztiò na Dufu nyegovu. Ako fzvojégh neuzimádé, i potribit budé, datichemu jednu czedulu, daga Doctor aliti Likár, jali Berberin nágledá, i Apotekár likarie da mu prigotovi i dádé. Akoli tko iz megyu Virni Umré, cedula nyegova ona, koja jefzt godifnyégh fzáata nyegovoh ukazivala, imáfsze datti P. Oczu Praefefu, koiche ime nyegovo upifzat u knyigu; a onoga fzáata, koi je bio na nyegovo ceduli, upifzache pa drugu cedula i metnuví u fzúd,

<!-- 74. STRANICA -->

<pb n="74" facs="0075.jpg"/>

datiche drugomu kadlze upifzujú. A ime umerloga Bratá imáfsze navifzitit odmá ú fzlidéchu Nedilyu fzvímá Virnim, koiche za dusu nyegovu, pod fzvémom Mifzom izmoliti Angyeofzku kruniczú, Akolibi koi od Fundatóra, aliti Dobrocfnioczá Umró, po Ugovernemu P. Ocza Praefefa i ofzttálé Bráche, prama nyegovogh dosztoiánfzvta, imádfuze za Dufu nyegovu fzlusbe Boxie csnít.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-III-04-10">

<head><hi rend="center">DESZETA REGULA.<lb/>

Od Náredbé.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipofzlé, da u ovome fzvetome Druftvu, fzvaká postenò i po rédu budnu I. Cor. 14. v 40. fzvaké godiné Postováni Otacz Praefes, imádé sofztálom Brachom sztariom, ovoga fzvétogh Druftva dogovor i viche derxati I. pút, od razsfírenya fzvetóga Troifzvta. II. pút, od Dohodka fzvetogh ovogh Druftva. III. pút, od fzirotâa i Potribnikâa.

</p>

</div3>

</div2>

<!-- 75. STRANICA -->

<pb n="75" facs="0076.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05">

<figure>

<graphic url="pics/graphic8.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>PETO POGLAVJE.</head>

<p>Od Litaniâa.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-05-01">

<head><hi rend="center">PERVE LITANIE.<lb/>

U trimá kipovi aliti fzobftvi Buduchemu, k ledinome Boxánfzvta.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvét, fzvét, fzvét Adonai Bogh, (a) fzmiluj fze nami.

Szvét, fzvét, Izvét Golzpodm Bogh Sabbath (b) fzmilujfze nami.

Szvét, fzvét, fzvét Bogh fzviu Bogóva (c) fzmilujfze nami.

Brez pocséla, i bezkrajno Vikovicfnye Bitftvo (d) fzmilujfze nami.

Vazda Xivujuchá fzveta Neumerlofti, (e) fzmilujfze nami.

<!-- 76. STRANICA -->

<pb n="76" facs="0077.jpg"/>

Szvagdi buduché bezkráino Velicsánfzvta. (f)

Cfudna Boxanstvena Nevidovnofzti. (g)

Bez kraja bezkráiná verhovná blaxenofzti. (h)
 U twojoi dobroti Neprominlyivoſzti. (i)
 Szakaâ Nadometnuché ſztrahotno Gospodárfzvo. (k)
 Nebo i Zemlyu ſztorécke ſztáro fzvemogufzvo. (l)
 Nad fzvakímá goſpodujúche vikovicfnye Goſpodofzvo. (m)
 Verhovne miloſzti i umilyfzvá prifzvetá pravicz. (n)
 Szwaké fzverſitoſzti neizmirna Dobroto. (o)
 Iednogh bicha i Nárví puno fzveto Troifzvo. (p)
 U Trimá kipovi jedino Boxánfzvo. (q)
 Szwakâa Vidéche i upravlyajucha Mudroſzti. (r)
 [vitičastu zagrado na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Szmiluſze nami.
 <!-- 77. STRANICA -->
 <pb n="77" facs="0078.jpg"/>
 Szwakâa derxeche i nofzeché jákoſzti (s)
 Szwakâa Xivéche i pazéché verhovnofzti (t)
 Szwakâa poſzvetyjucze fzálvná fzvetoſzti. (u)
 Bezkrájne fzvitloſzti nefzvorená lipoto. [x]
 Megyu Trima fzobſtvi nerazdillyena jednocho. (y)
 Jedna Boxánfzvena vollyo, Nárví, jednáka fzlavo. (z)
 Od fzvakoſkohi griha, Ofzlobodi Nálf Boxánfzvo.
 Od Tileznoghi pogibélyva; Ofzlobodi Nálf Boxánfzvo.
 Od Zlé fzmereti; Ofzlobodi Nálf Boxánfzvo.
 Od tvojé fzerditofzti; Ofzlobodi Nálf Boxánfzvo.
 Od mûká pakleni.
 Od fzvaki Zli Xiviná.
 Po tvóme vikovicfnyem bichu, bezkrainofzti i neumerloſzti.
 [dvije vitičaste zgrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekſtovj]: Szmiluſze nami.

Ofzlobodi.

<!-- 78. STRANICA -->
 <pb n="78" facs="0079.jpg"/>
 Po twojoj bláxenofzti, fzlavi, i Goſzpodarſzvu.
 Po twojoj neprominlyivoſzti, Boxánfzvnu i Goſzpodarſzvu.
 Po tvóme fzvemogufzvu, jákoſzti, i dobroti.
 Po twojoj Nevidnofzti, lipoti i i pravicz.
 Po twojoj miloſzernofzti, mudroſzti, Velicsánfzvu.
 Mi fztoſenyje Tvoje, molimo te uſzliſi Nálf.
 Da u právoj Viri, uffányu, Boxioj lyubavi do fzverhé obſztoimo.
 Da u cfisztochi pravicz, i miloſzernofzti tebi fzluximo.
 Da u poniznofzti, poboxnofzti, i neuvrieszti vazda xivimo.
 Da fzmiſreni, poſztiſni, pokorni budémo.
 Dafze u fzvakoj dobroti, i fzverſitoſzti vazda zabavimo.
 Dafze fzvagdi mirnò, umilnò, i poboxo noſzimo.
 [dvije vitičaste zgrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekſtovj]: Ofzlobod Nálf Boxánfzvo.

Molimo te uſzliſi náſz.

<!-- 79. STRANICA -->
 <pb n="79" facs="0080.jpg"/>
 Da Tilu, fzvitu Gyálu ni uſem ne godimo
 Da tebe fzámò iz cziloh ſzercza, Dúle i fznágé vazda lyubimo.
 Da fzamò ifztom tebi Xivémo, tebe fálimo, i tebi mrémo.
 [vitičastu zagrado na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Molimo te &c.
 O ne fzvorenó Vikovicfnye Boxánfzvo; Pomozi Nálf na Ovâa.
 O bezkraja bezkrájna Boxánfzvnu fzverſitoſzti. Daj nam fznágu na ovâa.
 U Trimá fzobſtvi nerazdillyena jednocha. Pomozi náſz na ovâa.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Exod. 6.v.3. (b) Ifai. 6.v.3. (c) Psal. 49.v.1. (d) 2 Eszd. 9.v.5. (e) I. Tim 6.v.16. (f) Bar. 3.v.25. (g) Joan 1.v.18. (h) Ifa. 64.v.4. (i) Malath 3.v.6. (k) Psal. 46.v.4. (l) Gen 1.v.9. (m) Exord 34.v.6. (n) Joel 2.v.13. (o) Exod. 33.v.19. (p) I. Joan. 5.v.7. (q) Joan. 10.v.30. (r) Hebr. 4.v.13. (s) Eccl. 34.v.13. (t) I. Tim. 6.v.13. (u) Exod. 15.v.11. (x) Sap. 13.v.3. (y) Joan 10.v.38. (z) Joan. 10.v.38.</hi>

</p>

</div3>

<!-- 80. STRANICA -->
 <pb n="80" facs="0081.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIII-05-02">
 <figure>

<graphic url="pics/graphic9.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">DRUGE LITANIAE

U jednom Boxánſztvu buduchim k Trima Boxánſtvenim ſzobſtvami.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Erogyeni Otacz (a) Szmilujſze nami.
 Od ocza rodgyeni fzinu (b) fzmilujſze nami.
 Od oboj i zhodechi Duh Szveti (c) fzmilujſze &c.
 Szvet, fzvet, fzvet Gofzpodin Bogh Sabbaoth (d) fzmilujſze nami.
 Szvet, fzvet, fzvet fzvemoguchi Gofzpodin Bogh (e) fzmilujſze nami.
 Abrahamov Bogh, Ifaakov Bogh, Jakovlyev Bogh (f) fzmilujſze nami.

<!-- 81. STRANICA -->

<pb n="81" facs="0082.jpg"/>
 Otacz, fzin, i Duh fzveti (g)
 Gofzpodin Bogh otacz Gofzpodin Bogh fzin, Gofzpodin Bogh fzveti. (h)
 Od vika otacz, od vika fzin, od vika Dúh fzveti. (i)
 Neumerli i nevidovni otacz, neumerli i nevidovni fzin, neumerli i nevidovni Duh fzveti. (k)
 Szvemoguchi otacz, fzvemoguchi fzin, fzvemoguchi Duh fzveti. (l)
 Bezkrájne dobroté otacz, bezkrájne dobreto fzin, bezkrájne dobroté Duh fzveti. (m)
 Verhovnogh Gofzpodſtva otacz, Verhovnogh Gofzpodſtva fzin, Verhovnogh Gofzpodſtva Dúh
 fzveti. (n)

Vicnyéga blaxénszta otacz, vicnyéga blaxénszta fzin, vicnyéga blaxénszta Dúh fzvéti. (o)
 Primilofzti otacz, primilofzti fzin, primilofzti Dúh fzveti. (p)
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Szmilújuche nami.

<!-- 82. STRANICA -->

<pb n="82" facs="0083.jpg"/>
 Bezkrájne Mudriné, fzvetinye i lipoté otacz, bezkrájne mudriné, fzvetinye i lipoté fzin, bezkrájne
 mudriné, fzvetinye i lipoté Dúh fzveti. (q)

Sztvorielyu otacz, odkupitelyu fzin, utisitelyu nas Dúh fzvzti. (r)
 Pafzitelyu otacz, pafzitelyu fzin, pafzitelyu nas Dúh fzvzti. (s)
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Szmilujſze nami.
 Od fzvakogh zabladénya, ofzlobodi náſz fzveta Troiczo.
 Od fzvaké uffane-gubnofzti,
 Od fzvaké na dobro-linoſzti,
 Od fzvakojákogh griba,
 Od pogáná i odmetniká,
 Od fzvakojáki zlij lyudij,
 Od zviradij, i naudni xiviná,
 Od Gyavolá i zli Duhová,
 Od tilefznii i fzvitzkij napafzti,
 Od fzvakjakogh zlá tilefznog i Duhovnogh,
 Po fzinovglem porogyenyu, fzkojmſzeje od ocza rodio, i fzvu
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Ofzlobodi naſz. Szwéta Troicza

<!-- 83. STRANICA -->

<pb n="83" facs="0084.jpg"/>
 Boxanſtvenu dobrotu od nyega uezlo,
 Po izhodényu Duhá fzvétoh, s kojim od ocza i fzina jednakò izhodi,
 Po fzlaví Boxanſtveno, s kojom fzobſtva aliti kipovi Boxanſtveni fzami fzebe fzlavé,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Ofzl. naſz fzv. Troicz.
 Mi fzvetogh Troifzta fzlusbeniczi, Molimo te uſzliſi naſz.
 Da fzvetu Troiczu pravò Virujémo fzlavimo, i poftujemo.
 Da nyegou fzlavu i pofténye, fzvudí i vazda firimo.
 Da fzvakim mislyényem, ricsjom i dilon nyega vifzimo.
 Dafze ifztom u nyemu naſzladgyujemo, vefzelimo, i radujémo,
 Dafzé u razmislyényu Boxánſtvené dobroté nyegové bavimo,
 Da na fzvitu ovome, fzvud prid nyim fzverſtò hodimo,
 Da u fzvemu viku naſfemu, nochom i danyom nepríſtanczè nyagá fálimo,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Molimo te uſzliſt naſz.

<!-- 84. STRANICA -->

<pb n="84" facs="0085.jpg"/>
 Da na drugome fzvitu od licza do licza nyega vidimo, Molimo te uſzliſi náſz.
 O ne razdillyeno fzveto Troifzvo, fzmilujſze nami.
 U Trima fzobſtvi jedno Gofzpodſtvo, fzmilujſze nami.
 Jedna Naravi, jedna Vollyo, jedno bláxénszvo, fzmilujſze nami.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.26. (b) Psal. 2.v.7. (c) Gal. 4.v.6. (d) Ifa. 6.v.3. (e) Aooc. 4.v.8. (f) Tob. 7.v.15. (g) Eccl. v.8. (h) Math. 28.v.19. (i) (k) (l) &c. I Joan. 5.v.7.</hi>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-05-03">

<head><hi rend="center">TRECHE LITANIAE.

K Oczu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>Zina Boga Roditellyu Otacz, (a) fzmilujſze nami.
 Kerſzta Ifzufza (b) fzmilujſze nami. Szvakom fztorényu Xivome Paſzitelyu Otacz (c) fzmilujſze
 nami.

Nebefzki milofztivni Otaz nas, Koi jefzi na nebēfzi (d) fzmilajſze nami.
 <!-- 85. STRANICA -->
 <pb n="85" facs="0086.jpg"/>
 Nebefzki milofztivni Otacz nas, Od kogá szakofze ocfanſzto nazivlyé na nebu i na Zemlyi, (e)
 fzmilujſze nami.

[vitičastu zagrdu na lijevoj margini upotpunjue okomiti tekſt]: Nebefzki milofztivni Otacz nas.
 Koi fztarofz imádē na fzvakaá (f)
 Koi izbroi Vlászi gláve naſſe, (g)
 Koi fzuncze Tvoje izhoditi cfinis na dobre i na zle (h)
 Koi dajēs kifū na pravedne i na laxce, (i)
 Cfie ruke Tilo naſſe u Májkinoj utrobi fzafstavile jeszu (k)
 Koifzi náfz koxom i Mélzom za odio i s Kofztima is xila mi u jedno fzazda. (l)
 Koifzi Tilo naſſe Duhom xivim nadahnuo, (m)
 Koifzi Duſu naſſu na obraz i priliku Tvoju fztororio, (n)
 Koi náfz, kakono Dojka na ruka tvoi noſzas, (o)
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekſt]: Szmilujſze nami.
 [vitičastu zagrdu na lijevoj margini upotpunjue okomiti tekſt]: Nebefzki milofztivni Otacz nas,
 <!-- 86. STRANICA -->
 <pb n="86" facs="0087.jpg"/>
 Koi fzi takvu lyubav dao nami dafze Boxij fzinovi nazivlyémo i bûdemo (p)
 Koi fzi naſz prizvao u Druſtvo fzina Tvoga Ifzufza Gofzpodina naſfëga, (q)
 Koi fzi jedinô rodgyenoga fzina tvoga na fzvit ovi poſzla, du xivemo po nyemu, (r)
 Koi fzi naſz obrau u nyemu pria fzvorényu ovogh fvita da fveti budémo, (s)
 Koi fzi naſz za fzinove tvoje prifatio, joſt kadéfze ni rodili niſzmo, (t)
 Koi napoklon, iz tvoje milofzti zvao naſz jeszi za poſaliti fzlavu milofztivnofzti tvoje (x)
 Koi pomanye ucfinio jeszi naſz, jedno malo od Angyélâa, fzlavom ipostenyem okrunio naſz jeszi (y)
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekſt]: Szmilujſze nami.
 <!-- 87. STRANICA -->
 <pb n="87" facs="0088.jpg"/>
 Nebefzki milofztivni Otacz nas, Koi fzi fzvakaâ pod noge naſſe poſztavio, Ovcze, volove, i fzve
 polfzko zvirje, (z) fzmilujſze nami.

O nebefzki fzlatki otacz! bud milosztiv namj.
 O lyublyeni nas fzvoritely! bud mileftiv nami.
 Od fzvaké oholofzti,
 Od fzvaké lakomofzti,
 Od fzvaké bludnofzti,
 Od fzvaké nénavidofzti,
 Od fzvaké proxderloſzti,
 Od fzvaké fzerditofzti,
 Od fzvaké nádobro linofzti,
 Po twojoj Boxánfzvenoi bezkrajnoj Dobroti,
 Po Tvojj fzvij Dilij,
 Po Twojoj ocfenvoj lyubavi, koju imás k nami,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekſt]: Ofzlobodi naſz ocze Boxe.
 Mi prifacheni fzinovi Tvoi, MolimoTe uſzlífi naſz.
 Dafze vazda fzvudé fzveti Ime Twoje, Molimo Te uſzlífi naſz.
 <!-- 88. STRANICA -->
 <pb n="88" facs="0089.jpg"/>
 Da kralyevfzto Tvoje k nami prigye,
 Da budne vollya Tvoja, kako na, nebu, tako i na Zemlyi,
 Da kruha naſfëga fzvakdanyéga dades nami danafz,
 Da oprofztsi nami grihe naſſe,
 Da naſz u napaſz uveſzti ne dopuſztsis,
 Da naſz od fzvakoga zla izbavis,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekſt]: Molimo Te uſzlífi naſz.
 O nebefzki Paſzitelyu naſ! fzmilujſze nami.
 O naſ Milofztivni fzvoritely, fzmilujſze nami
 O naſ vicfnyi i fzveti Gofzpodine, fmilujſze nami.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Pſal. 2.v.7. (b) Ephef. 1.v.3. (c) Sap. 6.v.8. (d) Math 6.v.9. (e) Ephef. 3.v.15
(f) Sap. 12.v.13. (g) Math. 10.v.30. (h) Matth. 5.v.45. (i) Ibidem. (k) Job.10.v.8. (l) Ibidem. (m) Sap. 15.v.11. (n) Gen. 1.v.26. (o) Ofee II.v.2. (p)
I. Joan. 3.v.1. (q) I. Cor. I.v.9. (r) I. Joan 4.v.9. (s) Ephef. 1.v.4. (t) Rom. 9.v.11. (u) Rom. 9.v.24. (x) Ephef. 1.v.5. (y) Psal. 8.v.6. (z) Ibidem.</hi>
</p>

</div3>

<!-- 89. STRANICA -->

<pb n="89" facs="0090.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-05-04">

<figure>

<graphic url="pics/graphic10.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">CSETVERTE LITANIE<lb/>

K Szinu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>O</hi>Cza Boga ſzine (a) fzimulujſze nami.

Ocza Boga Priliko (b) fzmilujſze nami.

Ocza Boga Ricfi (c) fzmilujſze nami.

Xivóga Boga ſzine j jedino rogyeni fzinu koi u nidri ocza jefzi, (d)

Xivóga Boga ſzine, Boxia mudroſzti, i znáne, i vízfzino Bogatſtzva nyegova. (e) fzmilujſze nami.

Xivóga Boga ſzine, u komu fzve blágó znánya, i Mudrine Boxie, fzakrivené jefzte. (f) fzmilujſze

nami.

Xivóga Boga ſzine, prid cfíjm ocfíma, niſta fzakriveno nie, (g) fzmilujſze nami.

<!-- 90. STRANICA -->

<pb n="90" facs="0091.jpg"/>

Xivóga Boga ſzine, prid kime nie fztorénya nevidovnogh. (h) fzmilujſze nami.

Xivóga Boga ſzine, prid kime pria nego fztvorena jefzu, fzvaká zaná jefzu, (i)

Xivóga Boga Szine, prid cfíjm ocfíma fzvi lyudſzti putovi otvoreni jefzu. (k)

Xivóga Boga Szine, koi vidis lyudſzká ſzercza, i tájine nyihne, (l)

Xivóga Boga Szine, koi zdaleka razumíeſ mislyenyá naſſá (m)

Xivóga Boga Szine, kogá ocfi mlogo fzvitlie jefzu od Szuncza (n)

Xivóga Boga Szine, koi znádeſ ſztráfi profalſte, á od dofaſtij fzúd cſinis, (o)

Xivóga Boga Szine, koi znádeſ fzváke poſzledneſ véfti, i fzstarine, (p)

Xivóga Boga Szine, koi otainy znanacz jefzi, i fzvaká znás pria nego jefzu, (q)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Szmilujſze nami.

<!-- 91. STRANICA -->

<pb n="91" facs="0092.jpg"/>

Xivóga Boga Szine, koi fzkrózi vidis fzvitzka zlaménya, objavivſi proſafzte i doſaſche vifti, (r)

Xivóga Boga Szine, koi cfojku objáviſ i zlá, i dobrá, pria negofzu prízpile. (s)

Xivóga Boga Szine, prid cfíjm ocfíma fzvaka gola, i otkrivena jefzu, (t)

Xivóga Boga Szine, koi poznájéſ lyudſzka fzvâ, dila (u)

Xivóga Bogá Szine, koi brois mloxiu zvizda i fzvakú imenom nazivlyés, (x)

Xivóga Boga Szine, koi fzvaku lyudſzku fztopu promotris, (y)

Xivóga Boga Sziné, koi lyudlžko ſzercze proglédas, i bubrege ny ne izkuſas (z)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekſt]: Smilujſze nami.

O bezkrájna Boxanſztvena mudrina! fzmilujſze nami.

O ne fztvoreno Znanye! fzmilujſze nami.

<!-- 92. STRANICA -->

<pb n="92" facs="0093.jpg"/>

Od fzvaké opáké fzvitzké mudriné, fzmilujſze nami.

Od fzvakoh naudnogh tileſznogh nauka,

Od fzvake lukavé mudroſzti,

Od fzaké duhovné neznánolzti,

Od fzvakojáké fzlipo dilnoſzti,

Po tvojemu Vicfhymetu porodgyenu, koje od ocza imádes,

Po tvojoj bezkrájnoj mudroſzti,

Po tvojemu ne fztvorenom znánu

Po tvojemu Boxánſztvu,

Po tvojoj Boxánſztvenoj dobroti,

Po tvoji Boxansztvenij dillj,

Tebe molimo uslispi nas.

Mi Nenaucnij.

Da fztvoriom Boxánſztvenom mudroſchu razum naſſu profzvitlis,

Da fzvakud odhodéchú pamét naſſu, Znányem twoim potverdis,

Dana zlo prignutu volyu naſſu, na fzvetu mudroſzt vodis,

Da po tvojoj fzvetoſi mudroſzti, i znánu fzvakáa upofzlujemo,

[vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekst]: Tebe molimo uslispi nas.

<!-- 93. STRANICA -->
<pb n="93" facs="0094.jpg"/>
Da mudrò i razumnò vazda, u fzvacsemu hodimo; fzmiluisze nami.
Xivóga Boga Szine, fzmiluiszé nami.
Priliko nevidovnogh Boga, fzmiluisze nami.
Mudroszti i Znánya blagodivni Domu, fzmiluisze nami.
</p>

<p><hi rend="italic">(a) Pfal. v.7. (b) 2. Cor. 4.v.4. (c) Joan. 1.v.1. (d) Joan. 1.v.18. (e) Rom. II.v.33. (f) Coloff. 2.v.3. (g) Eccl. 39.v.42. (h) Hebr. 4.v.14. (i) Eccl. 23.v.19. (k) Prov. 16.v.2. (l) Eccl. 23.v.28. (m) Pfal. 138.v.5. [nedostaju bilješke n, o i p uz tekst na str. 81] (q) Dan. 13.v.42. (r) Eccl. 42.v.19. (s) Ifa. 48.v.3. (t) Hebr. 4.13. (u) Eccl. 16.v.20. (x) Pfal. 146.v.4. (y) Job. 34.v.21. (z) Jerem. 17.v.10.</hi>

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic11.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

<!-- 94. STRANICA -->

<pb n="94" facs="0095.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05-05">

<figure>

<graphic url="pics/graphic12.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">PETE LITANIE<lb/>

K fzvetóme Duhu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>D</hi>Uh Mudroszti i Razmnnozti, Szmilujfze nami.

Duh fzavéfzti i jakofzti, fzmiluisze nami.

Duh Znánya i cfudfznozti Boxánfztene, fzmiluisze nami.

Utitifelyu Duh Szvéti, koi s oczéem i Szinom jedán Bógh jéfzi (a) fzmilujfze nami.

Utitifelyu Duh szveti, koi od oca i Szina iz hodis (b)

Utitifelyu Dúh fzvéti koi od Ifzukerfzta fzvidocfanfzvto cfinis, Szmilujfze nami.

Utitifelyu Dúh fzvéti, koi nász fzvaku právdu ucfsis, (d)

<!-- 95. STRANICA -->

<pb n="95" facs="0096.jpg"/>

Utitifelyu Duh fzvéti, koi pritis fzvitu kroz grih szúd, i právdu, (e) fzmilujfze nami.

Utitifelyu Dúh fzvéti, koi, ne ofzlobis Pogerdnika od užna nyegovi. (f)

Utitifelyu Duh szvéti, koi, napunis okruglofz Zemlyè (g)

Utitifelyu Duh Szvéti, koi szvaká promotris, joft i duboke véfti Boxanfztene, (h)

Utitifelyu Duh Szvéti, koi fze molis za nařz s neizrecfenij uzdfizányii, (i)

Utitifelyu Duh Szvéti, po kome lyubav Boxanfztene ulivena jefzt u fzercza nařa, (k)

Utitifelyu Dúh Szvéti, koi pomáxes fzlabofz nařfu, (1)

Utitifelyu Duh Szvéti, koi po Viri cfiszts fzerczá nařfaá, (m)

Utitifelyu Duh Szvéti, koi u Dufu zlo hotéchu neulizes, (n)

Utitifelyu Duh Szvéti, koi u utrobi

[vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekst]: Szmiluisze nami.

<!-- 96. STRANICA -->

<pb n="96" facs="0097.jpg"/>

bi Divicze Mariae Szinu Bogu pribivaliste fzgotovio jefzi, (o)

Utitifelzu Duh szveti, koi na kerstenogh Ifzukerfzta, u priliki goluba pao jefzi, (p)

Utitifelyu Duh Szvéti, koi po Duhove, u priliki ognyeviti jeziká na Apostole pao jefzi, (q)

Utitifelyu Duh Szvéti, s cfiom Kripozchu Apostoli Ifzukerfzta fzlobodnó glafzili jefzu, (r)

Utitifelyu Duh szveti, koi u szvetoj Májki Czerqvi Duhovníjum Naucitifelyem dao jefzi uſzta i

mudroszti, portiv koje sztati ni sta réchi protivniczi nemogú, (s)

Utitifelyu Duh Széti, koi nařz iz távnofzti u tvoju cfudnovatú fzvitlofz zvao jéfzi,

Utitifelyu Duh Széti, koi s námi ofztajés do fzkoncfávanya fzvita, (u)

[vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekst]: Szmiluisze nami.

<!-- 97. STRANICA -->

<pb n="97" facs="0098.jpg"/>

Duh od milofzti Radofzti, i Mirnofzti, Bud milofziv námi.

Dúh od terpénya, umilnoſti dobróté, Bud milofziv námi.

Duh od krotkofzti, Vire, i Mira, Bud milofziv námi.

Od fzvake tilefzni i Duhovne ruxnoché,

Od fílipogh pouzdánya u Boxie milofzergye, i od uffánye gublyénya,
 Od párb protiv ifztné poznáné,
 Od nenavidoszti protiv lyubavi Ifzkérnyégh,
 Od bezpokornoszti,
 Od fzvakogh gyavolfzkogh lukávfzta,
 Od fzvakóga zlogh Duha,
 Po tvomu vicfnyému od ocza i Szina iz hodényu,
 Po tvomu bezkrajnom Boxánfztu,
 Po tvojemu Boxanszvenom fzobftu,
 Po tvoj fizyji diliж Boxászvenij,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekst]: Bud milofziv námi.
 <!-- 98. STRANICA -->
 <pb n="98" facs="0099.jpg"/>
 Mi szvetogh Troifzta fzluxbeniczi Molimo te uszliši náſz.
 Da po Dúſi xivemo, i po Dúſi hodimo, Molimo te uszliši uáſz.
 Da po Dúſi hodech tilefzna zaktiványa nedokonávamoMolimote uszliši náſz.
 Da fzvakome Duhu nevirujémo, nego da izkuſamo Duhove jefzuli od Boga? Molimo te uszliši náſz.
 Da Grifnike ucſimo s krotkoſzhom, Molimo te uszliši náſz.
 Da u Duhu ſziémo, i u Duhu xanyémo xivot vicfnyi, Molimo te uszliši náſz.
 Da nikakvoga griga neucſinimo, Molimo te uszliši náſz.
 Da u fzvakojkoj dobrati i fzvérifotzti, vazda prid Bogom hodimo, Molimote uszliši naſz.
 Duh od jákofzti, milofzti, i triznoche, Bud milofziv nami.
 Duh od poniznofzti,cfisztcohe i právde, Bud milofziv nami.
 <!-- 99. STRANICA -->
 <pb n="99" facs="0100.jpg"/>
 Duh od Vire, uffánya, i lyubavi Boxie, Bud milofziv námi.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.7. (b) Joan. 15.v.26. (c) Ibidem. (d) Joan. 16.v.13. (e) Joan.
 16.v.8. (f) Sap. 1.v.6. (g) Ibid. v.7. (h) I. Cor. 2.v.10. (i) Rom. 8.v.26. (k) Rom. 5.v.5. (l) Rom. 8.v.26. (m) Act. 15.v.19. (n) Sap. 1.v.4. (o) Luc.
 1.v.35. (p) Math. 3.v.16. (q) Act. 2.v.3. (r) Act. 4.v.8. (s) Luc. 21.v.15. (t) 2. [?] 2.v.9. (u) Math. 28.v.20.</hi>
 </p>

</div3>

<!-- 100. STRANICA -->
 <pb n="100" facs="0101.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-IIII-05-06">
 <head><hi rend="center">SESZTE LITANIE.<lb/>
 Od Ifzukerfzta.
 </hi></head>

<p><hi>I</hi>fzufze Ifzukerfzte, fzmilujſze nami.
 Ifzufze Ifzukerfzte, Pomiluj náſz.
 Ifzufze Ifzukerfzte; Szmilujſze nami.
 Nebefzki Ofce Boxe, Szmilujſze nami.
 Odkupitelyu Szinu Boxe, Szmilujſze nami.
 Duk fzveti Boxe, Szmiluſze nami.
 Szin Xivoga Boga (a) Szmilujſze nami
 U Komufzeje oczu vollya izpunila, (b) Szmilujſze nami.
 Komuje Ime dáto, koje fzverhu fzva
 <!-- 101. STRANICA -->
 <pb n="101" facs="0102.jpg"/>
 kogh imena jefzte, (c)
 Szmiluſze namj.
 Poglaviczo Mira, (d)
 Gofzpodin Gofzpodé, i králu kralyev,
 Komuje dátá fzvaká vláſtz na nebu i na Zemlyi, (f)
 Verhovni Pope, fzveti, nenaudni, i lipi, (g)
 Jedini Megyu-hoditelyu megy Bogom i megy lyudmi, (h)
 U Kogáfu klyucſevi od fzmetri i od pákla; (i)
 Koi pút jefzti, i právda, i xivot, (k)
 Koi u Nazaretu, od fzvetoga Duha, u utrobi Divicze Mariae zacfét jefzi. (l)
 Koi u Betleemſzkoſtali, u pol nochi rodgen jefzti (m)
 Koi u povojje uvien, i na jaſzlá povalyen jefzti, (n)
 Komufzu fze poklonili Paſztiri i krályi, (o)
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjue okomiti tekst]: Szmilujſze nami.
 <!-- 102. STRANICA -->
 <pb n="102" facs="0103.jpg"/>

Koi obrizán, i u Czerqli prikázan jéfzi, (p) Szmilujíze nami.
 Koi od Iruda na fzmetr tráxen jéfzi, (q) Ifzukerfzte fzmiluiuze nami.
 Koifzifze u AEgyptu, megyu Ídolczi, za fzedam godista bavio, (r)
 Koi fzi u Nazretu, za dvajefzt i tri godine, Roditelyem twoim pokoran bio, (s)
 Koi fzi od <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">fzvetogh Ivana
 kerfztitelya</persName> kersten, á od Gyàvla Nápasztovan bio, (t)
 Koifzi, od <persName key="PN24" ref="context.xml#PN24">Judea</persName>, za tridefzet
 Nováczá prodán ' i s polyublyenyém izdán bio, (u)
 Koi fzi noge oprao Ucfenikom twoijm, (x)
 Koi ucfenikom fzveto Tilo i kerv twoju za jilo dade, (y)
 Koi u vertlu Geczemánfzkom kervním znoiofze jéfzi, (z)
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzukerfzte fzmilujíze námi.
 <!-- 103. STRANICA -->
 <pb n="103" facs="0104.jpg"/>
 Koi od Ucfeniká ofszavlyen, i u Ruke Grifnikov pridat jéfzi, (aa)
 Koi fzvezan kako luxep po Jerozolimu potézan jéfzi, (bb)
 Koi kod Annafa Zaufán, á od Petra triput zatajen jéfzi, (cc)
 Koi kod Kaifasa po fzvu noch, nepriszancè rugán, plyuvan, i bien jéfzi, (dd)
 Koi u jutru od Szábora Xudijskogha fzmetr ofzugyen jéfzi (ee)
 Koi prid Pilátum, u mlogij, láxlyivò izdáván jéfzi, (ff)
 Koi kod Iruda, u bilu Odichu obucsen, rugán jéfzi, (gg)
 Koi kod Pilata nemilò bicseván, ternyem krunyen, u czerlyenoi odicki rugán, i terszkom bién jéfzi
 (hh)
 Koi fzi ranyen bio za nafle opacline, i poterven za grihe nafle, (ii)
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzukerfzte fzmilnjíze námi.
 <!-- 104. STRANICA -->
 <pb n="104" facs="0105.jpg"/>
 Koi fzi bolefzti nafle nofzio, i tegobe nafle podnofzio, (kk)
 Koi krixia tvoga nofzech, kako nimo Jágnye na fzmetr noffen jéfzi. (ll)
 Koi na Verhu goré Kalvarié, jidom omisánim s mirhafzim Vinom pojén, Szvucsen, na krix profztert,
 prikovan, i s krixem zajednò podignut jéfzi, (mm)
 Koi na krixu, megyu dvimá Lupexi, gól porugán, Ocztom pojén, tri fzaata gorke muke podnofzech,
 glávu twoju fzagnu, i Duh tvoj izdade, (nn)
 Koi umri za nafle grihe, i ufsker, fznú za nafle oprávdánye, (oo)
 Milofzitvi odkupitelyu nas, Pofzluái nafz,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzukerfzte fzmilujíze námi.
 Lyublyeni Ofzloboditelyu, nas, fzmilujíze nami.
 Od szvakoga Griha, Ofzlobodi nafz Ifzufze.
 <!-- 105. STRANICA -->
 <pb n="105" facs="0106.jpg"/>
 Od zlá fzvakóga, Ozlobodi nafz Ifzufze.
 Od szvakogh pogibélya,
 Od viefné fzmetri,
 Po zacféchu, rogyényu iobrizovanyu twojemu,
 Po Velicfánsztvu fzvétogh Iména tvóga.
 Po Kersztenyu, posztu, i molitvij twojj,
 Po hodenyu, potrugyenu, i fzvij diliž twojj,
 Po fzvij twojj bolefzij, tilefzij, i Duhovnij,
 Po twojoj xalofztnoj fzmetri, i fzvako, jakij dofztojanfzvij twojj,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzlobodi nafz Ifzufze.
 Mi Grifniczi, Molimote ufszli nafz.
 Da umrvísi grihu, számoi právdi Xivemo, Molimo te ufszli nafz.
 Da tilo krixu prikujémo s griami i s poxelyényii, Molimote ufszli nafz.
 <!-- 106. STRANICA -->
 <pb n="106" facs="0107.jpg"/>
 Dafze jedinò u fzvétom Krixu tvóme fzlavimo,
 Da od Boga pofszáni Krix nas, fzvi veszelò nofzimo,
 Da kerv twoja izcfisztí Duhovnu fzviefzt naftu, i dilá mertvij, na fzluxbu Boga xivóga,
 [vitičastu zagrdu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Moli.te ufszli nafz
 Jagáncse Boxij, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Namoli ocza tvoga dafze fzmiluje námi.
 Jagáncse Boxij, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Bud nami grisnikom miloszivni.
 Jagancse Boxii, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Daj nam Duha fzvétogh.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Math. 16.v.16. (b) Math. 3.v.17. (c) Phil. 2.v.9. (d) Isa. 9.v.6. (e) Apoc.
 17.v.14. (f) Matth. 28.v.18. (g) Heb. 7.v.29. (h) I. Tim. 2.v.5. (i) Apoc. 1.v.18. (k) Joan 14.v.6. (l) Luc. 1.v.27. (m) Luc. 2.v.7. (n) Ibid. (o) Matth.
 2.v.II. (p) Luc. 2.v.21. (q) Matth. 2.v.13. (r) Matth. 2.v.19. (s) Luc. 2.v.51. (t) Matth. 2.v.16. (u) Luc. 22.v.48. (x) Joan. 13.v.14. (y) Luc. 22.v.17.
 (z) Luc. 22.v.44. (aa)

<!-- 107. STRANICA -->
 <pb n="107" facs="0108.jpg"/>

Matth. 26.v.56. (bb) Joan. 18.v.12. (cc) Matth. 26.v.74. (dd) Luc. 22.v.64. (ee) Luc. 22.v.66. (ff)
Luc. 22.v.2. (gg) Luc. 23.v.2. (hh) Joan. 19.v.1. (ii) Ila. 53.v.5. (kk) Ila. 53.v.4. (ll) Joan. 19.v.17. (mm) Matth. 27.v.34. (nn) Matth. 27.v.39. (oo)
Rom. 4.v.25.</hi>

</p>

</div3>
</div2>

</div1>

</body>

</text>

</TEI>

Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml)

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<list xml:lang="hr">
<listPerson type="historical">
<person n="1" xml:id="PN01">
<persName>
    <forename>Petar</forename>
    <surname>Regalat</surname>
    <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
    <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
    <roleName>svetac</roleName>
    <roleName>španjolski franjevac</roleName>
    <state type="life" from="1390" to="1456"></state>
</persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
<persName>
    <forename>Franjo</forename>
    <surname>Asiški</surname>
    <roleName>svetac</roleName>
</persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
<persName>
    <forename>Abraham</forename>
    <roleName>patrijarh</roleName>
</persName>
</person>
<person n="4" xml:id="PN04">
<persName>
    <forename>Petar</forename>
    <surname>Villacrees</surname>
    <roleName>španjolski franjevac</roleName>
    <state type="life" from="+" to="1422"></state>
</persName>
</person>
<person n="5" xml:id="PN05">
<persName>
    <forename>Pavao</forename>
    <surname>Sv.</surname>
</persName>
</person>
<person n="6" xml:id="PN06">
<persName>
    <forename>Izabela Katolička</forename>
    <addName type="alias">Izabela I. Kastiljska</addName>
    <roleName>španjolska kraljica</roleName>
    <state type="life" from="1451" to="1504"></state>
    <state>vladala je u Kastilji od 1474.</state>
</persName>
</person>
<person n="7" xml:id="PN07">
<persName>
    <forename>Karlo II.</forename>
    <roleName>španjolski kralj</roleName>
    <state type="govern" from="1665" to="1700">vladao od 1665. do 1700.</state>
</persName>
</person>
<person n="8" xml:id="PN08">
<persName>
    <forename>Inocent XI.</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="it">Benedetto Odescalchi</addName>
    <roleName>papa</roleName>
    <state type="govern" from="1676" to="1689"></state>
</persName>
</person>
<person n="9" xml:id="PN09">
<persName>
```

```

<forename>Joannes de Sancta Maria</forename>
<addName type="alias" xml:lang="es">Juan de Santa María</addName>
<roleName>španjolski franjevac</roleName>
<state type="life" notBefore="1551" to="1622"></state>
</persName>
</person>
<person n="10" xml:id="PN10">
<persName>
    <forename>Benedikt XIV.</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="it">Prospero Lambertini</addName>
    <roleName>papa</roleName>
    <state type="govern" from="1740" to="1758"></state>
</persName>
</person>
<!-- OPROSSTENJA OSOBITA -->
<person n="11" xml:id="PN11">
<persName>
    <forename>David</forename>
    <roleName>izraelski kralj</roleName>
</persName>
</person>
<person n="12" xml:id="PN12">
<persName>
    <forename>Ivan Krstitelj</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
</persName>
</person>
<person n="13" xml:id="PN13">
<persName>
    <forename>Petar Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
</persName>
</person>
<person n="14" xml:id="PN14">
<persName>
    <forename>Pavao Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
</persName>
</person>
<person n="15" xml:id="PN15">
<persName>
    <forename>Andrija</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
</persName>
</person>
<person n="16" xml:id="PN16">
<persName>
    <forename>Jakov Stariji</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
</persName>
</person>
<person n="17" xml:id="PN17">
<persName>
    <forename>Ivan Evandelist</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
</persName>
</person>
<person n="18" xml:id="PN18">
<persName>
    <forename>Toma Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
</persName>
</person>
<person n="19" xml:id="PN19">
<persName>
    <forename>Filip Apostol</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>

```

```

    </persName>
</person>
<person n="20" xml:id="PN20">
    <persName>
        <forename>Jakov Mladi</forename>
        <roleName>apostol</roleName>
        <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
</person>
<person n="21" xml:id="PN21">
    <persName>
        <forename>Bartol</forename>
        <roleName>apostol</roleName>
        <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
</person>
<person n="22" xml:id="PN22">
    <persName>
        <forename>Matej</forename>
        <roleName>apostol</roleName>
        <roleName>evangelist</roleName>
        <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
</person>
<person n="23" xml:id="PN23">
    <persName>
        <forename>Šimun</forename>
        <roleName>apostol</roleName>
        <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
</person>
<person n="24" xml:id="PN24">
    <persName>
        <forename>Juda</forename>
        <surname>Tadej</surname>
        <roleName>apostol</roleName>
        <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
</person>
<person n="25" xml:id="PN25">
    <persName>
        <forename>Matija</forename>
        <roleName>apostol</roleName>
        <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
</person>
<person n="26" xml:id="PN26">
    <persName>
        <forename>Josip</forename>
        <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
</person>
<person n="27" xml:id="PN27">
    <persName>
        <forename>Patritius</forename>
        <surname>Sporer</surname>
        <roleName>austrijski franjevac</roleName>
        <state type="life" notBefore="1683"></state>
    </persName>
</person>
<person n="28" xml:id="PN28">
    <persName>
        <forename>Johann Georg</forename>
        <surname>Reiffenstuel</surname>
        <roleName>austrijski franjevac</roleName>
        <state type="life" from="1641" to="1703"></state>
    </persName>
</person>
<!-- ABECEVICA 1737. --&gt;
&lt;person n="29" xml:id="PN29"&gt;
</pre>

```

```

<persName>
    <forename>Poncije</forename>
    <surname>Pilat</surname>
</persName>
</person>
<person n="30" xml:id="PN30">
<persName>
    <forename>Mihovil</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
    <roleName>arkandeo</roleName>
</persName>
</person>
<person n="31" xml:id="PN31">
<persName>
    <forename>Eva</forename>
</persName>
</person>
<person n="32" xml:id="PN32">
<persName>
    <forename>Adam</forename>
</persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
<placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
    <settlement type="city">Valladoid,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="GN2" n="2" xml:id="GN02">
    <settlement type="city">Aguilera</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="GN3" n="3" xml:id="GN03">
    <settlement type="city">Tribulos</settlement>
    <settlement type="alias" xml:lang="es">del Abroyo</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="GN4" n="4" xml:id="GN04">
    <settlement type="unknown">Malupoteolana</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznati toponim u Španjolskoj</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
</placeName>
<placeName key="GN5" n="5" xml:id="GN05">
    <settlement type="city">Budim</settlement>
    <country key="CN1">Ugarska</country>
</placeName>
<placeName key="GN6" n="6" xml:id="GN06">
    <settlement type="city">Rim</settlement>
</placeName>
<placeName key="GN7" n="7" xml:id="GN07">
    <settlement type="city">Osijek</settlement>
</placeName>
<placeName key="GN8" n="8" xml:id="GN08">
    <settlement type="unknown">Mursa</settlement>
</placeName>

<placeName key="CN1" n="9" xml:id="CN01">
    <settlement type="country">Španjolska,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
    <bloc type="sub-continent">Južna Europa</bloc>
</placeName>
<placeName key="CN2" n="10" xml:id="CN02">
    <settlement type="unkonown">Provincia od India</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznata područja</settlement>
</placeName>

</listPlace>
<listDate>

```

```
<date when="1747">1747.  
    <date type="occasion">godina tiskanja</date>  
</date>  
</listDate>  
</list>
```